

ARALIK 2012 SAYI: 18 5TL.

Dergi

ŞALOM

Dubrovnik

BİR ORTA ÇAĞ
SAHNESİ

**HİNDİSTAN
YAHUDİLERİ**

**BERLİN, NOEL
HANUKA**

ışıklarda
birleşiyor...

SAMİ KOHEN
MİSYONU VE HOBİSİ
GAZETECİLİK

**STEVEN
SPIELBERG**
AYIN PORTRESİ

RENKLİ VE
CAPCANLI
18+/35-

**İSLA
FISHER**

Marianna
SALZMANN
ALMANYA'DAN
BİR KONUK

İyi seneler...

20 yıldır en muhteşem hediye için tek adresi var.

Celebrating
20
SILK & CASHMERE
years

www.silkcashmere.com

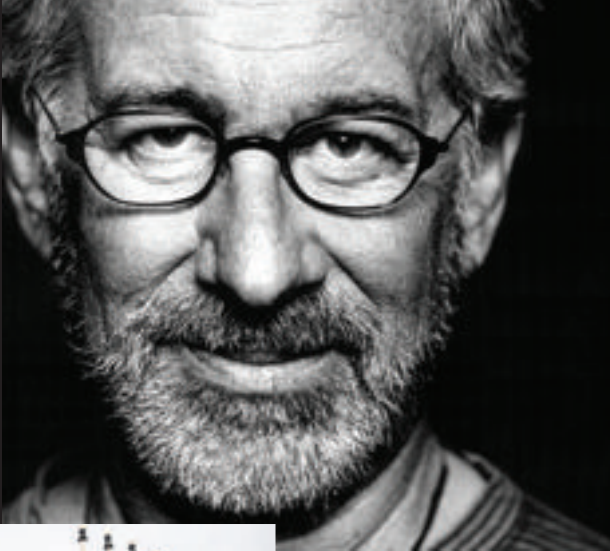

6-12

İçindekiler

AYIN
PORTRESİ

16-24
STEVEN
SPIELBERG

KİM, NEREDE?...

6-12 'MY JOYS' RİTA'YA
ÖDÜL GETİRDİ

World Academy of Arts, Literature and Media bu yıl pop müziği alanındaki ödülünü İran doğumlu İsrailli sanatçı Rita'ya verme kararı aldı.

ANI

62-68 BERLİN...NOEL...
HANUKA...JOCHEN KEPPLER...
IŞIKLARDA BİRLEŞİYOR
HEPSİ...

İNCELEME

54-60 HİNDİSTAN
YAHUDİLERİ

Hindistan'ın 2700 yıllık bir geçmi-
şe sahip Yahudilerine bir kuşbakişi:
Bene İsrail... Cochin Yahudileri ve
Bağdadiler...

YAŞAMDAN

26 KÖTÜLÜĞÜN MASUMİYETİ

62-68

6

28-38

48-52

SÖYLEŞİ

28-38 DIŞ HABERLER

DUAYENİ
SAMİ KOHEN

O, birçok ilk'e imza atmış, yaklaşık 60 yıldan beri, soluksuz izlediği uluslararası siyaseti yazıları aracılığıyla okurlarına aktaran usta bir yorumcu, tutkulu bir haberci ve bir dünya gazetecisi...

72

40

SÖYLEŞİ

48-52 RUS YAHUDİ /
ALMAN OYUN YAZARI
MARIANNA SALZMANN

SAĞLIK

78-80
HAVALI ZAYIFLAMA
YÖNTEMLERİNE DİKKAT

54

SİNEMA

72-76 İSVEÇ SİNEMASI
İsveç sineması denildiğinde ilk akla gelen isim, doğal olarak Ingmar Bergman'dır. Bu büyük üstaya gelene kadar ülkede sinema adına özgün ve çok önemli işler yapıldı

SANAT
AJANDASI

82-86

82

GEZİ

40-46 BİR ORTA ÇAĞ
SAHNESİ
DUBROVNIK

ŞALOM Dergi

Gözlem Gazetecilik Basın ve Yayın

A.Ş. adına sahibi

Av. Yakup Barokas

Genel Yayın Yönetmeni

İvo Molinas

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Işık Sivil Karakoç

Yan Yayınlar Koordinatörü ve Editör

Nelly Barokas

18+/35- Editörü

Aylin Yengin

Reklam Planlama Koordinatörü

İsak Behar

Sayfa Tasarımı

Semra Öner

Bella Parlakşimşek

Kapak Tasarımı

Bella Parlakşimşek

Yazı Kurulu

Nelly Barokas, Gila Erbeş,
Tuna Saylağ, Aylin Yengin

Yönetim Yeri

Atiye Sok. Polar Apt. 12/6

Teşvikiye - İstanbul

T: (0212) 231 92 82 - 240 41 44

F: (0212) 231 92 83

www.salom.com.tr

Basıldığı Yer

Dünya Yayıncılık A.Ş.

"Globus" Dünya Basınevi
100. Yıl Mh. 34440 Bağcılar - İST.

T: (0212) 440 24 24

Yayın Türü:

Yaygın - Süreli

**ŞALOM GAZETESİ'NİN EKİDİR
ABONELERE ÜCRETSİZDİR**

Editörden...

Sayın okurlar, Şalom Dergi'nin elinizde tuttuğunuz bu özel sayısının içinde yılda iki kez yayınladığımız 18+/35- dergisi bulunuyor. *Aylin Yengin*'in editörlüğünde hazırlanan 18+/35- genç kalemlerin dinamik ve güncel konulardaki yazılarından oluşan renkli bir yelpaze sunuyor.

Bu sayımızda 60 yıldan beri dış politika üzerine yorumlar yapan bir dünya gazetecisini; Türk basınının en yetkin isimlerinden *Sami Kohen*'i konuk ediyoruz. Yıllarını verdiği *Milliyet*'in yanı sıra, 1960'lardan itibaren

uzun yıllar önemli yabancı gazetelerin muhabirliğini yapan *Sami Kohen*'i bu söyleşi sayesinde daha yakından tanıma olanağını buluyoruz.

Nitelik ve Kitaplık başlıklı yazılarına ocak ayı dergisinde devam edecek olan *Robert Schild*, bu sayımızda, Rus/Alman Yahudi'si oyun yazarı *Marianna Salzman* ile kimliği, fiyatrosu, Almanya'daki ırkçılık ve antisemitizm konularında konuştu.

Liz Behmoaras, Aralık ayı portresinde "gözü bir kameraya yapışık doğan" dahi yönetmen *Steven Spielberg*'i her yönü ile yakından tanıtıyor. Evrenselliğini ve Yahudi kimliğine bağlılığını koruyarak pek çok esere imzasını atan *Spielberg*'in mini biyografisini zevkle okuyacağınıza eminim.

Gezi yazımızda Hırvatistan'da, Orta Çağın izlerini korumayı başarmış, birçok mekânı UNESCO'nun koruması altında bulunan Dubrovnik ve Karadağ'a doğru bir yolculuğa çıkacağız. İnceleme yazımızda 2700 yıllık bir geçmişe sahip Hindistan Yahudilerini, Bene İsrail, Cochin Yahudileri ve Bağdatlıları bu topraklara gelişlerinden günümüze, bir tarih diliminde tanıyacağız.

Aralık ayının ilk günlerinden itibaren dünyanın bütün büyük kentleri yeni yıl vesilesi ile aydınlanır, caddeler, sokaklar, ağaçlar, meydanlar ışık saçar. Aynı ay Hanuka Bayramında 8 gün boyunca yakılan mumların ışığı Yahudi evlerini aydınlatır. Batı dünyasının büyük kentlerinin meydanlarına dev boyutta 'hanukiyalar' yerleştirilir. Geçtiğimiz yılın işte böyle bir döneminde bulunduğu Berlin'de hanukiyasını yakan ve Brandenburg Kapısı önünde dikili hanukiyanın önünde resim çektirme mutluluğunu yaşayan *Süzet Sidi*'nin "Berlin... Noel... Hanuka... Işıklarda birleşiyor hepsi..." başlıklı anı yazısını okumanızı öneririm.

Bu vesile ile Hanuka'da evleriniz gibi yaşamlarınızın aydınlanmasını, miladi yeni yılın insanlığa barış ve huzur getirmesini dilerim.

ÇİZGİ DIŞI

İRVİN MANDEL

nellybarokas@gmail.com

‘My Joys’ Rita’ya ödül getirdi

World Academy of Arts, Literature and Media (Dünya Sanat, Edebiyat ve Medya Akademisi) bu yıl pop müziği alanındaki ödülünü İran doğumlu İsraili sanatçı Rita’ya verme kararı aldı.

(WAALM) World Academy of Arts, Literature and Media (Dünya Sanat, Edebiyat ve Medya Akademisi) Farsça seslendirdiği ‘My Joys’ adlı albümünden dolayı İran doğumlu İsraili şarkıcı Rita’ya pop müziği alanında ödüllendirme kararı aldı.

Piyasaya çıkmasından bu yana bütün dünyada büyük ilgi gören albüm, İsrail ile İran arasındaki gergin ilişkilere rağmen İran’da karaborsada satılmakta.

Ödüllendirileceği haberi Rita için tam bir sürpriz oldu. Akademinin kararı kendisine gönderilen bir e-posta ile bildirildi.

Albümünün ödüle layık görülmesinden oldukça heyecan duyan Rita, Londra’da düzenlenecek bir törende ödülünü alacak.

Rita duygularını; “Albümün gün yüzüne çıkmasından bu yana birçok sürprizle karşılaştım. Bir bakıyorsunuz Çin’den, Japonya’dan veya Fransa’dan telefonlar alıyorum. Bu müzikal projenin sosyal bir boyut kazanmış olması beni çok mutlu ediyor” sözleri ile ifade etti.

WAALM 2005 yılında Macaristan’da kuruldu. Bu kuruluşun ödülllerinden birine layık görülen ilk İsraili sanatçı İdan Raichel oldu.

Obama ile Wiesel birlikte kitap yazıyor

İkinci kez ABD başkanlığına seçilen Barack Obama, Holokost Kurtulanı Elie Wiesel ile “İki Arkadaşın Kitabı” adlı bir kitap yazıyor. 84 yaşındaki Nobel Barış Ödülü sahibi Wiesel yaptığı açıklamada, Obama ile ortak bir proje üzerinde çalıştıklarını söyledi. Başkan Obama; üniversitede öğrenci

PRENS ALBERT AUSCHWITZ’İ ZİYARET ETTİ

Monako Prensi Albert ile eşi Prenses Charlene, Nazi ölüm kampı Auschwitz-Birkenau’yu ziyaret edip kurbanlar anısına bir çelenk bıraktı. Kampa korumaları eşliğinde giden çift "Arbeit Macht Frei" (Çalışma Özgürleştirir) yazılı kapıdan girip, krematoryumu, tuğladan barakaları ve müze bölümünü gezdiler. Prens Albert ve eşi ziyaretleri sonrasında müzedeki anı defterine izlenimlerini yazdılar.

iken Wiesel’i tanıdığını ancak ikilinin 2009 yılında Buchenwald’a yaptığı geziye Wiesel’i davet etmesi ile arkadaş olduklarını belirtti. Başkan Obama ile yakın dostluk ilişkileri kuran Wiesel, “Felsefe, derin düşünceler ve beklentiler hakkında konuştuk ama hiçbir zaman politika hakkında konuşmadık. Kendisi düşünen bir insan, geniş, derin ve entelektüel bir merakla sahip” dedi.

Yeni yıla bir DenizBank klasiğiyle merhaba...

İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası DenizBank Konserleri'nin 8. yılında,
soprano Birgül Su Ariç ve tenor Aydın Uştuk'a şef Roberto Gianola yönetimindeki
İstanbul Devlet Senfoni Orkestrası eşlik ediyor. 28 Aralık 2012, Cuma akşamı
Lütfü Kırdar Kongre Merkezi'nde buluşmak dileğiyle...

Ameer silahını aldı

Naomi Levari

İsraili Arap vatandaşların bir bölümü bu ülkede askerlik görevlerini yerine getirirler. Yahudi askerler bazen bu gençlere şüphe ile yaklaşırken, komşu ülkelerin Arapları tarafından vatan haini olarak görülürler. İşte yönetmen Naomi Levari "Ameer Got His Gun" (Ameer silahını aldı) adlı belgesel filmde Sakhnin kasabasında vatansız bir ailenin öyküsünü konu ediniyor.

Kudüs Film Festivali'nde beğeni toplayan film, New York'ta gerçekleşen ve İsrail'deki Yahudi olmayan azınlıklar üzerine çekilmiş filmlerin yer aldığı "Other Israel Film Festival"de de gösterildi.

Naomi Levari yaptığı açıklamada İsrail vatandaşı beş Dürzi'nin vatani görevlerini yaparken şehit olmasından etkilenerek bu belgeseli çektiğini söyledi.

HOLOKOST ÇOCUKLARINA 'MÜZİKAL DRAM'

Peter Androsch

Nazilerin çocuklara yönelik vahşetine odaklanan müzikal bir dram, Holokostu Uluslararası Anma Günü olan 25 Ocak tarihinde Viyana'daki Avusturya parlamentosunda sahne alacak. "Spiegelgrund. Dead Children Like Scattered Dolls," adlı opera Peter Androsch tarafından bestelendi. Avusturyalıları büyük çoğunluğu Nazi yandaşı oldukları halde, günümüzde o dönemde işledikleri suçları ve cinayetleri kabullenmek konusunda büyük ilerleme kaydettiler.

Wiesel Vakfı Tom Hanks'ı ağırladı

İki Oscar ödülü sahibi Tom Hanks, Elie Wiesel Foundation for Humanity (Elie Wiesel İnsanlık Vakfı) tarafından onurlandırıldı. Wiesel Vakfı'nın resepsiyonuna eşi Rita Wilson ile gelen 56 yaşındaki aktör, oğlu Colin ve Elie Wiesel ile fotoğrafçılara poz verdi.

Hanks, Wilson ve Wiesel

New York Halk Kütüphanesi'nde gerçekleşen vakıf resepsiyonunda Hanks; ailesinden aldığı eğitimde her zaman daha iyi bir insan olma yönünde teşvik edildiğini belirterek, "Her sabah kalktığımda dünyayı yaşanacak daha iyi bir yer haline nasıl getirebilirim diye sorma gücünü kendimde buluyorum" dedi. Holokost'un anısını canlı tutmak amacıyla kurulan Elie Wiesel Foundation for Humanity, uluslararası diyalog yoluyla hoşgörüsüzlük, haksızlık ve aldırmaçlıkla mücadeleyi hedefleyen çalışmalar yapmakta. Vakıf, Tom Hanks'ı de bu yönde verdiği çabalardan dolayı onurlandırdı.

*Villeroy & Boch Kış Kampanyası
yeni serilerle devam ediyor...*

*Porselen yemek takımı alan herkese
12 kişilik çatal bıçak seti
hediye!**

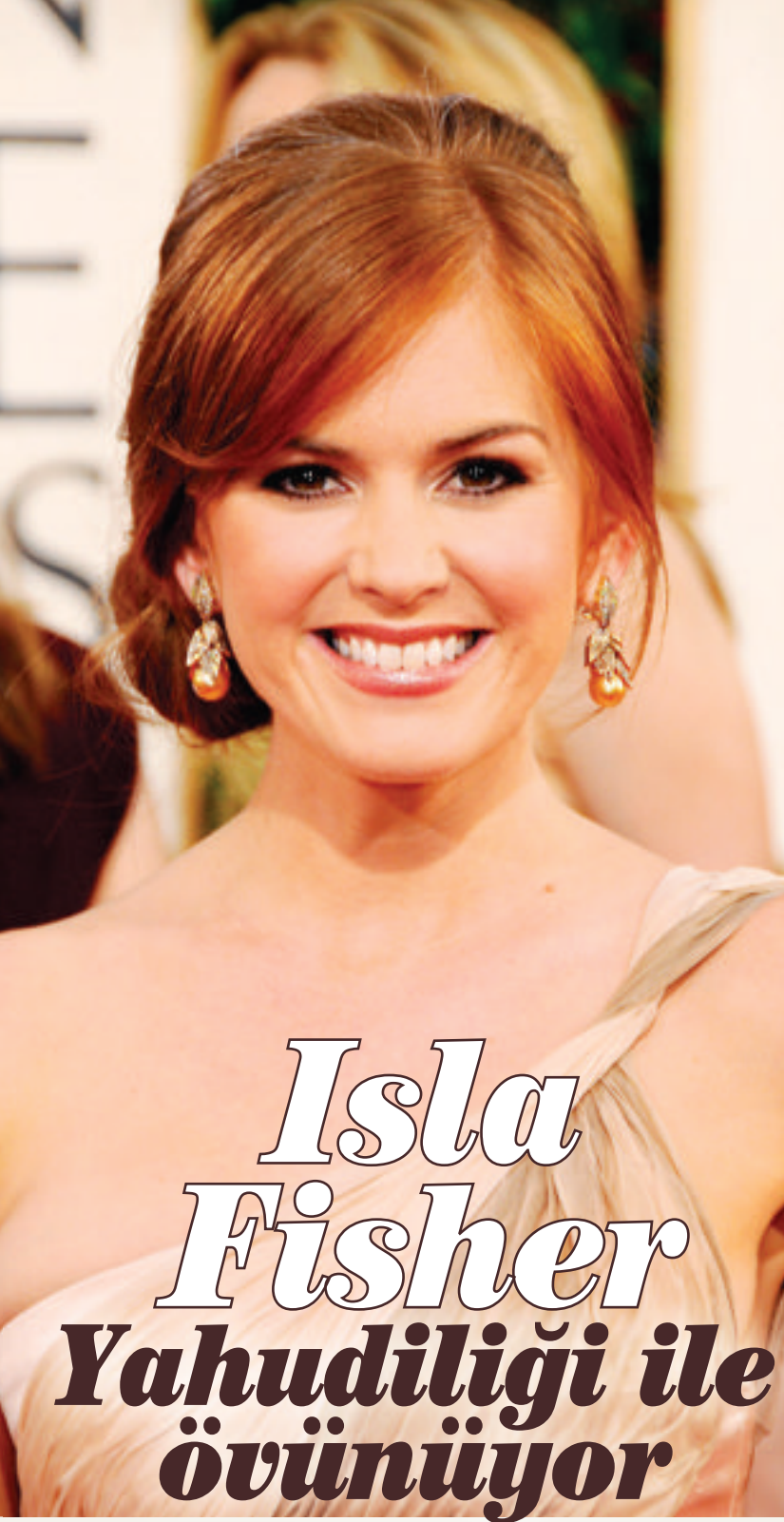

(* Villeroy & Boch
Oscar serisi.

WWW.VILLEROY-BOCH.COM

Kanyon Mağaza
B2 (Zemin Kat) Mağaza No: B17
Levent - İstanbul
Tel: (0212) 353 04 88 - 89

Caddebostan Mağaza
Bağdat Cad. Arıtan Apt. No: 289
Caddebostan - İstanbul
Tel: (0216) 385 00 39 - 385 03 99

Isla Fisher Yahudiliği ile övünüyor

Ünlü komedyen Sacha Baron Cohen'in eşi aktris Isla Fisher, 2007 yılında Yahudi dinine geçmekle en doğru seçimi yaptığını söyledi.

Aslen Avusturya'lı olan Isla Fisher Women's Health dergisine verdiği söyleşide, Yahudiliğin ve geleneklerinin kendisine birçok güzel değerler kazandırdığını anlattı. Isla Fisher ve The Dictator filmi ile yıldızı daha da parlayan komedyen eşi Sacha Baron Cohen iki kız çocuğu sahibiler. Isla Fisher 2004 yılında başladığı Yahudi dini eğitimini üç yıl sürdürmesinin ardından 2007'de Yahudiliğe kabul edilmiş, 2010'da da Sacha Baron Cohen ile evlenmişti.

Sacha Baron Cohen

Daniel Day-Lewis

Steven Spielberg

Spielberg'in Lincoln'u

Steven Spielberg'in çekimlerini tamamladığı dramatik ve tarihi filmi "Lincoln" Hollywood'un en ünlü yönetmeni ile ABD'nin en önemli kahramanlarından biri olan bu ülkenin 16. Başkanını bir araya getirdi. Film, ABD'nin kuzey eyaletlerinde 1861-1865 yılları arasında yaşanan iç savaşa öncülük eden Lincoln'un son dönemlerine ışık tutuyor. İç Savaş'ın hararetli günleri geride kalınca, Abraham Lincoln ile kabinesi arasında fikir ayrılıkları da su yüzüne çıkacaktır. En ciddi görüş ayrılığı ise kölelik konusunda yaşanacaktır... Senaryosunu Pulitzer Ödüllü tarihçi Doris Kearns Goodwin'in çok satan kitabından ödüllü senarist Tony Kushner'in (Münih (Munich)) uyarladığı yapımın baş rolünde Daniel Day-Lewis yer alırken, yönetmen koltuğundaysa Steven Spielberg oturuyor. Filmin adı gelecek Oscar sezonu için şimdiden kulislere dolaşiyor.

ÇEK CUMHURİYETİ SİNAGOGLARINDA MÜZİKAL GEZİ

Lenka Lichtenberg

Çek Cumhuriyeti doğumlu Lenka Lichtenberg, kayıtlarını 12 farklı sinagogda yaptığı Yahudi ilahilerinden oluşan bir albümü "Songs for the Breathing Walls" adı altında piyasaya çıkardı. Bu albümü, doğduğu ülkenin yok edilmiş Yahudi toplumlarının anısına hazırladığını söyleyen Lenka Lichtenberg'in Terezin kampında bulunmuş annesi ile anneannesi ailenin hayatta kalma şansına sahip olmuş fertleri. "Songs for the Breathing Walls" ABD'de, Kristallnacht'ın 74. yılının yıldönümü olan 10 Kasım günü satışa çıkarıldı.

Penti

*Always
Black...*

Sadece
Penti Mağazaları'nda
ve penti.com'da!

Anna Karenina Beyaz Perdede

İngiliz yönetmen Joe Wright, bir Leo Tolstoy klasiği olan Anna Karenina'yı yeniden beyaz perdeye taşıdı. 1870'lerin Rusya İmparatorluğu'nun sosyetesinde geçen tutkulu bir öykünün konu edildiği filmde Keira Knightley, Jude Law ve Aaron Taylor-Johnson rol almakta. Anna Karenina, Rus aristokrasisine mensup şık ve güzel bir kadındır. Kibarlığı ve saygıdeğer kişiliği ile çevresinde hayranlık uyandırmaktadır. Kocası, yüksek bir devlet memurudur. Anna Karenina'nın monoton bir evlilik hayatı vardır; bütün mutluluğu evinde ve çok sevdiği çocuğunda bulmaktadır. Bir gün, Anna Karenina'ya, ağabeyi ile yengesinin aralarının açıldığı haberi gelir. Anna onları barıştırmak için Moskova'ya gider. Orada Vronski adında yakışıklı, genç bir kontla tanışır. Film Aralık ayı sonunda vizyona girecek.

Keira Knightley

SABAR'LAR LİMMUD'UN KONUKLARIYDI

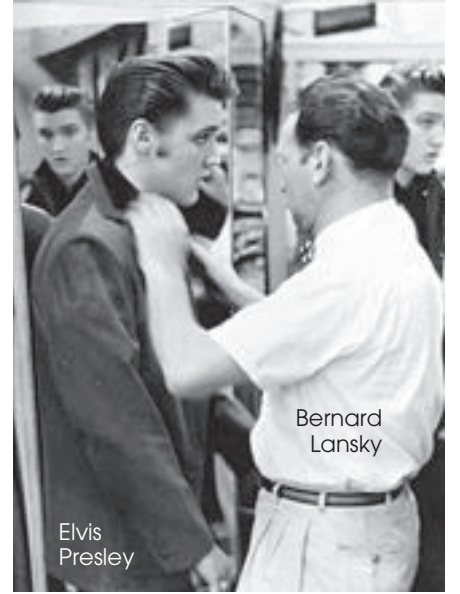
"Babamın Cenneti" adlı kitabın yazarı Ariel Sabar ile babası Prof. Dr. Yona Sabar 10-11 Kasım tarihlerinde gerçekleşen Limmud Festivali'nin konukları oldular. Şalom Dergi'nin önceki sayılarından birinde söyleşisine yer verdiğimiz Ariel Sabar, yaptığı konuşmada kitabının küçük bir özeti yaparak çocukluğunda Zaho Yahudi'si babasının giyiminden, İngilizceyi telaffuzundan nasıl utandığını, ancak çocuğu doğduğunda değiştiğini ve köklerinin arayışına girdiğini anlattı. UCLA Üniversitesi'nde Aramice dili uzmanı olan Yona Sabar, Müslümanlarla Yahudilerin geçmişteki dostluk ilişkilerine değinerek Zaho'daki gençlik anılarını dile getirdi.

Elvis'in terzisi kimdi?

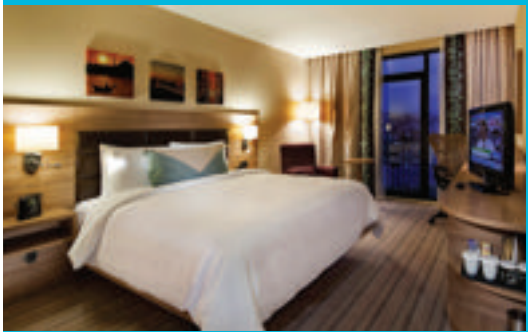

1950'li yıllarda Elvis Presley'in çakı gibi pantolonu, iki renkli ayakkabıları ile giyim tarzını belirleyen Memphis'li terzi Bernard Lansky yaşamını yitirdi. Bernard Lansky ile kardeşi Guy, 1946 yılında babalarının verdiği 125 dolar ile erkek hazır giyim dükkânı açtılar. 1950'lerde Lansky'lerin dükkânı meşhur oldu ve zevk sahibi beylerin vazgeçemedikleri bir modaevine dönüştü. Bernard Lansky, Elvis Presley ile

tanışıklığı hakkında öyküler anlatmıştır. Lansky, Elvis'i tiyatrodaki yer gösteren bir genç olarak tanıdığını, efsanevi şarkıcının 'zengin olunca senden alışveriş yapacağım' dediğini ve ilk plağı That's All Right'la yıldızı parlayınca bu dükkânın daimi müşterisi olduğunu aktardı. Cash, Jerry Lee Lewis, Carl Perkins, Roy Orbison ve Isaac Hayes gibi müzisyenleri de giydiren Bernard Lansky, İkinci Dünya Savaşı'na katılmıştı.

Hilton Garden Inn İstanbul Golden Horn'u keşfedin!

Hilton Garden Inn, Türkiye'de açtığı ve gelecekte açacağı birçok oteliyle, seyahatlerinizin tüm dünyada olduğu gibi başarılı ve keyifli geçmesi için hizmetinizde.

- ÜCRETSİZ İNTERNET ERIŞİMİ
- ÜCRETSİZ 7/24 BUSINESS CENTER
- ÜCRETSİZ FITNESS CENTER
- RESTAURANT & BAR
- İSTEĞİNİZE GÖRE KAHVALTI
- GARDEN SLEEP SYSTEM™ AYARLANAN YATAK

OTELLER:

Konya • Kütahya • Şanlıurfa • İstanbul Golden Horn • Mardin

hilton.com.tr

Şimdi Türkçe on-line rezervasyon kolaylığı ile

Sütlüce Mah. İmrahor Cad. Dutluk Sok.
Tel: 0 212 314 50 00 Faks: 0 212 314 50 50

©2011 Hilton Worldwide

 Hilton
Garden Inn™

BİZİMLE BAŞARIRSINIZ™

Hair Inn ile arzu ettiğiniz saçlara kavuşun...

MUCİZELERE İNANIYORSANIZ
VE KENDİNİZİ ÖZEL HİSSETMEK
İSTİYORSANIZ BİZİ ÇOK SEVECEKSİNİZ.

HAİR INN SAÇ SİSTEMLERİ;

- Genetik sebeplerden dolayı erkek ve kadınlarda oluşan saç kayıplarında,
 - Fizyolojik nedenli alopecia kökenli saç kayıplarında,
 - Yaşlanmaya bağlı saç kayıplarında,
 - Stres ve hamileliğe bağlı saç kayıplarında
 - Kemoterapi tedavilerinde oluşan saç kayıplarında,
 - Yanık ve yaralanmalarda oluşan saç kayıplarında,
- siz değerli müşterilerimize son derece doğal ve başarılı çözümler sunmaktadır.

Dünyada geliştirilen en son teknolojileri anında takip ederek, yeni teknikler ve çözümler üreterek, en son teknolojileri kullanarak eğitimli profesyonel kadromuzla sizlere en konforlu hizmetleri sunmaktayız.

Bize olan güveninizi arttırmak ve memnuniyetinizi en üst düzeye çıkarabilmek için kullandığımız ürünlerin medikal ürünler olmasına özellikle dikkat etmekte ve özen göstermekteyiz. Müşterilerimizin saç problemlerine çözüm bulurken, cilt sağlıklarını ön planda tutarak belgeli ürünlerle çalışmaktayız.

Sizlerin de bildiği gibi, günümüzde erkek ve kadınlarda saç kaybı çok yaygınlaşmakta ve bu durum kişilerin kendine olan güvenlerine ciddi şekilde negatif etkileyip, onları sosyal hayattan bile koparabilmektedir.

Özellikle kemoterapi gören kanser hastaları saç kaybına uğradıklarında ciddi bir depresyon ve moral çökmesi yaşayarak, görüntüleri nedeniyle sosyal hayattan kaçmaktadırlar. Kanser tedavisinde %20 ilaç iyileşme sağlıyorsa, %80' de moral etki sağlamaktadır. Bu aşamada biz Hair Inn olarak, **Hair Inn Saç Sistemleri**, %100 doğal insan saçı ile hastalara en doğal ve profesyonel çözümler sunmaktayız

Öyle ki; **Hair Inn Saç Sistemlerini** kullananların, hayat kopmadan yeni yaşam enerjisiyle ve sevinciyle hayattan tekrar zevk almalarını hedefliyoruz.

Hair Inn Saç Sistemleri ile kişi günlük yaşamındaki aktivitelerini kısıtlamak zorunda kalmaz. Her türlü sportif aktivitesini yapabilir, duş alabilir, saçını fönleyebilir, saunaya girebilir, şampuanlanabilir...

Canlı saça uygulanan her türlü kozmetik **Hair Inn Saç Sistemlerine** de uygulanabilir.

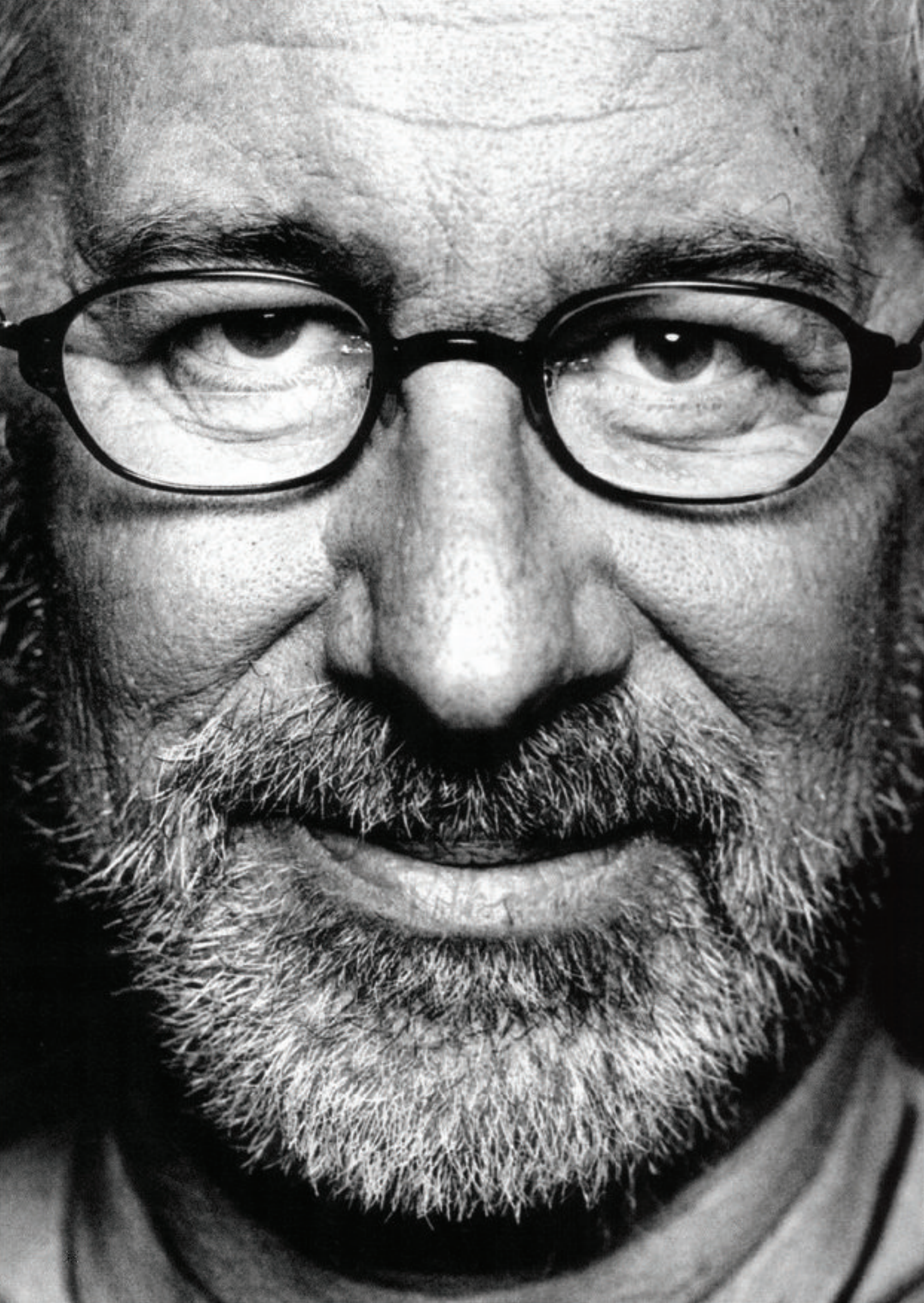
Geçmişten günümüze bu saç sistemlerini kullanan ünlüler John Wayne, Frank Sinatra, Burt Reynolds, Tom Jones, Sean Connery, Elton John, Michael Jackson, Al Pacino, Sylvester Stallone, John Travolta, Ben Affleck, Nicholas Cage, Enrique Iglesias

...Ve bu hizmetimizin yanı sıra Türkiye'de ilk ve tek kişiye özel VIP odalarımızda siz değerli müşterilerimize kuaförlük hizmetleri vermekteyiz. mucizelere inanıyorsanız ve kendinizi özel hissetmek istiyorsanız bizi çok seveceksiniz.

HAIR INN SAÇ ESTETİK MERKEZİ
5. GAZETECİLER SİTESİ HARE SOK. NO:
15 AKATLAR / ETİLER - İSTANBUL

0212 284 13 60
0530 230 53 93

“Gözü bir kameraya yapışık” halde doğan dahi çocuk

STEVEN SPIELBERG

"EN GÜZEL, EN YÜCE DUYGULARDAN BİRİ GİZEM DUYGUSUDUR. BU HEYECANI YAŞAMAMIŞ OLUP HAYRET ETMESİNİ BİLMİYEN, KENDİNDEN GEÇEMEYEN İNSAN BİR ÖLÜDEN FARKSIZ OLUR: ZİRA ONUN GÖZLERİ KAPALIDIR." - Albert Einstein

"Filmlerimin temalarının çoğu çocukluk travmalarımdan kaynaklanıyor, ilkokulda, lisede hep popüler öğrencilerin dalga geçtiği, hırpaladığı humbıl çocuktum. Ama şimdi filmlerimi seyretmek için para verdikleri düşüncesi beni teselli ediyor."

Steven Spielberg'in meydana getirdiği eserden söz edildiğinde, medyada temcit pilavı gibi sürekli tekrarlanan üç yorum vardır: "Bol para", "iyi pazarlama" ve "çocukça konular"... Bu nitelermeler genellikle ciddi bir analizden ziyade, spontane küçümseyici bir tepkinin ifadesidir. Ancak, döneminin en tanınmış film yönetmenlerinden biri olan Spielberg'in, eleştirmenlerden ziyade seyirci kitlesinin sevgilisi olduğu tartışma götürmeyen bir gerçektir. Söz konusu seyirci kitlesi uluslararası çapta olduğuna göre, topladığı sevgi ve beğeni açısından sonuçta hiç de talihsiz sayılmaz. Bununla birlikte eleştirmen ve aydınların filmlerine bakışındaki küçümsemenin, ilk baştan günümüze kadar hemen hiç değişmemekte olduğunu da gözden kaçırmamalıyız.

Spielberg'ten önce aynı bakış açısıyla değerlendirilmiş ve Spielberg'in bana nedense hep çağrıştırdığı iki ünlü romancı vardır: Jules Verne ve Arthur London. Her ikisi de edebiyat tarihine tartışma götürmez şekilde "dahi" diye geçmişlerdir. Oysa yaşadıkları dönemde pek de ciddiye alınmayan çocuk yazarlarıydı.

Spielberg'in gelecek nesiller tarafından nasıl algılanacağını henüz bilemesek de hayatında ve eserlerinde adım adım yapacağımız bir küçük gezinti, onu belki biraz tanımaya yardımcı olabilir...

BAŞARISIZ ÖĞRENCİ ÇOCUK YAŞTA YÖNETMEN

Steven Allan Spielberg Ohio'nun Cincinatti kentinde 18 Aralık 1946 tarihinde dünyaya gelir. Dört çocuklu Leah ve Arnold Spielberg çiftinin en büyük çocuğu ve tek oğludur. Spielberg soyadının, Macar Yahudi'si atalarının 17. yüzyılda yaşadıkları Avusturya'da Spielberg kentinden geldiği sanılır. Aile, bilgisayar mühendisi olan baba Arnold'un işleri dolayısıyla, Ohio'dan sonra Camden, New Jersey, Phoenix gibi çeşitli eyaletlerde yaşamını sürdürür; bu da küçük Steven'in genç yaşta itibaren "derin Amerika" ile tanışmasını sağlar. Ayrıca bu sürekli taşınmalar, kalıcı bir arkadaş çevresi edinmesini engellemekle, renkli bir hayal dünyasına sığınmasına önemli bir neden olabilir...

Annesiyle babasının 1964 tarihinde boşanmasının, ailenin parçalanıp annesinin üç kız kardeşiyle Arizona'da kalmasının, kendisinin de babasıyla California'ya taşınmasının, genç Steven'i epey yaralamış olduğunu öğreniyoruz çeşitli biyografilerinden. Belki de yetişkinliğinde pek çok filminde "Peter Pan Sendromu"na kapılması, ebeveyninin ayrılmalarından önceki o dertsiz, tasasız çocukluğun, o "kayıp cennetin" sürekli arayışı içine girmesi bundan dolayıdır...

"Filmlerimin temalarının çoğu çocukluk travmalarımdan kaynaklanıyor" der zaten Spielberg çoğu röportajlarında, "İlkokulda, lisede hep popüler öğrencilerin dalga geçtiği, hırpaladığı humbıl çocuktum. Ama şimdi filmlerimi seyretmek için para verdikleri düşüncesi, beni teselli ediyor."

Steven küçük yaştan beri oldukça tembel ve başarısız bir öğrencidir, ders çalışacağına o dönemde Amerikan televizyonunda sunulan film ve dizileri seyretmeyi ve hayal kurmayı tercih eder. İlk izlediği filmin, Cecil B.DeMille'in "The Greatest Show on Earth" olduğunu söyleyecektir muhtelif röportajlarda; ilk kurgu deneyimini ise oyuncak trenlerini çarpıştırmakla gerçekleştirdiği... Zaman içinde en büyük, hatta tek büyük tutkusu sinema olur. Ancak, okul diplomalarını zar zor elde ettikten sonra, düşük notlarından dolayı ne yazık ki hedeflediği ünlü sinema okullarının hiç birine kabul edilmez, Phoenix'te Arcadia High School'da drama dersleri almakla yetinir.

Fakat küçük Steven, babasının 8 milimetrelik kamerasıyla kısa metrajlar çekerek, hayatta en çok sevdiği alanda kendini çoktan yetiştirmeye başlamıştır... İlk filmi, 1959 yılında, henüz 12 yaşındayken çektiği dört dakikalık bir westerndir. Bu yapıtını

“Film hayal edilmez, gerçekleştirilir (...). Kimse sizi işe almazsa filminizi cep telefonunuzun kamerasıyla çevirip YouTube’ta gösterin!”

ailesine ve aile dostlarına gösterirken kız kardeşleri de seyircilere patlamış mısır satarlar... Şimdi hala, medyada çıkan sayısız söyleşilerinde, büyük üstadın film yönetmeye heveslenenlere tavsiyesi hep aynıdır: “Film hayal edilmez, gerçekleştirilir. Kaldı ki şimdiki imkânlarla bu daha da kolaylaştı. Örneğin kimse sizi işe almazsa, filminizi cep telefonunuzun kamerasıyla çekip YouTube’da gösterin!”

Spielberg’in sinemaya ilk gerçek adımlarını, 1961’de çevirdiği

“Escape to Nowhere” ve “Battle Squad” başlıklı iki savaş filmi ve onları izleyen, 1964’de çekilen 140 dakikalık “Firelight” adlı bir bilim kurgu filmiyle atar. Bu arada Universal Studios’da stajyer olarak çalışmaktadır. 1968’de “Amblin”-bu ad daha sonra yapım firmasının adı olur-başlıklı bir film çeker. Bu film iki gencin çölden Pasifik okyanusuna tek kelime konuşmadan gidişlerini anlatır. Bu kısa metraj pek çok ödül kazanarak, Spielberg’in Universal Studios’da yedi yıllık bir kontrat imzalamasına yol açar. Böylece kendisiyle uzun vadeli kontrat imzalanan en genç sinema yönetmeni olarak profesyonelliğe adım atacak ve isteksizce başladığı üniversite eğitimine veda edecektir.

1971 yılında yaptığı “Duel” televizyon filminde, şoförü hiç görünmeyen bir kamyon, dur durak demeden bir insanın peşinden gidip onu kovalar. Telefilm, Avoriaz Korku Filmi Festivalinde ödüller toplar ve daha uzun bir versiyonu sinemaya uyarlanır. Bu filmin, esas “Spielberg miti”nin başlangıcı olduğunu söyleyebiliriz.

(soldan sağa) Kafe Capshaw, Steven Spielberg, George Lucas ve Harrison Ford 'Indiana Jones Kamçılı Adam' çekimlerinde

Film sayesinde oyuncak piyasası boy boy plastik ya da pelüş E.T'lere boğulur. Anahtarlık E.T'ler, arabaların aynasına asılacak E.T'ler, E.T posterleri, E.T'li kaplama kâğıtları, E.T'li çıkartmalar ve yapboz oyunları vitrinlerde boy gösterir...

1974 yılında Spielberg "road-movie"-yol filmi- tecrübesini yineler: Bu kez konu, toplum dışına itilmiş iki kişinin aldıkları rehinelere birlikte polis ve medya tarafından kovalanması üzerine kuruludur. Başlığı da "Sugarland Express"tir. Film sinema salonlarında fazla seyirci çekme de o yıl Cannes Festival'inde senaryo ödülünü kazanır.

Ancak genç yönetmenin kariyeri asıl 1975'den sonra keskin bir viraj alacaktır: "Sugarland Express" üzerinde çalışırken, "Jaws"un senaryosunu bir gecede okur ve ne pahasına olursa olsun bundan bir film yapmaya karar verir. Bu onun ikinci uzun metrajıdır ve senaryosu bir romandan esinlenmiştir. Elde ettiği başarı beklediğinden çok daha yüksektir: "Jaws" gösterime girer girmez uluslararası bir sükse kazanan kült bir film olup çıkar. Devasa beyaz köpekbalığının küçük bir adada yaşamakta olan insanları tehdit edişini ve onunla mücadeleyi konu edinen "Jaws"ayrıca Spielberg'in kariyerinde olduğu kadar sinema tarihinde de bir dönüm noktası teşkil eder, zira "Tentpole Pictures" yani bir başka deyişle, Hollywood stüdyolarının yazları piyasaya sürdükleri kabarık bütçeli aksiyon filmlerinin modasını başlatır.

SPIELBERG'İ SPIELBERG YAPAN BİLİM KURGU ESERLERİ

1977'den itibaren Spielberg sinemada bilim kurguyu dener. Önce piyasaya "Close Encounters of the Third Kind" (Üçüncü Türden Yakınlaşmalar) başlıklı filmi sürer, sonra 1982 yılında, sinema tarihine yine bir kült film diye geçecek olan "E.T"yi...

Cannes Festival'inin kapanış filmi olarak gösterime sunulan "E.T" (Extra Terrestre'in kısaltması) başlıklı yapıt, bir uzaylı ile bir çocuğun duygulandırıcı dostluk hikâyesidir. O film sayesinde, "E.T Home" (E.T evine) sözleri yaşı o dönemde beş ila on beş arası olan bütün bir kuşağın ağızda sakızdır. Oyuncak piyasası boy boy plastik ya da pelüş E.T'lere boğulur. Anahtarlık E.T'ler, arabaların aynasına asılacak E.T'ler, E.T'li kaplama kâğıtları, E.T posterleri, E.T'li çıkartmalar ve yapboz oyunları vitrinlerde boy gösterir... Karşılıksız sevgiyi, dostluğu, çocukluğun saflığını ve bozulmamışlığını yepyeni bir tarzda işleyen film, sinema tarihinde o zamana kadar az rastlanmış bir seyirci kitlesi çeker.

Spielberg'in E.T'sinin süksesini gölgede bırakacak olan yine Spielberg'in yeni bir filmi olacaktır: O da 1993'ta özel efektler konusunda o zamana kadar hiç olunmadığı kadar cesur davranılarak piyasaya sürülen "Jurassic Park"tır. Eser son on yılın en kabarık bütçeli ve en çok ses getiren filmi ilan edilir. Ama "Jurassic Parc" çok seyirci toplamakla birlikte, özellikle ABD dışında acımasız eleştirilere de hedef olur; zira konu ettiği dinazorlarıyla ve inanılmaz derecede kabarık bir bütçeye mal olan efektleriyle, bütün dünyanın gözünde Amerika'nın kültürel ve ekonomik emperyalizminin simgesi haline gelir.

MINORITY
REPORTEVER
JUN

Jurassic Parc çok seyirci toplamakla birlikte, özellikle ABD dışında acımasız eleştirilere de hedef olur; dinozorlarıyla ve kabarik bir bütçeye mal olan efektleriyle, bütün dünyanın gözünde ABD'nin kültürel ve ekonomik emperyalizminin simgesi haline gelir.

Spielberg'in son derece ilginç bir başka bilim kurgu filmi de 2001'de gösterime giren "A.I.'dir (Artificial Intelligence) (Yapay Zekâ) Yönetmen, yapay zekâ üzerine kurulu bu filmle büyük ustalarından biri olan Stanley Kubrick'e, ölümünden sonra bir saygı duruşunda bulunmak istemiştir. Gereksiz yerde uzatmalar içerdiği ve Spielberg'in alışılmış üslubunu hiç mi hiç yansıtmadığı yönünde aldığı bütün eleştirilere rağmen, "A.I." 2000'li yıllara damgasını vuran bir film olmuştur. Oysa filmin çekim sürecinde Spielberg ciddi sağlık

sorunları yaşamıştır. Doktoru rutin muayenesinde, böbreğinde kansere neden olabilecek hücre değişiklikleri saptamış ve yönetmen Los Angeles'te Cedars Sinai Hastanesi'nde uzun bir tedaviye tabii tutulmuştur. Bir yıl kadar sonra ekrana, Philip K. Dick'in eserinden uyarlanmış "Minority Report"u (Azınlık Raporu) taşır. Filmin bir özelliği, onun sayesinde ünlü yönetmenin Tom Cruise ile verimli bir iş birliğine ilk adımı atmasıdır.

Seksenli yıllarda, arkadaşı George Lucas (Star Wars'ın yapımcısı) ile birlikte, olağandışı bir kahraman yaratmaya karar verip Indiana Jones'a hayat vermişlerdi. Kahramanın yorumcusu Harrison Ford şapkası ve kamçısıyla kısa zamanda bütün dünya tarafından tanınmış ve sevilmişti. 1981'de büyük sükse yapan "Raiders of the Lost Arc"ı (Kutsal Hazine Avcıları) üç yıl sonra, "Indiana Jones and the Temple of Doom" (Kamçılı Adam) izlemiş, Spielberg bu filmin çekimi sırasında karısı olacak Kate Capshaw ile tanışmıştı; ardından 1989'da "Indiana Jones and the Last Crusade" (Indiana Jones Son Macera) gelmişti. İlkinden nerdeyse 20 küsur yıl sonra "Indiana Jones and The Kingdom of Crystal Skull" (Indiana Jones ve Kristal Kafatası Kırallığı) ile çıkar seyirci karşısına... Seyircinin genel kanısına göre, her ne kadar Indiana Jones'ların, kırbaçlanan çocuklar, canlı bir bedenden koparılan bir yürek, timsahlar tarafından parçalanıp yenilen askerler vs... gibi sahneler yüzünden, yoğun şiddet içeren acımasız bir yönü varsa da özellikle yaşlanmak bilmeyen Harrison Ford sayesinde, bu filmler ilkinden sonuncusuna büyülemeye devam etmekte...

Daha önce sözünü etmiş olduğumuz Spielberg'in yapıtlarındaki "Peter Pan Sendromu" nun yani çocukluğa sığınma, onu yeniden yaşatma isteğinin bir güzel göstergesi, muhteşem oyuncu Robin Williams'ın hayatının rolünü oynadığı, 1991'de ekrana taşınan "Hook" filmidir.

'Indiana Jones ve Kristal Kafatası Kırallığı'

'Indiana Jones
Kutsal Hazine
Avcıları'

'Indiana Jones Son Macera'

'Mor Yıllar'

'Savaş Atr'

HAFİF KOMEDİLERLE AÇIKLI YAPITLAR ARASINDA GİDİP GELEN "BİPOLAR" SPIELBERG

Çocukluğa özlemin ve bilimkurgunun büyük ustalıklarla işlendiği Spielberg'in sinemasında zaman zaman komediye rastlamak mümkündür. Ama bu tercih ettiği bir tarz değildir.

Belki de 1979'da çevrilen ilk komedisi "1941", bir fiyasko ile sonuçlandı. İçindir ki uzun süre gülmeceye uzak durur.

O tarzı yeniden denemesi, Leonardo di Caprio ve Tom Hanks ile "Catch me if you can!" (Sıkıysa Yakala) başlıklı filmle 2000 yılların başına rastlar. Bir FBI ajanının sürekli yüz değiştiren dâhiyane bir kaçağı kovalaması üzerine kuruludur. Gerek seyirciden gerekse eleştirmenlerden aldığı son derece olumlu tepkiler Spielberg'i yüreklendirir ve gerçek bir hikâyeden esinlenmiş olan, ülkesi bir darbeye uğrarken, bir havalimanı terminalinden bir türlü çıkamayan Tom Hanks ile "Terminal" başlıklı başka bir komedi filmi çevirir.

Ancak tescilli bir "bipolar" ruh hastası olan Spielberg, en neşeli öyküden en kasvetli olanına kolaylıkla geçebilmektedir. Sabun köpüğü gibi komedilere sırt çevirip tarihin en karanlık sayfalarını cesaretle çevirdiği filmler, bunun en güzel kanıtıdır...

1985'te siyahî bir ailenin XX'inci asrın başından yarısına ABD'de hayatını anlatan "Color Purple" (Mor Yıllar) ile 1987'de İkinci Dünya Savaşında genç bir İngiliz'i konu edinen "Empire of the Sun"dan (Güneş İmparatorluğu) sonra, bu tarzdaki başyapıtlarından biri, 1993'te siyah beyaz çevirdiği "Schindler's List"dir (Schindler'in Listesi). Filmde işadamı Oskar Schindler'in binlerce Yahudi'yi ölüm kamplarından nasıl kurtardığı anlatılır. Yapıt kendisine, aralarında en iyi film Oscar'ıyla en iyi yapımcı Oscar'ı bulunan birçok ödül kazandırır ama çok hassas bir konuya değinmiş olması, kendisine ve filmine yönelik acımasız eleştirilere de yol açar.

Spielberg'in bu eleştirilere cevabı saygı uyandıracak türdendir: "Hiçbir film, hiçbir belge, betimlenemez olanı betimlemeye yeterli değildir (...) Tabii ki Lanzmann'ın "Shoah"sını izledim, Elie Wiesel'inkiler başta olmak üzere, Holokost'la ilgili bir sürü kitap okudum, belge taradım. Her ne kadar hayal gücüm genişse de bence Holokost insan beyninin hayal edebileceğinin çok ötesine geçer. Ancak böylesi bir trajediyi unutturmamak için kişisel bir katkıda bulunmamayı günah addederdim".

'Güneş İmparatorluğu'

'Münih'

'Sıkıysa Yakala'

SCHINDLER'S LIST

1997'de kölelik üzerine bir film olan "Amistad"ı piyasaya sürer. Bu konu da Amerika'da son derece hassas olduğundan beklediği sükseye kavuşmaz. Bu başarısızlığa rağmen ertesi yıl Spielberg, İkinci Dünya Savaşında tek bir insanı kurtarmakla görevli askerlerin dramını işleyen "Save the private Ryan" (Er Ryan'ı Kurtarmak) filmi çıkar. Eser ona ikinci bir Oscar kazandıracaktır.

"... Holokost insan beyninin hayal edebileceğinin çok ötesine geçer. Böylesi bir trajediyi unutturmamak için kişisel bir katkıda bulunmamayı günah addedim."

2006 yılında "Munich"i çevirmekle yeniden riske girecektir. Zira filmde 1972'de Münih Olimpiyatlarında İsraili sporcuların katliamına İsrail'in verdiği karşılığı anlatacaktır. Time dergisinde yayınlanan bir söyleşisinde filmin, "Barış için bir dua" olarak izlenmesini dilediğini söyler. Ancak Arap dünyası kadar İsraililerden de epey eleştiri alır.

2011 tarihinde ise iki büyük ve çok iddialı projeye imza atacaktır: İlki, ünlüler ünlüsü resimli roman kahramanı "TINTIN" in iç içe geçmiş iki hikâyesinin sinemaya uyarlanmasıdır, ikinci ise "War Horse" (Savaş Atı) ile çocukluk evrenine bir dönüşür.

'TINTIN'

'Er Ryan'ı Kurtarmak'

saving private ryan

May God be with each of you
By your actions let us just

'Terminal'

'Hook'

Steven Spielberg ve eşi Kate Capshaw

Baba - oğul Spielberg'ler

ŞAŞIRTMAYA DEVAM EDECEK OLAN YÖNETMEN

Zaten çocukluktan hiç kopmamış olan Spielberg'in 2006 yılında gönül projesinden biri, 125'i Filistinli ve 125'i İsraili olmak üzere, sayıları 250 kadar olan çocuğu bir araya getirip onlara 250 tane video kamerayla oynatıcı dağıtmak olmuştur. Sonra da onlardan her gün ne yiyip içtikleri, nelerle ilgilenip hangi türden oyunlar oynadıkları gibi günlük yaşamlarıyla ilgili ayrıntıları kameraya çekmelerini ve birbirlerine vermelerini istemişti. Bu yolla bu çocukların, aralarındaki farkın ne kadar az olduğunu göreceklere inanıyordu. Ayrıca bu deneyimden yola çıkarak piyasaya yine "barış duası" şeklinde yeni bir film sürmeyi planlıyordu. Ancak siyasi gündem buna izin vermedi ve proje sonuçlanamadı.

Bu projenin yanı sıra Shoah Foundation Institute for Visual History and Education'u (Görsel Tarih ve Eğitim amaçlı Shoah Vakfı Enstitüsü) kurmakla, Spielberg bir kez daha Yahudiliğin yakın tarihinde önemli bir rol üstlenme iddiasını sergilemiş oldu.

Spielberg'in aşağıdaki sözleri filmlerini ne kadar sorumluluk yüklü ve önemli gördüğünü mükemmel biçimde ifade etmektedir: "Çocuklarımla büyüdüğü dünyaya bakıyorum. Karanlığı gördüğümde bundan eğlenceli bir film yaratamam. Ayrıca, yaşlandıkça sinema gibi etkili bir araca bağlı sorumlulukların yükünü daha çok hissediyorum ve anlam taşıyan hikâyeler anlatmam gerektiğini düşünüyorum. Öte yandan eğlenmeyi ve eğlendirmeyi de çok seviyorum. İki tür film arasında dünya kadar fark vardır fakat her ikisi de son derece ilgi çekicidir ve sanırım hayatımın sonuna kadar bir türden ötekine geçeceğim."

Anlaşılan o ki kariyerindeki çelişkiler, tezatlar, inişler ve çıkışlarla, derin bilgeliği ve coşkulu Peter Pan'lığıyla evrenselliği ve Yahudi kimliğine sıkı sıkıya bağlılığıyla, sahip olduğu yüce idealler ve kazandığı astronomik rakamlarla Steven Spielberg bizi daha uzun zaman şaşırtmaya devam edecek. ■

HOLLYWOOD FOREIGN PRESS ASSOCIATION

Spielberg ailesi

HOTEL LIDYA SARDES

THERMAL & SPA

Salihli - Manisa

Ege Bölgesi'nin şifalı sularında sakin bir tatil!
Antik Sardes kentine ve Kurşunlu Kaplıcaları'na
yakınlığı ile; çam ormanlarıyla çevrili doğal
güzellikleri ve huzurlu ortamıyla sizlere keyifli
bir tatil sunuyor.

Dinlendirici ve egzotik atmosferiyle,
Faustina SPA Merkezindeki özel terapiler
ve masajlar ile bedeniniz ve zihniniz
yeniden canlanacak.

21 m² genişliğindeki Standart odalarımız.
1 yaşam alanı, 1 yatak odası, 1 banyo,
1 mutfak ünitesi, 1 balkondan oluşan
55 ve 80 m² lik Apart odalarımız,
konforlu bir tatil geçirmeniz için
tasarlandı.

Deneyimli ekibimiz, şirket toplantıları,
ziyafetler ve organizasyonlar da
ihtiyaçlarınıza çözümler üretmek
üzere hizmetinizde...

5 km mesafede olan Dünya'nın 3. Sinagog'u
Sart Gymnasium'unun hemen yanında
bulunmaktadır. M.S. 617'de Seferad'lar
buradan İspanya'ya gitmiştir.

KÖTÜLÜĞÜN MASUMİYETİ

Filozofların neredeyse tamamı anlatımlarını teknik bir dil ile gerçekleştirmiştir. Düşündükleri ile bir yaşam felsefesi oluşturmayı amaçlamışlardır. Fakat en etkili felsefe anlatımları sanat yoluyla halka ulaşanlardır. Platon hikâye şeklinde yazmış, bir başkası şiirsel bir dille, kimisi de roman. Nietzsche, Kafka, Marx ve niceleri. Tüm aforizmalarını sanatla kaynaştırıp halka öyle aktarmışlar. Avrupa'da bu şekilde bir hayat ve politika yaşamı kuruldu.

Tabii ki her toplumun kendine has bir yapısı var. Bizler entelektüel derinliği olan, bilgili insanları dinlemek ve onların düşüncelerinin üzerine koyarak ilerleme yolunu seçmedik, seçemedik belki de seçtirilmedik. Hayat ise seçimini yapanların ve bedelini ödeyenlerin arenasıdır. Ülkemizde niteliksiz sanat, niteliksiz siyaset doğal olarak aynı ölçüde insan ilişkilerini üretti. Sonucunda iyi-kötü, doğru-yanlış anlayışımızda bu doğrultuda zihnimizde yön buldu.

"Artık ne para, ne mutluluk, ne de zafer bekliyorum" diye yazmış Machiavelli: "Yine de gizli ya da aşikâr bir kötülüğün içimi kemirmesinden korkmuyorum." O'na göre insan, doğuştan kötülüğe eğilimlidir. O'nun ahlak ilkesi, ezilmeyi ve zayıflığı dışlar...

Bu şekilde düşünenlerin sayısı oldukça fazla! Ahlak kendiliğinden iyi ya da kötü değildir elbette. Sonuçta her ilke insan eyleminde ışıklar ya da kararır. Herkesin doğrusu kendine, anlayışı maalesef ahlakı oynak bir zemine yerleştirmiştir. Bence diye başlayan her ilke yerle bir olmayı hak ediyor demektir. Ve insanın içini kemiren, dışını kirleten, krallıkları, devletleri yok eden de işte bu duygudur. Başarı adına araç olarak kullanılmaya başlandığından bu yana ahlak anlamını kaybetmiştir. Bu anlayış insanları iyi olmaya değil daha kötü olmaya yöneltir. İyilik ve kötülüğün arasında kalan BEN duygusu mutlaka, fayda sağlayanı seçecektir. Bu durumda iyiliği bile seçmiş olsa; iyilik kendi masumiyetini kaybedecektir ve çoktan etmiştir. İyilik-kötülük, doğru- yanlış hepsi birer araç haline geldiğinden dolayı iç içe geçmiş bir halde içimizde yaşar... Dolayısı ile bunları araç olarak kullanan insanların da araç haline gelmesi kaçınılmazdır. Neyi kullanıyorsan yaşa-

mak için, ölmeden mutlaka ona dönersin.

Günümüz sistemi bize bencilliğin erdemini ezberletiyor. Başkasına yaptığımız kötülük kendimiz için büyük iyilik olacaktır. Bizim gittiğimiz yolun sonu maalesef budur. Sadece kendisi için iyilik isteyenler sonunda en büyük kötülük ile karşılaşacaklardır.

Kötü, iyiden daha kötü ya da yanlış, doğrudan daha yanlış değildir. Her şey beyaz olsa, beyaz daha az karanlık olmazdı. Bir düşün; çamurun diliyle konuşmaya başladığından beri, ne değişti sende! Çevrende olup bitenleri bana izah et, topla ve çıkart alıp verdiklerini hayattan. Hesabını yap, geçmişten geleceğe uzanan bir çizgi çek ve atla geç kalmadan kader dediğin "an" gemisine...

Sen de biliyorsun her şey bir kabulden ibaret. Sanmalar sarmalından kurtulamayanların serüveni bu düş. Çıkıp geldiğin bir yol yoksa çekip gideceğin bir yer de yok demektir.

Düşünmeden yürüyenlerin gideceği yer yok olsun.

Bu kadar tanımlamanın ortasında yaşayarak doğru yaptığını söyleyen iyi insan, kimsin sen, bana kendini tarif edebilir misin?!

Sana sunulan ile senin sunduğun dünya arasındaki fark sonrası belirler. Sonrasını düşünmeyenlerin sonrası yok olsun... Yapmamız gereken şey basit; iyiliğin ve doğruluğun içinden kendimizi çıkarmalıyız. İçinden kendimizi çıkardığımız her duygu şüphesiz samimi, içten, doğru, iyi ve bilgece olacaktır. Ancak BEN' siz çıktığımız yolun sonunda mutlu bir BİZ'e ulaşabiliriz. İyi bir toplum için iyi bireyler gerekir. İyi bireyler için de bireysiz bir iyi...

Yine Machiavelli şöyle diyor; "Amaç, iyi olmayı öğrenmek değil, iyi olmamayı başarmak olmalıdır." Okurken hoş gelen bir cümle olması bizim de bu yolda olduğumuzu gösteriyor.. Kötü insanlar kendileri için kötülük yapmazlar. Sadece başkalarına zarar verirler. Kendileri için iyilik yapan insanların da bu kötülerden farkı yoktur. Tabii ki Machiavelli yanılıyor!!! İyiliğin de, kötülüğün de içinden BEN'i çıkarmalıyız. Zıttı olmayan bir iyilik ile kucaklaşmak kötülüğü de masumiyet ile buluşturacaktır. ■

2013 *Volley Hotel*'de karşılanır...

Muhteşem ada manzarası ve eşsiz lezzetler eşliğinde 31 Aralık yılbaşı gecemize davetlisiniz.

Şirketlere özel yılbaşı eğlenceleriniz için hizmetinizdeyiz.

*Mutlu
Yıllar!*

Nuhkuyusu Cad. Seyit Ahmet Deresi Sok. 34662 Altunizade Üsküdar - İstanbul
T: +90 216 562 14 14 ▪ F: +90 216 562 15 15 ▪ info@volleyhotelistanbul.com

SAMI KOHEN

Dış haberler, duayeni

Mürekkep kokusuna doğan, Türk basınının en yetkin isimlerinden Sami Kohen'i salt bir dış politika uzmanı olarak nitelendirmek yeterli olmaz. O, birçok ilk'e imza atmış, dünyayı görmüş, ünlü devlet adamlarıyla bir araya gelmiş ve yaklaşık 60 yıldan beri, soluksuz izlediği uluslararası siyaseti yazıları aracılığıyla okurlarına aktaran usta bir yorumcu, tutkulu bir haberci ve bir dünya gazetecisi...

Fotoğraflar: Vladi BENBANASTE

*Misyonu
ve hobisi
gazetecilik...*

“Yahudi
kökenli olmamla
ilgili Milliyet'te
kesinlikle
hiçbir ayrımcı
davranışla
karşılaşmadım.”

Sami Kohen'in bende özel bir yeri vardır. Yaşamı boyunca sadık bir Milliyet okuru olan babam Sami Coyas, adaşının hiçbir yazısını kaçırmaz, öğrendiklerini bizimle paylaşır, çok beğendiklerini de kesip saklardı.

Sami Kohen, yıllarını verdiği

Milliyet'in yanı sıra, 60'lardan itibaren

uzun yıllar çok önemli yabancı gazetelerin muhabirliğini yaptı. İngiltere'de The Guardian, The Economist, The Observer ile ABD'de the Christian Science Monitor ve Newsweek. Mesleği sayesinde ve mesleği için dünyayı gezdi. Batılı gazetecilerin giremediği Çin, Kuzey Kore gibi ülkelerin kapılarını Türk muhabiri kimliğiyle açtı. Birçok olayı bizzat yerinde yaşayarak tarihe şahitlik etti. O dönemdeki yazıları bugün hâlâ birçok araştırmacı ve analiste referans teşkil etmekte. "Emekli olmak için henüz gencim" diyen Kohen, ikinci yuvası saydığı Milliyet'e her gün olmasa da hâlâ gidiyor. Ayrıca Kültür Üniversitesi ve Bahçeşehir Üniversitesi'nde çeşitli çalışmalar sürdürüyor, konferanslar veriyor.

Usta gazeteciye, "Bu camiada en iyi dostlarınız kimler" diye sorduğumda, tereddütsüz "Hasan Pulur ile kızımın isim babası Halit Kıvanç" diyor.

Sami Kohen ile değerli eşi Mirka'nın zarif ev sahipliğinde sıcak ve samimi bir söyleşi gerçekleştirdik.

Gazetecilik baba mesleğiniz; dış politikaya olan ilginiz nasıl başladı?

Babamın çıkardığı 'La Boz de Türkiye' adlı bir gazete vardı; Gazete çalışanları hep evimizde toplandıkları için ben böyle bir çevre içinde büyüdüm. Bu insanların arasında olmak, onları izlemek bana büyük bir keyif veriyordu, için için onlara imreniyordum. Bu motivasyonla 13-14 yaşlarında bir şeyler karalamaya başladım. Daha çok şiir yazıyordum. Ancak gazetenin yazı kurulunda bulunan bazı kişiler ki bunların başında Prof. Avram Galante, İbrahim Nom ve Marsel (Süleyman) Şalom geliyordu, bana bazı telkinlerde bulundular. Düz yazı yazmam durumunda bir konuya odaklanmamı ve öncesinde çok çalışıp konuyu iyice araştırmamı öğütlediler. O günden itibaren dünya meseleleri ile ilgilenmeye başladım. Zaten sosyoloji ve felsefeye çok meraklıydım, yaz aylarında özellikle Fransız kütüphanesinden çıkmazdım. İlerleyen zamanla birlikte yazılarım Laz Boz de Türkiye'de yayınlanmaya başlayınca dış politika bende yazıdan sonraki ikinci bir tutku haline geldi. Gazeteleri takip ederek ve yabancı radyoları dinleyerek kendimi geliştirdim. Lise son sınıfta birçok arkadaşımın aksine mesleğime çoktan karar vermiştim; dış meselelerle ilgilenen bir gazeteci olacaktım. Bir ara aklım diplomatlığa kaysa da o zamanlar Mülkiye'nin gayrimüslim öğrencileri kabul etmemesi nede-

niyle o hevesimden çabucak vazgeçmek durumunda kaldım ama buna hiç pişman olmadım. Enteresandır, Türk medyasında gazeteciler mesleğe genelde spor ya da polis muha-

biri olarak başlar, daha sonra farklı yönlerde ilerlerler. Ben ise dış haberlerde başladım ve hiç zig zag yapmadan istikrarlı bir yol izledim: Bugün de aynı konuda yazmaya devam ediyorum.

Bildim bileli Milliyet'tesiniz; bu Türk medyasında pek rastlanmayan bir özellik! 50 yıl aynı kurumda çalışabilmenin sırrı nedir?

Milliyet bugünkü şekliyle 1954'te kuruldu. O sene Abdi İpekçi ile beraber buraya ilk giren gazeteciler olduk. Haziran 1954 itibariyle düşünürseniz; o tarihten bugüne geçen o uzun yıllar zarfında, başka bir iş yapmadan sadece bu gazeteyle bağlı olarak çalışmaya devam eden tek gazeteci benim. Birincisi, bunu Milliyet'le özdeşleşmeme, bütünleşmeme borçluyum. Bunun şöyle bir

“ Haziran 1954 itibariyle düşünürseniz; o tarihten bugüne geçen o uzun yıllar zarfında, başka bir iş yapmadan sadece Milliyet'e bağlı olarak çalışmaya devam eden tek gazeteci benim. ”

avantajı var: Okuyucu sizi tanıyor, siz de okuyucunuzun profilini biliyorsunuz ve yazılarınızı ona göre yönlendiriyorsunuz. İkincisi, ilk kurucu heyette bulunduğum için Milliyet'i sahiplendim, bu gazete benim gazetem dedim. Aslında geçen bu süreçte başka basın organlarından maddi olarak daha cazip teklifler aldım ama kabul etmedim. Ben istikrarı seven bir insanım. Memnun ve rahat olduğum bir yerden ayrılıp bir maceraya girmek istemedim. Nitekim Güneş Gazetesi kurulduğunda birçok arkadaşına olduğu gibi bana da çok parlak bir teklif yapılmıştı. Çok tereddüt ettim ama sonunda gitmemeye karar verdim. Ama ne oldu; bir sene sonra o gazete battı. Meslekteki 50. yılı kutladığımız törende Aydın Doğan "Siz patron olarak beni görüyorsunuz ama Milliyet'in patronu Sami'dir, o burada benden daha eski" dedi. Dolayısıyla böyle bir anlayış, böyle bir hava içinde geçti yıllarım. Milliyet benim için ikinci bir yuva oldu. O zamanlar gazeteyle ilk giren meslektaşlar olarak hepimiz aşağı yukarı yaşıt ve aynı kültür seviyesindeydik. Mesela Abdi İpekçi benim çok yakın bir arkadaşım. Abdi ile Milliyet'ten önce tanıştık. Biraz daha eskilere gidersek; 1949'da babam Albert Kohen'in vefatının ardından, La Boz de Türkiye'nin formatını değiştirip, dilini de tamamen

2

1

3

4

5

6

7

9

8

“60 yıllık gazetecilik serüveninden bazı kareler”

1- 1960'lardan beri Kıbrıs olaylarını izledi. O yılların kanlı çarpışmaları sırasında oradaydı.

2- Kıbrıs'taki kriz sırasında Başpiskopos Makarios ile görüşmeyi başarmıştı.

3- Çin'e ilk seyahat (1971)

4- Milliyet'e 1954'te giren Sami Kohen 50.'inci hizmet yıldönümünde ödülünü Aydın Doğan'dan alırken.

5- 1960'larda Vietnam'da savaşı izlemişti. Cephe dönüşü Saygon'dan bir hatıra...

6- Meslek hayatındaki ilk'lerinden biri, Kuzey Kore'ye yaptığı seyahattir. Yıllar boyunca kapalı kalan bu Komünist ülkeye ilk giden Türk gazetecisi olan Sami Kohen daha önce de Arnavutluğa ve Çin'e girmeyi başaran ilk Türk gazetecisi idi.

7- Yıllar boyunca ABD'deki çeşitli olayları yerinde izleyen Sami Kohen, dönemin Dışişleri Bakanı William Rogers ile...

8- Arnavutluk'ta. Bu ülkeye ilk ziyareti 1963'teydi. Gazetecilere giriş izni verilmeyen o dönemde Sami Kohen bu ülkeye, bir Balkan turnuvası vesilesi ile Tiran'a giden Beşiktaş takımının 'masörü' (!) olarak gitmeyi başarmıştı.

9- Çin'de. Mao döneminde dünyadan kopuk yaşayan Çin, 1971'de Türkiye ile diplomatik ilişki kurar kurmaz, bu ülkeye giden ilk Türk gazetecisi Sami Kohen oldu.

Türkçeye çevirerek çıkarmaya devam ettim. Hatta 22 yaşında, o dönemin en genç gazete patronuydum. Ancak daha geniş bir vizyonda gazetecilik yapma arzum ve La Boz ile ilgili maddi sorunlar yüzünden bir yıl sonra kapatmaya karar verdim. 1950'de kurulan 'Yeni İstanbul' adlı bir gazete vardı. Sahibi yıllarca yurt dışında yaşamış Habib Edip Törehan adında bir iş adamıydı. 'Yeni İstanbul' resimsiz, içeriği zengin, dış ve ekonomi haberlerine çok önem veren bir yayın organıydı. Yeni kurulmuş olan bu gazeteyi bir fırsat olarak görerek birkaç yazımı yolladım, onlar da yayınladı. Bir süre sonra da onların talebi ve davetiyle dış politika yazarı olarak çalışmaya başladım. Yabancılarla yaptığım röportajlarla ki o zamanlar bu tür söyleşiler nadirdi, adım yavaş yavaş duyulmaya başladı Abdi İpekçi ile de orada tanıştık. 1954'de Ali Naci Karacan ikimizi birden Milliyet'e transfer etti. Giriş o giriş, 58 yıldır Milliyet'teyim.

Türk medyası habercilik anlayışında Batı standartlarını yakalayabili mi ve Türk okurunu nasıl buluyorsunuz?

Türk medyası gazete ve televizyonlarıyla modern teknolojiye, özellikle son 20-25 yılda çok rahat ayak uydurdu. Çok pahalı olan ofset renkli baskıya bile Avrupa'dan önce geçtik. Bugün de bu alanda en mükemmel standartlar kullanılır. Gelelim içeriğine; geçmişe göre kuşkusuz daha iyi. Hemen hemen her gazetede ekonomi, dış haberler ve sanat sayfaları var. Yavaş yavaş Batı gazetelerinde gördüğümüz o zengin birikimi yakalamak üzere. Fakat doğruyu söylemek gerekirse, bana göre genel seviye hala düşük. Bir haberin yazılış tarzını ya da objektiflik ilkesini, mesela Anglosakson gazetelerle kıyaslamak mümkün değil! Bizim

basınımızda bir sansasyon hevesi vardır. Bir haberi double check etmek yani olayı iki taraflı olarak iyice araştırmak gibi konularda maalesef hâlâ gerideyiz. Ben Uluslararası Basın Enstitüsü'nün (IPI) çok eski bir üyesiyim. Burası iki bin gazete yazarı ve editörünün kurduğu uluslararası bir teşkilat. 1980-84 arasında IPI'de yönetim kurulu üyeliği yaptım sonradan da Türkiye ayağını kurdum. Kurduktan bir süre sonra genç gazetecilerin seviyelerini yükseltmek amacıyla Boğaziçi Üniversitesi ile iş birliği yaparak kurs şeklinde üç aylık bir sertifika programı düzenledik. Eski tecrübeli gazetecilerle akademisyenlerin ders verdiği bu kurslarda katılanları eğitmeye çalıştık.

Türk okuruna gelince; bugün iyi kötü herkes uluslararası sorunlarla ilgileniyor. Nihayetinde Türkiye dünyaya açıldı ve etrafında çok önemli olaylar oluyor. Dolayısıyla Türk okurunda bir merak var. Benim tezim, her zaman okuyucu-

ya verebileceğimiz kadar çok bilgi vermek olmuştur. Daha az ahkâm keselim, daha az kavga edelim ve daha çok bilgi verelim, çünkü bilgi her şeyin temelidir.

Bu arada Türkiye'nin dünya üzerindeki konumu da farklılaştı...

Tabii; bu çok önemli ve sosyolojik bir olay; Türkiye yıllar yılı içine kapalı olarak yaşadı. Şimdi ise öyle değil, müthiş bir dinamizm var Türk toplumunda. Taşra dâhil, üniversiteye giden genç sayısı çok. Diğer taraftan ekonomik potansiyel büyük, ticaret sektörü çok önemli işlere imza atıyor. Küçük yatırımcıların birdenbire nasıl geliştiklerini ve neler başardıklarını hepimiz gözlemliyoruz. Bütün bunlar dünyayı tanımakla olur. Hiç unutmam Turgut Özal Uzakdoğu'ya gittiği zaman çok sayıda iş adamını beraberinde götürür, uçakta gittikleri ülkenin ekonomisi hakkında briefing verirdi.

İyi bir dış siyaset yazarının olmazsa olmaz özellikleri nelerdir?

Bir dış politika yazarının mümkün olduğu kadar uzmanlaşmış ve yıllarını bu işe vermiş olması lazım. Ondan sonra çok okuması ve dışişleri yetkilileriyle, büyük elçilerle, yabancılarla, analistlerle sürekli temasta olması gerek. Bu çevrenin içinde bulunmak, onlarla tartışmak ve sık sık görüşlerine başvurmak bir dış politika yazarı için son derece önemli. Dil bilmek de bu işin olmazsa olmazlarından. Her konuda ihtisaslaşmaya gidilen bir dünyada evrensel lisanların dışında başka diller de öğrenmek gerekiyor. Mesela bizim gazetelerimizde var mı Rusça, Çince veya Arapça bilen? Belki zaman içinde olacaktır ama bugün The Guardian, Le Monde, The New York Times gibi gazetelere baktığımızda gazetecilerin belirli bir bölgeye odaklandıklarını ve o bölgenin lisanına vakıf olduklarını görüyorsunuz. Zaten bu, o ülkenin

yayınlarını takip etmek için şart!

Bugün dünya barışını siyasi olarak en çok tehdit eden sorun ya da çıbanbaşı hangisidir desem...

Bu sorunlar genelde konjonktürel; zaman oldu, özellikle soğuk savaş yıllarında, SSCB ve Varşova Paktı ülkeleri tehdit olarak algılandı. Bugün ise siyasi olarak en büyük çıbanbaşı Ortadoğu; her gün neler olup bittiğini hep birlikte görüyoruz ve maalesef ki, görmeye de devam edeceğiz. Ortadoğu'daki olay siyasi bir depremdir. Arap Baharı bazı ülkelerde başarılı oldu bazılarında olmadı. Başarılı olduğu yerlerde bile artçı sarsıntılar devam ediyor. Bir Mısır, bir Tunus stabilize oldu ama tam olarak yerine oturmadı. Suriye de çok önemli ama muhakkak ki, Arap-İsrail ihtilafı en önemlisi. Bu zaten 60-70 yıldır süregelen kronik bir sorun. Dolayısıyla dünya barışı için bir tehdit kavramını açmak istersek Ortadoğu gerçekten en büyük potansiyele sahip.

“Meslekteki 50. yılımı kutladığımız törende Aydın Doğan “Siz patron olarak beni görüyorsunuz ama Milliyetin patronu Sami'dir, o burada benden daha eski” dedi. Dolayısıyla böyle bir anlayış, böyle bir hava içinde geçti yıllarım. Milliyet benim için ikinci bir yuva oldu.”

“Gazetecilik hep benim sevgilim olmuştur, onun için yapmadığım fedakârlık kalmadı. Geceyi gündüze katarak çalıştım, daha avantajlı imkânları teptim. Bu mesleği bana büyük bir mutluluk verdiği için yaptım.”

“Çin’e giden (1971) ilk Türk gazetecisiyim. O yıllar soğuk savaşın hüküm sürdüğü, Türkiye’de de ‘makartist’ (Mccarthy) bir anlayışın, yani komünist bir ülkeyle ilgili en ufak olumlu bir söylemin tepki aldığı bir dönem...”

Diğer coğrafyalara baktığımızda nispeten bir istikrar var. Bu arada siyasal faktörlerin dışında dünyayı, çevre sorunlarının da tehdit ettiğini unutmamak gerek.

Peki, Türkiye’nin en önemli dış sorunu nedir sizce? ‘Sıfır sorun’ politikasını gerçekçi buluyor musunuz?

İkinci sorunuzdan başlayayım; ‘Sıfır sorun’ doktrini aslında ideal olan bir durumun ifadesidir. Dış politikada bir hedeftir. Ve zannediyorum bu biraz fazlaca abartılmış ya da çarpıtılmıştır. Bunu Dışişleri Bakanı’nı yakından tanıyan ve fikirlerini bilen biri olarak söylüyorum. Ahmet Davudoğlu bunu bir ideal, bir teori olarak, “mümkün olduğu kadar komşularımızla ihtilaflarımızı halledelim, sorunlarımızı sıfırlayalım” şeklinde ortaya koymuştur. Bu ille de olacak diye bir şey yok! Slogan haline gelmiş olan bu sözlerdeki hedef sadece Türkiye’ye has bir arzu değildir. Hangi ülke bunun aksini söyler? Bu, İsrail ya da başka bir ülke için de geçerlidir. Teoride doğru olan bu fikrin uygulanabilme şansı nedir, asıl mesele buradadır. Davudoğlu’nun ortaya koyduğu, Türkiye’nin de resmi politikasında kabul ettiği bu kavram aslında maalesef, biraz da Türkiye’nin dışındaki konjonktürel şartlar nedeniyle gerçekleşmemiştir. Ve dolayısıyla bugün, bir ütopyaymış gibi, eleştirilen bir şeydir. Gerçekten de bazen öyle bir noktaya geliniyor. Örneğin Suriye ile olan ilişkiler bunun en canlı örneği. Yazılarımda da ifade ettiğim gibi Türkiye, Suriye meselesinde bu noktaya gelmeyebilirdi. Biraz daha tarafsız davranıp, angaje olmadan, belli bir mesafeyi koruyarak bu politikayı götürebilirdi. Ama bugünkü iktidar böyle bir yol izlemeyi tercih etti. Tabii Beşer Esed’in yaptıkları tasvip edilemez. Türkiye’nin de buna karşı tavır koyması gayet doğal.

Biraz fazla sahiplenici davrandığını düşünmüyor musunuz?

Evet, fazla sahiplenici ve taraf; Türkiye, Suriye meselesinde sorunun bir parçası oldu. Hâlbuki çözümün bir parçası olabilirdi. Angaje oldu ve sadece tavır koymakla kalmadı, taraf tuttu. Taraplardan birini yani muhalifleri organize etti. Direnişçilere yardım etti, etmeye de devam ediyor. Tabii bunu yaparken aklında bir senaryo vardı ama yapılan hesaplar her zaman tutmuyor ya da yol kazalarına uğruyor. Türkiye’nin birkaç yıl öncesine kadar bölgede oynamaya çalıştığı rol şuydu: arabulucu ve kolaylaştırıcı. Doğal olarak bunda bazen başarılı oldu bazen olmadı. Bu olayda da Türkiye’nin pozisyonu bu olmalıydı. Ayrıca bu tür ihtilaflara karışmanın doğurduğu ‘mülteciler’ veya ‘Esed rejimini karşısına alma’ gibi faturalarla da muhatap olmazdı.

Yazdığınız ya da yazmadığınız için pişman olduğunuz bir konu var mı veya bir yazınız yüzünden gazete

üst yetkilileri ile ters düştüğünüz oldu mu?

Sadece dış politika yazdığım için bu konuda rahatım. Tabii 50 yıllık bir meslek hayatından söz ediyorum. Bu süre zarfında Türkiye’de askeri rejimler, baskılar ve daha birçok olay oldu, ama bunlar daha çok iç siyaset yazarları için sorun yarattı. Askeri rejimlerde de, sağ veya sol hükümetlerin iktidarında da yazacağımı yazdım. Benim alanım bunun dışında olduğu için pek bir sıkıntı yaşamadım açıkçası. Bu konuda pek az örnek verebilirim. Mesela ben Çin’e giden (1971) ilk Türk gazetecisiyim. O yıllar soğuk savaşın hüküm sürdüğü, Türkiye’de de ‘makartist’ (Mccarthy) bir anlayışın, yani komünist bir ülkeyle ilgili en ufak olumlu bir söylemin tepki aldığı bir dönem... Çin’den döndükten sonra her zamanki objektif ölçüler dâhilinde, iyisi-kötüsüyle ülke hakkında içte ve dışta çok ilgi gören bir yazı dizisi kaleme aldım. Ancak bu dizi kapsamında, Çin’i eski haliyle kıyasladığım, ekonomi, şehirleşme açısından olumlu yönde ne kadar değiştiğini anlattığım bir yazı, Ankara’nın hoşuna gitmedi. Meclis’te biri çıkıp hakkımda soruşturma talep etti. Beni birkaç kez çağırıp soru sordular ama sicilim temiz olduğu için bunun arkası gelmedi ve soruşturmada vazgeçtiler. Bunun dışında aleyhimde bir şey olmadı, bir baskı da hissetmedim. Yani genelde iç siyaset yazan meslektaşlarıma göre daha avantajlı ve imtiyazlı bir durumda oldum.

İhtiyatlı bir yazar mısınız; oto sansür yapar mısınız yazılarınızda; dininiz bu anlamda bir sorun yarattı mı?

Yahudi kökenli olmamla ilgili Milliyet’te kesinlikle hiçbir ayrımcı davranışla karşılaşmadım. ‘Yeni İstanbul Gazetesi’nde yaşadığım bir olayı anlatayım: gazetenin sahibi Habip Edip Törehan, Almanya ve İsviçre’de uzun yıllar yaşamış, Germanofil, bazılarına göre savaş yıllarında Almanlarla işbirliği yapmış, Türkiye’den krom ihraç eden bir iş adamıydı. Bu anlamda Yeni İstanbul’a yolladığım yazıların yayınlanmasını hiç beklemiyordum, ama yayınladılar ve daha sonra beni dış haberler servisinde işe aldılar. Orada gösterdiğim performansla patronun ilgisini çektim. Bir gün Törehan beni odasına çağırdı ve birtakım iltifatlardan sonra “Evladım, bazı arkadaşlar merak ediyor bu Kohen ne demek?” diye sordu. Tabii bu bir mesajdı. Ardından “İster misin sana müstear bir isim bulalım, böylece daha kolay meşhur olursun” deyince ben de “Neden; ben kendi soyadıyla ünlenemez miyim?” cevabını verdim. Israr edince de “Soyadım bana babamdan kalan en büyük mirastır, sizi rahatsız ediyorsa işten ayrılırım” deyince beni alttan aldı ve bir daha bu konuyu açmadı. Meslek hayatımda Yahudi olduğum için çıkan tek pürüz bu oldu ki bu da zaten sonunda tatlıya bağlandı.

Sami Kohen ve Tuna Saylağ

“ **Arap-İsrail ihtilafı 60-70 yıldır süregelen kronik bir sorun. Dolayısıyla dünya barışı için bir tehdit kavramını açmak istersek Ortadoğu gerçekten en büyük potansiyele sahip.** ”

Bir dış siyaset yazarı olarak tabii ki Arap - İsrail meselesi üzerine de yazılar yazıyorum. Bazen “Acaba Yahudi olduğunuz için mi böyle düşünüyorsunuz?” diyen okuyucu mailleri alıyorum, seviyeli bir üslupla yazılanları cevaplıyorum.

Kavgacı bir mizaca sahip değilim. Bağırıp çağırمام, sakın ve uzlaşıcı bir karakterim vardır. Dolayısıyla üslubumda da bir sertlik, saldırganlık yoktur. Hatta biliyorum bazı okuyucular, “Ne kokar ne bulaşır” şeklinde düşünürler. Bana göre uluslararası ilişkilerde, insanlar arası ilişkilerde olduğu gibi her şeyin bir ortası vardır. Tıpkı siyahla beyazın arasındaki ‘gri’ gibi. Ben her işimde bu orta yolu tercih etmişimdir. Benim görüşüm budur. Bir de Türk kamuoyunun hassasiyetlerini bildiğim için bazen, özellikle Arap - İsrail, Türkiye - İsrail ilişkilerinde, açıkçası frene basma ihtiyacını hissediyorum. Bazen insanları tahrik etmemek için o konuyu hiç yazmadığım da oluyor.

Birçok ülkeyi ziyaret ettiniz, sayısız yabancı devlet adamı ile söyleşiler yaptınız; unutamadığınız bir anınız var mı?

İronik diyebileceğimiz bir anımı anlatacağım: 1968’de Yunanistan’da hükümet darbesi olmuştu. Darbenin güçlü

adamı Patakos adlı bir albaydı. Bütün dünya basını gibi ben de oradaydım. Herkes bu albay ile görüşmeye çalışıyordu, tabii ki benim de çabalarım vardı. Hepimiz röportaj için yetkililere isimimizi bıraktık ama kimse bize dönmüyordu. Bir gün ben Türk Elçiliğine bağlı basın ataşeliğinde iken bir telefon geldi ve beni Patakos’un aradığını söylediler. Bu arada Patakos hiç kimse ile görüşmüyordu, hele beni hiç olmadık bir yerde arayıp bul-

masını ve konuşmak istemesini hayal bile edemezdim. O sırada Atina’da Metin adlı müthiş taklit yapan Hürriyet muhabiri bir arkadaşımız vardı. Telefondakini o zannettim ve “Metin, anladım sensin, dalga geçme “ dedikçe karşımdaki İngilizce “Talepte bulundunuz, konuşmak istiyorsanız yarım saat içinde geliniz” diyordu, ben de “Metin, ha s...r” diyerek telefonu kapattım. Sonradan içime bir kuşku düştü ve randevu verilen binaya gittim. Patakos’un beni beklediğini öğrenince inanamadım. Odasına girince durumu izah ettim ve Türkçe söylediklerim için özür diledim. O da gülerken “Evet, ha s...r dediniz, ne manaya geldiğini biliyorum. Türkiye’ye vermek istediğim mesajlar olduğu için onca gazeteci içinden sizi seçtim” dedi.

“ Bir dış siyaset yazarı olarak tabii ki Arap - İsrail meselesi üzerine de yazılar yazıyorum. Bazen “Acaba Yahudi olduğunuz için mi böyle düşünüyorsunuz?” diyen okuyucu mailleri alıyorum, seviyeli bir üslupla yazılanları cevaplıyorum.”

Mesleğiniz aile yaşamınızı nasıl etkiledi?

Bu, ilginç bir konu; bir kere ben bu mesleği çok büyük bir hevesle yaptım. Gazetecilik hep benim sevgilim olmuştur, onun için yapmadığım fedakârlık kalmadı. Geceyi gündüze katarak çalıştım, daha avantajlı imkânları teptim. Bu mesleği bana büyük bir mutluluk verdiği için yaptım. Tek başınaysanız sorun yok ama evliyseniz eşinizin de bu tutkunuzu paylaşması lazım, yoksa bu birliktelik yürümez. Biz eşimle en baştan bu uyumu yakaladık. 29 Mayıs'ta olan düğünümüzün iki gün öncesinde 27 Mayıs ihtilali olunca aşırı iş hacminden düğünü erteleme noktasına geldik. Ancak törene birkaç saat kala gazeteden ayrılarak evlenme imkânı bulduk ama balayına gidemedik. Anlayacağınız daha ilk günden iş rengini belli etti. Eşim evliliğimiz süresince hep fedakârlık gösterdi. Mesela sık sık yurt dışına, bazen savaş bölgelerine gidiyordum, kimi zaman uzun süreler kalıyordum. Çocuklarımla bebekliklerini pek yaşayamadım. İkisini de Mirka büyüttü diyebilirim. Fakat Allah'a şükür hiçbir konuda bir sürtüşmemiz, bir sıkıntımız olmadı. Faal bir gazetecinin işinde başarılı olması için eşinin çok anlayışlı olması ve iş sevgisini paylaşması lazım. Yoksa bu evlilik yürümez ya da o kişi mesleğini gerektiği gibi yapamaz.

50 yılı aşkın gazetecisiniz; bu birikiminiz ve tecrübenizle geriye baktığınızda hayat hakkında neler söyleyebilirsiniz, bir felsefeniz var mı?

Yaşamla ilgili insanın dikkate alması gereken bazı noktalar vardır. Birincisi gerçekçi olmak, olayları olduğu gibi almak; ikincisi, insanın hayatının her aşamasında mutlaka bir hedefi olmalı, çünkü kişi bu hedefe koştuğunda heyecan duyuyor, o mücadeleye bütün kişiliğini veriyor ve sonuçta ondan bir pay çıkarıyor. Zaten mutluluk da hedefe varma sürecinde, gösterdiğiniz gayret ile ulaştığınız noktadır. Üçüncüsü de, kısa olan bu hayatın mümkün olduğu kadar iyi ve olumlu taraflarını görmektir; ancak böyle baktığınız zaman mutlu olursunuz. Ayrıca şansın ya da tesadüflerin de insan yaşamında belirleyici faktörlerden biri olduğu inancındayım, bunu da kendi hayatımdan feyz alarak söylüyorum. ■

FERAH OPTİK

Size uygun modeli birlikte seçelim...

Ferah Optik'te Dünya Markaları

MONT BLANC - GUCCI - YSL - BUGATTI - BURBERRY
DOLCE & GABBANA MARC JACOBS - RAYBAN
FLAİR - POLO RALP LOREN - MIU MIU - VALENTINO
GIORGIA ARMANI - C. DIOR - TIFFANIY - LACOSTE
PRADA - DUPONT ALAIN MIKLI - CUTLAR AND CROSSO
BULGARI - SWAROVSKI - PORSCHE -S. FERRAGAMO -
FERRE - EMPERIO ARMANI - DANIELLA CRRARO - TAG
HEUR OAKLEY - FRED MICHAEL KORS - TOMMY HILFIGER
R. CAVALLI - S+ARCK JIMMY CIRISTALL - SILHOUTTE - EPOS

FERAH OPTİK

Güzelbahçe Sok. No: 13/B Nişantaşı / Tel: (0212) 232 30 41 - 246 66 03 / GSM: (0532) 334 74 38
www.ferahoptik.com - info@ferahoptik.com

GEZİ

Yakup BAROKAS

DUBROVNIK

“Dünya üzerinde cenneti arayanlar Dubrovnik'e gelmeli.”

Bernard Shaw

Bir Orta Çağ sahnesi

Dubrovnik bizlere hiç de uzak bir şehir değil. Uçak yolculuğu sadece bir buçuk saat sürüyor, havaalanından kente de yarım saatten kısa bir sürede varılıyor.

Tarihi açıdan da öyle; 1365 yılına kadar Venedik egemenliğinde olan şehre Osmanlılar, I. Murat döneminde ayrıcalık tanıyarak himayelerine almışlar ve yıllık bir vergiye tabi tutmuşlar. Böylece iç işlerinde özerk olan Dubrovnik'in Osmanlı İmparatorluğu'na bağlılığı Napoleon'un 1808 yılında şehri ele geçirmesine kadar tam 443 yıl devam etmiş. Şehirde Osmanlıların herhangi tarihsel bir izine rastlamak mümkün değil.

Rehberimiz eski şehre yapılan her ziyaretin başlangıç noktası olan 'Pile Kapısı'na varana dek uzun uzadıya eski Yugoslavya'nın tarihinden söz etti. Dubrovnik'in yer aldığı Hırvatistan, Sırbistan ve Slovenya 1815-1918 yılları arasında Avusturya-Macaristan İmparatorluğu'na dâhil olmuş, Nazilere karşı mücadele eden Partizanların komu-

tanı Tito'nun yönetiminde ise Bosna-Hersek, Makedonya ve Karadağ'ın katılımı ile Yugoslavya Sosyalist Federal Cumhuriyeti kurulmuş.

1991 yılında eski Sovyetler'in dağılması ve bu dağılma sonucu yaşanan Doğu Bloku'nun çözülmesi devresinde ülkede Yugoslavya iç savaşları yaşandı ve bu süreç sonucunda ülke parçalandı. Bana ilginç gelen bir bilgi Sırpların Bosna katliamından önce Hırvatlar ile savaşa girmiş olmalarıydı. Bu arada Hırvatlara karşı Sırp vahşetinin sergilendiği ve müzeye dönüştürülen bir mekânı da ziyaret ettik.

Ancak Dubrovnik'te iç savaş sırasında bombalanmış yerlerin izlerine rastlanmıyor, UNESCO'nun verdiği destek ile kent kendini çok hızlı bir şekilde yenileyip dünyanın en güzel Orta Çağ şehirlerinden biri olarak karşımıza çıkıyor.

Otobüsle eski şehre yaklaşırken 14. yüzyıldan kalma muhteşem surların görüntüsünden büyülenmemek mümkün değil. Bu surların Fatih Sultan Mehmet'in kenti kuşatmasına karşı önlem olarak inşa edildiğini, ancak hiçbir zaman Osmanlıların saldırısına uğramadığını öğrendiğimizde; şehrin genişletilmesi adına kısmen yıkılan İstanbul'un surlarını düşünmeden edemiyoruz.

Sivaslı Aziz Vlas

'Pile Kapısı'nın girişindeki duvarda M.S. 280-316 yılları arasında yaşayan Aziz Vlas'ın heykeli yer alıyor. Her Orta Çağ kentini koruyan bir azizin varlığını rehberimizden öğrendikten sonra bu azizin Sivas'ın Şarkışla köyünden olması hepimizi daha da şaşırtıyor.

Bazılarına göre Rum, bazılarına göre Ermeni olan Aziz Vlas veya Vasili, Batı dillerinde Blasien veya Blaise olarak da adlandırılmakta. Muhtemelen zengin bir aileden gelen Vlas tıp eğitimi görmüş. Boğaz hastalıkları konusundaki maharetiyle çevreye ün salmış. Pagan inanışını terk ederek Hıristiyanlığı kabul etmiş. Şehirdeki piskoposu Romalılar öldürünce, halkın isteği ile Vlas Sivas piskoposu seçilmiş.

Piskopos olduktan sonra Romalıların uyguladığı baskı nedeniyle Erciyes Dağı'nda bir mağarada keşiş hayatı sürmeye başlamış. Ancak bölgedeki Roma Valisi Agricolaus'un askerleri tarafından bulunarak tutuklanmış ve inançlarından dönmediği için işkence ile öldürülmüş. Günümüzde Göz Baba adı altında Aziz Vlas'a ait olan türbesi hem Müslümanlar, hem de Hıristiyanlar tarafından ziyaret edilmekte ve bu yönü ile de inanç turizmine hizmet edebilmektedir. Aziz Vlas hakkında 2004 yılında Arman Çuhacıyan tarafından kaleme alınmış 'Uluslararası üne sahip Sivaslı Aziz Vlas' adlı eser Aras Yayınevi tarafından yayımlandı.

Eski şehir tarihsel açıdan bir bütünlük içinde

Orta Çağ'ın güçlü izleri

Pile Kapısı'ndan girdiğimizde karşımıza çıkan Francis Manastırı'nda bulunan Avrupa'nın en eski eczanesi, 1391 tarihli.

Dubrovnik'te yaşam Orta Çağ'dan bu yana deniz ticareti üzerine kurulmuş. Bu nedenle de şehrin kalbinin attığı Eski Liman bölgesi, eski kentin en canlı yeri. Orta Çağ'da çüzzam ve salgın hastalıklarına karşı ziyaretçilerin üç hafta karantinaya alındığı bir bina hala varlığını koruyor. Ünlü seyyah Evliya Çelebi ise bu bina da kalmayı kabullenmediğinden Seyahatnamesi'nde bu kente yer vermiyor.

Dubrovnik Katedrali, Saat Kulesi, Rektörün Sarayı, 15 ve 16. yüzyıl sanatçıların yapıtlarına ev sahipliği yapan Dominikan Manastırı ile çok sayıda kilise ve müzeyi barındıran eski şehir tarihsel açıdan inanılmaz güçlü bir bütünlük içinde. Şehrin birçok noktasına dağılmış büyük çeşmelerin arasında en ünlüsü 1438 tarihli Onofrio Çeşmesi'dir. Rehberimizin bizlere aktardığı en önemli bilgilerden biri de özellikle deniz ürünlerinin son derece makul fiyatlara yenilebileceği kentte, suyun oldukça pahalı olduğu ve pet şişelerinin atılmayarak her fırsatta

tarihi çeşmelerden doldurulup içilebileceğiydi.

Kentin en geniş caddesi bir kanalın doldurulması ile elde edilmiş olan Staradun Caddesi. Diğer ara sokaklar son derece dar ve halkın halen oturduğu evlerde çamaşırlar asılı. Binaların bir özelliği de 1667 depreminde tüm balkonların yıkılması nedeni ile balkonsuz olmaları.

Dubrovnik'te karşınıza çıkabilecek tarihi çeşmelerden su içmek mümkün

Nelly Barokas

Onofrio Çeşmesi

Yakup Barokas

Stradun Caddesi'ne açılan eski Yahudi sokaklarından biri

Sinagog müzesinde antik bir Sefer Tora

Rav Levi Deutsch, Şofar'ını bizim için çaldı

Sefarad Sinagogu UNESCO'nun koruması altında

Dubrovnik Yahudileri

1492 yılında İspanya sürgününden kaçan Sefaradların bir kısmı Osmanlı İmparatorluğu'na yönelirken bir kısmı da kentte kalmayı yeğlemiş. Giderek kâğıt ve tekstil ticaretinde zenginleşen Yahudiler deniz ticareti ile de ilgilenerek gemi işletmeciliğine girişmişler.

UNESCO'nun koruması altına alınan kentin Sefarad Sinagogu, Barok tarzında inşa edilmiş olup Sponza Palace'dan sonraki sağdan dördüncü sokakta yer almaktadır. 1667 depreminden sonra ciddi bir şekilde hasara uğrayan ibadethane Yugoslavya iç savaşında da yenilenmiş ve 1997 yılından itibaren alt katı Yahudi müzesi, üst katı da Sinagog olarak hizmete açılmış.

Holokost'da cemaatinin büyük kısmını yitiren ve bir

bölümü de partizanların safında Nazilere karşı savaşan Yahudi nüfusu günümüzde 44 kişiden ibaret.

Sinagog ziyaretimizde Rav Mendy Chirik'in de dostu olan Rav Levi Deutsch tarafından karşılandık. Çaldığı Şofar'ın sesiyle büyülediğimizi söyleyebilirim. Sinagog'da Fransız bir Yahudi çiftine rastladık. Türk Yahudisi olduğumuzu söylediğimizde Aşkenaz olduklarını belirttiler. Biz de Sefaradlar ile Aşkenazlar arasında bir farkın kalmadığını ifade ettik.

Azarada sinagogu ziyaret eden üç Hıristiyan İspanyol Hanım da bizle ilgilendi ve onlara ülkelerinden kovdukları Yahudilerin neslinden geldiğimizi söyledik. Hala İspanya'daki kültürümüzü sürdürüp sürdürmediğimizi sordular. İlginç bir karşılaşmaydı.

Kravatın kökeni Croatia

Diğer ilginç bir ayrıntı da Kenan Işık'ın sunduğu 'Kim milyoner olmak ister' programlarının birinde 'kravat'ın menşeinin Fransa mı, Hırvatistan mı olduğu konusundaki görüş ayrılığı ile ilgili.

Hırvatistan'ın yabancı lisandaki karşılığı Croati'lı diplomatik bir heyetin mensupları Fransa ziyaretlerinde boyunlarına kırmızı bir şerit bağlamışlardı. Fransızlar tarafından pek beğenilen bu giyim tarzı benimsenerek günümüze kadar ulaştı. Kravat'ın 'Croatia' kökenli olduğunun kamtını sergileyen bir de fotoğraf çektim.

Turistlerin istila ettiği kent ve Elafiti Adaları

Kışın nüfusu 50 bine yaklaşan Dubrovnik yazın bu rakamı sekize katlıyor. Şöyle ki, yazın sadece büyük yolcu gemileri ile ziyaret edenlerin sayısı yaklaşık bir milyonu buluyor. Bu yoğun turist akını, küçücük ve daracık tarihi sokaklara baş döndürücü bir dinamizm getiriyor.

Dalmaçya kıyılarında 1200 irili ufaklı ada yer almakta. Tepeden bakıldığında bu noktali görünüm Dalmaçya köpeklerine bu adın takılmasına neden olmuş. Oysa Dalmaçyalı olarak adlandırılan köpek cinsi Macaristan kökenli.

Tabi ki, tüm bu 1200 adayı ziyaret etmek imkânsız... Belki de Dubrovnik'in muhteşem manzaralı ve dünyada ender rastlanacak denizi dururken ve otelinizin yanı başında şemsiye dâhil yetmiş Kuni'ye (10 Euro) kiralayacağınız iki şezlongu terk edip enerji tüketmeye ne gerek var diyenler de haklı olabilir.

Biz yine de 1200 adadan üçünü görelim dedik ve biraz turistik eski korsan gemilerini andıran Karaka teknesi ile Dubrovnik'in batısına doğru yayılan Elafiti Adaları'na yol aldık.

Defne, çam, zeytin, kekik ve rozmarin gibi bitki ve ağaç örtüsüyle donanmış olan bu adalar bir zamanlar Dubrovnik aristokrasisinin yazlık evlerinin bulun-

duğu en popüler bölge.

Kolocep Adası'nda bir saat deniz molası yaptıktan sonra Sipan Adası'na yöneliyoruz; balıkçı limanı Sudurad üzerinden Skocibuha Ailesi'nin 16. yüzyıldan kalma yazlık villasını gezdikten sonra bu adadan da denize giriyoruz. Son durağımız ise ünlü kaptan ve denizcilerin evlerinin yer aldığı Lopud Adası.

Üç saat boyunca da bu adanın sularına kendimizi bırakıyoruz.

Mavi yolculuk sırasında anımsıyorum, "işte dünyada cennet varsa burası" diyorsunuz, yeni bir durakta ise; "yok, yok cennet burası" diye fikrinizi değiştiriyorsunuz. İşte bu üç adayı gezerken böylesi duygulara kapılmamak elde değil.

Elafiti adalarından görüntü

Karaka: Güzel tekne Orta Çağ sitili inşa edilmiş. Mükemmel ikram, büyük mürettebat ve konuksever kaptan Frano. Kesinlikle görülmesi gerekir...

Kotor ve Budva

UNESCO'nun Dünya Mirası listesinde yer alan tarihi Kotor Şehri Adriyatik kıyısında, bir fiyordun andıranı Kotor Körfezi'nin güneyinde konumlanıyor. Bir dönem bu coğrafyaya hükmetmiş Venediklilerin yapıları ile oldukça belirgin olduğu kent 4,5 kilometre uzunluğunda surlarla çevrili. Kenti Venedik'e benzetenler de var, ancak tek büyük bir kanalın dışında fazla bir benzerlik göremedim.

Kotor'un koruyucu Aziz'i Aziz Tripun da Osmanlı'da doğmuş.

Her Orta Çağ kenti gibi Kotor'un da bir koruyucu azizi mevcut; Aziz Tripun. İlginç bir rastlantı, o da Dubrovnik'in koruyucu azizi Vlas veya Vasili gibi Osmanlı'da doğmuş. Aziz Tripun Hatay doğumlu ve Hıristiyanlığı yaydığı için Romalılar tarafından eski adıyla Dardanel, Çanakkale'de derisi soyularak öldürülmüş.

Budva Şehri Avrupa'nın jet sosyetesinin uğrak yeri ve Karadağ'ın Bodrum'u. Karadağ'da irili ufaklı 82 kilometre uzunluğundaki 170'in üzerindeki plajda tertemiz Adriyatik Denizi'nin keyfini çıkarabilir, sayısız eğlence mekânlarında eğlenebilirsiniz. Ben Dubrovnik'in denizini tercih ettim.

Budva'da hizmet sektöründe çalışanlar ise Karadağlı değil, komşu ülkelerden gelme. Dedik ya, Karadağlılar pek çalışmayı sevmiyor.

Boşnak Yusuf'un elinden leziz yemekler yemek, çat pat Türkçe

konusmak farklı bir deneyim. Rehberimizin dediğine bakılırsa bölgede konuşulan lisanın içinde 7.500 Türkçe kelime yer alıyor. Ne var ki, bolca kullanılan (ç) harfi kulakları tırmalıyor.

Tipik Akdeniz ikliminin hâkim olduğu ve yılın 250 gününü güneşli geçiren bölgeyi yıl boyu ziyaret edebileceğinizi hatırlatayım. ■

Karadağ açıklarında biri yapay biri doğal iki adacık

Karadağ veya Montenegro

Karadağ, Kosova ile birlikte Avrupa'nın en genç devletlerinden biri. Nüfusu 750 bin civarında ve nasıl olsa AB gireceğiz diye şimdiden para birimi olarak Euro'yu benimsemişler.

Cenevizliler bölgeye ulaştıklarında iki yemyeşil yamaç arasında yer alan siyah görünümlü kara parçasını görünce buraya Karadağ anlamına gelen 'Montenegro' ismini vermişler.

Deniz, güneş ve huzurun sessiz bir işbirliğiyle misafirleri sarmaladığı Karadağ küçük ve alçakgönüllü bir ülke...

Yugoslavya'nın parçalanmasından sonra Karadağ, Sırbistan'ın zorlamasıyla yeni Yugoslavya'ya katıldı. Karadağ'ın çabalarıyla 2003 yılında Sırbistan-Karadağ olarak daha esnek bir federasyon çatısı oluşturuldu. Karadağ, 21 Mayıs 2006'da gerçekleştirilen referandumda çıkan % 55,5'lik evet oyu ile bağımsız olma kararı aldı.

Referanduma karşı çıkan Sırbistan'ın; "Nasıl ayakta kalabileceksiniz, ürettiğiniz hiçbir şey yok?" savına, çalışmayı pek sevmeyen Karadağlılar; "Turizm bize yeter!" yanıtını vermişler.

Gerçekten de 1960'lı yıllara kadar gittikçe azalan nüfusun bölgeyi tamamen terk etmesinden sonra bu özel ülke Sophia Loren'den, Orson Welles'e, Elizabeth Taylor'dan İngiltere Prensesi Margaret'e kadar Avrupa sosyetesinin gözdesi olmuş. Günümüzde ise Rus ve Ukrayna oligarşisinin özellikle ilgisini çekiyor.

Pasaport kontrolünden sonra Karadağ'a geçtiğimizde Perast Kasabası'na uğradıktan sonra on dakikalık bir tekne yolculuğu ile yan yana duran iki adacığı ziyaret ediyoruz. Bunlardan biri doğal, diğeri ise yapay bir ada. Anlatıya göre deniz adamları daldıklarında kayalıklar arasında Meryem Ana'nın bir ikonunu buluyorlar ve kayalıklar bir adaya dönüştürülerek küçük bir şapel inşa ediliyor. Her yıl 22 Temmuz günü teknelerle gelen halk, adanın etrafında dönerek denize taşlar bırakıyor ve adanın daha da büyümesini sağlıyor.

Karadağ hiçbir zaman Osmanlı İmparatorluğu'nun egemenliğine geçmemiş. Bu başarılarını da adacıktaki kilisede yer alan tablolarla yansıtıyorlar.

COOKSHOP.
(tasting café)

joy **COOKSHOP**
(tasting café)

(Tarifsiz mutluluklarla ve lezzetlerle dolu
yeni bir yıl dileriz...)

Yılbaşı akşamı yeni yıla sevdiklerimizle birlikte " Hoşgeldin!" diyoruz.
Sizi de bekleriz....

- Nişantaşı İstanbul | Ulus İstanbul | Galleria AVM Ataköy | Ramada Asia Otel Altunizade | Gordion AVM Ankara | Forum AVM İstanbul | Bodrum Yağhane | Bebek İstanbul

www.cookshop.com.tr
twitter.com/cookshoptr
facebook.com/cookshoptr

COOKSHOP.
(tasting café)

ALTI AYLIK BİR ÇALIŞMA SÜRESİ İÇİN İSTANBUL'DA BULUNAN "RUS/YAHUDI/ALMAN" OYUN YAZARI İLE TIYATROSU, KİMLİĞİ, ALMANYA'DAKİ İRKÇİLİK VE ANTİSEMITİZM KONULARI HAKKINDA SÖYLEŞTİK.

Marianna
Salzmann

“Almanya’da aslında bir çeşit 'resmi Yahudi yakınlığı'ndan söz edilebilir ki, bunu da soykırım sonrasında gelme, dürüst olmayan bir tutum olarak açıklayabilirim. Dolayısıyla, Alman Yahudilerine bir tür pozitif ayrımcılık yapıldığını söyleyebiliriz...”

Kapıdan içeriye girdiğinde, daha sonra karşımda oturduğunda, yazardan çok bir mankeni andırıyor Marianna Salzman... Henüz 27 yaşında ve 10'u aşkın oyun yazdı, Almanya ve Avusturya'da önemli ödüller aldı ve katıldığım bir workshop'unda "bundan Almanya'da iyi para kazanılabiliyor" diyecek kadar dürüst. 1985 yılında Sovyet Rusya'nın Wolgograd kentinde doğdu ve Moskova'da büyüdü; Perestroyka döneminde on yaşındayken Yahudi asıllı ailesiyle Almanya'ya göç etti. Berlin Güzel Sanatlar Üniversitesi'nde sahne yazarlığı okudu, ülkenin çeşitli kentlerinde yönetmen yardımcılığı ve yönetmenlik yaptı. İlk oyunları 2011'de kitap olarak yayımlandı. Eylül başından bu yana çalışmalarını Goethe Enstitüsü'nün bursiyeri olarak İstanbul'da sürdürüyor.

Foto: Sedat Mehder

Oyunlarının hemen tümünde Almanya'da öne çıkan aşırı ırkçı akımların altını çizmene, kimi siyasetçileri şiddetle eleştirmene karşın, altı ay boyunca Tarabya'daki Alman Elçiliği malikanesinde kalmanı sağlayan devletin bu devlet bursunun sana verilmesini nasıl karşılıyorsun?!

Alman Dışişleri Bakanlığı'nın finansmanı ve İstanbul Goethe Enstitüsü'nün kültürel programı çerçevesinde oluşmuş bu "tarafsız" burs benim için gerçekten bir rüya..! Basmakalıp türdeki "halklar arası uyum sağlamak" başlıklarından ziyade, özellikle Enstitü Müdürü Claudia Hahn-Raabe'nin çabalarıyla benim ve

diğer bursiyer sanatçı arkadaşlarımın gerçekten de İstanbul'un sanat çevresi ile kaynaşmamız sağlıyor. Kendisi ve yardımcıları benim için çalışma atölyeleri, oyun okumaları düzenliyor, benimle tiyatroya gidiyorlar ve – burada bulunduğum üç aylık süre bana az gibi geldiğinden – İstanbul

programımı uzatma talebimi desteklediler... Dahası, bu güzel kentinizden ilham alarak İstanbul hakkında yazmaya başladığım romanın ilk bölümlerini enstitü müdürü hemen Türkçe'ye çevirtmeyi bile düşünüyor, Türk okurlarının bu yeni çalışmamın ürününü derhal görmeleri için..!

Marianna, bir hekim ailesinden geliyor. Büyük dedesi İkinci Dünya Savaşı'ndaki çalışmalarıyla nişan almış bir göz cerrahıydı, büyükannesi ile annesi de göz doktoru – ve mentoru olarak gördüğü, ailenin son Yiddiş konuşan ferdi olan büyük dedesinin ona bir gün "biliyor musun, ben aslında tiyatro oyuncusu olmak istiyordum..!" demesi üzerine, aile geleneğinden saparak bu yola yönelmiş.

Sovyet rejiminde pek de sevilmeyen bir Yahudi olarak büyüdün ve ardından Alman vatandaşı oldun – peki, kendini bugün nasıl hissediyorsun?

Doğrusunu söylemek gerekirse, en büyük yakınlığı Yahudi kökenlerime karşı duymaktayım. Bunun nedeni de, Almanya'ya geldiğimizde bu yanıma artık *açıkça dışa vurabilmemdi*, sanırım. Fiziksel göçümün yanı sıra, sanal bir yolculuk yapmış gibiyim... Ana ocağımda Yahudi mirası ile büyüdüm tabii ki, ailede folklorunu öğrendim, evde müziğini dinledim – ancak tüm bunları dışa vuramıyorduk SSCB'de ve bu özellikleri daha sonra yaşayabilme özgürlüğü, bu konuda büyük bir *açılıma* neden oldu. Bugün yaşadığım Berlin'de de aydın Yahudi kültürünün her çeşidi ile karşılaşıyorsunuz ve bu çevre, gerek kişiliğimi gerekse çalışmalarımı derinden etkiliyor, çeşitli karşılaştırmalar yapmamı sağlıyor...

İlk gösterimi geçtiğimiz Eylül'de Berlin'de yapılmış "Muttersprache Mameloschn" (= "Ana Dili") oyunun da bu etkileşimden nasibini almışa benziyor..?

Aynen öyle... Üç kişilik bu oyunda üç kuşak Alman Yahudisi kadın ile karşılaşırız. Anneanne Lin, artık tarihe karışmış DDR'in (Doğu Almanya Cumhuriyeti'nin) komünist parti mensubu bir halk şarkıcısı; kızı Esther artık *"batılılaşmış"* ve ona göre travmalarıyla yaşayan bir Alman kadını; onun kızı Rahel ise ufkunu *"yeni dünya"*da, ABD'de gören, postmodern bir kız... Ne var ki, her üçü de Yahudi olmakla birlikte – ve Yahudiliğin dinen salt anne yoluyla bir sonraki kuşağa geçmesine karşın – aralarında hemen hiç bir benzerlik bulunmuyor! Benim de burada söylemek istediğim şudur ki, ailelerde biyolojik kalıtım pek önemli değil aslında – benim inancıma göre asıl kültürel etkileşimlerdir kuşaktan kuşağa geçen ve dolayısıyla *"kültürel aileler"*den söz edebiliriz daha çok...

Yirmi yedi yaşında 10'a yakın sahne yapıtı sığdırdın – ve bunların 4'ünün ilk gösterimi 2012 yılında yapıldı... İzleyiciler, Alman tiyatro dünyası, basın ve siyasetçiler bu oyunları nasıl karşıladı acaba?

Yorumlar farklıdır tabii ki; ancak genellikle çok olumlu olduklarını görmek, beni haliyle mutlu ediyor... Son aylarda *"Mameloschn"* bunların en başında geliyor

Marianna Salzman ve Robert Schild

Foto: Gülhan Avşar

ve gerek izleyiciler, gerekse eleştirmenler tarafınca çok beğenildi. Danimarka'daki aşırı yabancı düşmanlığını işlediğim *"Beg your pardon"*, basın tarafınca *"küçük tiyatro mucizesi"* olarak adlandırıldı ve tüm tiyatro rehberlerinde *"görülmeli"* olarak yorumlanıyor. Almanya'daki katil ırkçı örgüt *"NSU"*yu (Nationalsozialistischer Untergrund = Ulusalci Sosyalist Yeraltı Örgütü'nü) konu alan ve Deniz Utlı ile birlikte yazdığımız yeni oyunun ilk gösterimi 23 Kasım'da Berlin'de yapıldı...

Neden öyle?

Bak, olayın kendisini hiç tartışmak istemiyorum – tabii ki akla sığmayan, büyük bir vahşetti, bu gençlerin yaptığı... Ancak beni burada genel anlamda rahatsız eden, gerek basının gerekse bazı siyasetçilerin söylemleriydi. Örneğin, salt yabancılardaki *"suçluluk genleri"* gibi sözlerin Almanya'da kullanılabilir olması, beni çok korkuttu! İnanmayacaksınız, ancak o sıralarda Hessen eyaletinde bu tür iddialarla seçim kazanmış Roland Koch adında bir politikacı vardı ki, aynı kişi *"ben Türk temsilcilerle masaya oturmam"* gibi sözler de sarfetmişti! Ve işte burada kendime şunu sordum: Acaba bu suçu bir Yahudi işlemiş olsaydı, medyanın, kimi siyasetçilerin ona karşı tutumu ve söylemleri de aynı mı olacaktı?

"Seni gaz odasına atarım, Yahudi!" gibi takılmalar, çağdaş Alman gençlerinde "Oyun bozanlık yaptın!" türünde "masum" anlamlara geliyor !!!

Ya Türkçe'ye de çevrilmiş "Sarı Çıyan Müziği"..?

2009'da yazdığım bu oyun, gerçek bir öyküden alınmış. Metro'daki bir emekliyi döverek hastanelik eden bir Türk ve bir Yunanlı gencin dramıdır... Ben burada Yunanlı'yı bir *Alman Yahudisi* yaptım.

Nasıl yani?

Almanya'da aslında bir çeşit "resmi Yahudi yakınlığı"ndan söz edilebilir ki, bunu da soykırım sonrasında gelme, dürüst olmayan bir tutum olarak açıklayabilirim. Dolayısıyla, Alman Yahudilerine bir tür pozitif ayrımcılık yapıldığını söyleyebiliriz...

Sen bunu söylerken, aklıma geldi: 1960'lı yıllarda Heinrich Böll bir romanında, Almanların "Jude" sözcüğünü ağızlarına alırken dahi, onu değişik, daha alçak bir ses ile telaffuz ettiklerini belirtmişti... Bu halen öyle midir? Ayrıca, sözünü ettiğin "resmi tutum"dan öte, Almanya'da yeniden hortlamaya başlayan antisemitizm hakkında neler diyebilirsin?

Öncelikle Almanların "Jude" sözcüğüne karşı tepkilerini trajikomik olarak adlandırabilirim! Bugünkü Almanya'da bu sözcük yeniden yavaş yavaş bir *söv-güye*, bir "hakaret sıfatı"na dönüşüyor, bu da özellikle gençlerde görülmeye başlandı. Sana kardeşimin grubundan bir örnek vereyim. Birkaç ay önce birlikte liseyi bitirdiği arkadaşlarıyla bir oyun oynarken, aralarından biri diğerine "seni gaz odasına atarım, Yahudi!" diye takıldı. Bu, bir çeşit "oyun bozanlık yaptın!" takılması gibiydi... Duyduklarıma inanmadım! "Ne diyorsunuz, Allah aşkına!" diye çıktığımda, yanıt "Yaa, ne var ki... Ciddi değilim ki, kötü bir şey kastetmiyorum aslında..!" şeklinde geldi...

Kara mizah gibi bu..!

Aynen öyle – ama gerçek... Ben bu konuları değişik ortamlarda test ettim. Bildiğin gibi, "Sarı Çıyan Müziği" sık sık okullarda 14 ve üstü yaş grupları için gösteriliyor. Böyle bir etkinlikte öğretmenin biri "Oyununuzda bir Yahudi ile bir Türk'ün arkadaşlığına dem vuruyorsunuz," dedi ve "Bu sizce bir kışkırtma değil mi?" diye sordu. Ben de "Sizce Almanya'da antisemitizm yok mu?" diye karşılık verdiğimde, öğretmenlerden kem-küm'vari yanıtların gelmesi üzerine çocuklara yöneldim: "Sizce 'Yahudi' sözcüğü bir sövgü müdür?" Biliyor musun ki, kısa bir duraksamadan sonra "evet" yanıtını aldım?! Öğretmenler küçük dillerini yuttular!! Şu kesindir ki, "Judensau" ("Yahudi domuzu") gibi küfürlerin dönemi geçmiştir – ancak geride kaldığını, tarihe karıştığını sandığımız nice tanımlamalar yeniden hortlamaya başladı; burun ve bukleli saçlar gibi dış görüntü bir yana, "tüm servet Yahudilerin elindedir – onun için de bizler çulsuz kaldık" ve benzeri saçma sapan söylemler yeniden hortlamaya başladı Almanya'da..."

Peki, bunun kökenlerini, nedenlerini nerede görüyorsun?

Biraz teorik olacak belki, ancak Almanya'daki "Nazi'lerden arındırma" süreci yeterince derinlemesine yapılmamıştır, tamamlanmamıştır... Buna daha sonra çeşitli, çağdaş, ekonomik, toplumsal ve siyasi etkenler de eklenmiştir tabii ki. Apayrı gibi görünen, ancak gene kökenleri o dönemde olan değişik

bir konular yumağı da şu: Üzülerek söylemek isterim ki, benim ikinci ana dilim olan, ekmeğimi kazandığım Almanca'da halen o karanlık on iki yılı hatırlatan, o zaman yaratılmış nice sözcükler var ki, onları telaffuz ederken nefret duyguları içindeyim. Örneğin "Buchenwald" (karşılığı: kayın ormanı) sözcüğünü kullanınca ağrıların basmaz mı – veya "Autobahn" deyinince..?

Aslında yanıtın ne olduğunu kestirebilmekle birlikte, Avrupalı bir siyasi tiyatro yazarı olarak bu kıtanın karşı karşıya olduğu en büyük tehlikelerin ne olduğunu son sözün olmak üzere sorabilir miyim?

Avrupalı bir yazar olarak, bu kıtadaki siyasi gelişmelerin kuvvetle sağa doğru yönlendiğini gördüğümünden, en büyük kaygım, Fransa, Danimarka, İtalya, Macaristan ve özellikle Almanya'da ayak seslerini duyduğumuz faşizmdir... Şu anda ana çalışma konum NSU olup, Alman resmi kurumlarının bu örgütün suçlarını örtme çabalarını irdelemek ve açığa çıkarmaya yöneliktir. Bir AB vatandaşı ve sanatçı olarak ana görevim, bu kaygıları konu edinerek izleyicilerimi uyandırmak ve uyardırmaktır... Sanatın, edebiyatın bunu başarabileceğine inanacak kadar saf bir kişiyim..! ■

Not: Bu söyleşinin, tiyatro sanatı konularına ağırlık veren daha uzun bir metni, "Tiyatro... Tiyatro..." Dergisi'nin Aralık 2012 sayısında yayımlanmıştır.

NİGOS
ÇİÇEKÇİLİK

MERKEZ

GARANTİ MAH. DEMİRKENT SK.
GÜLİZAR APT. No: 2/B
ETİLER/İSTANBUL
TEL: (0212) 352 65 90-92
(0532) 363 96 58
FAKS: (0212) 352 65 93

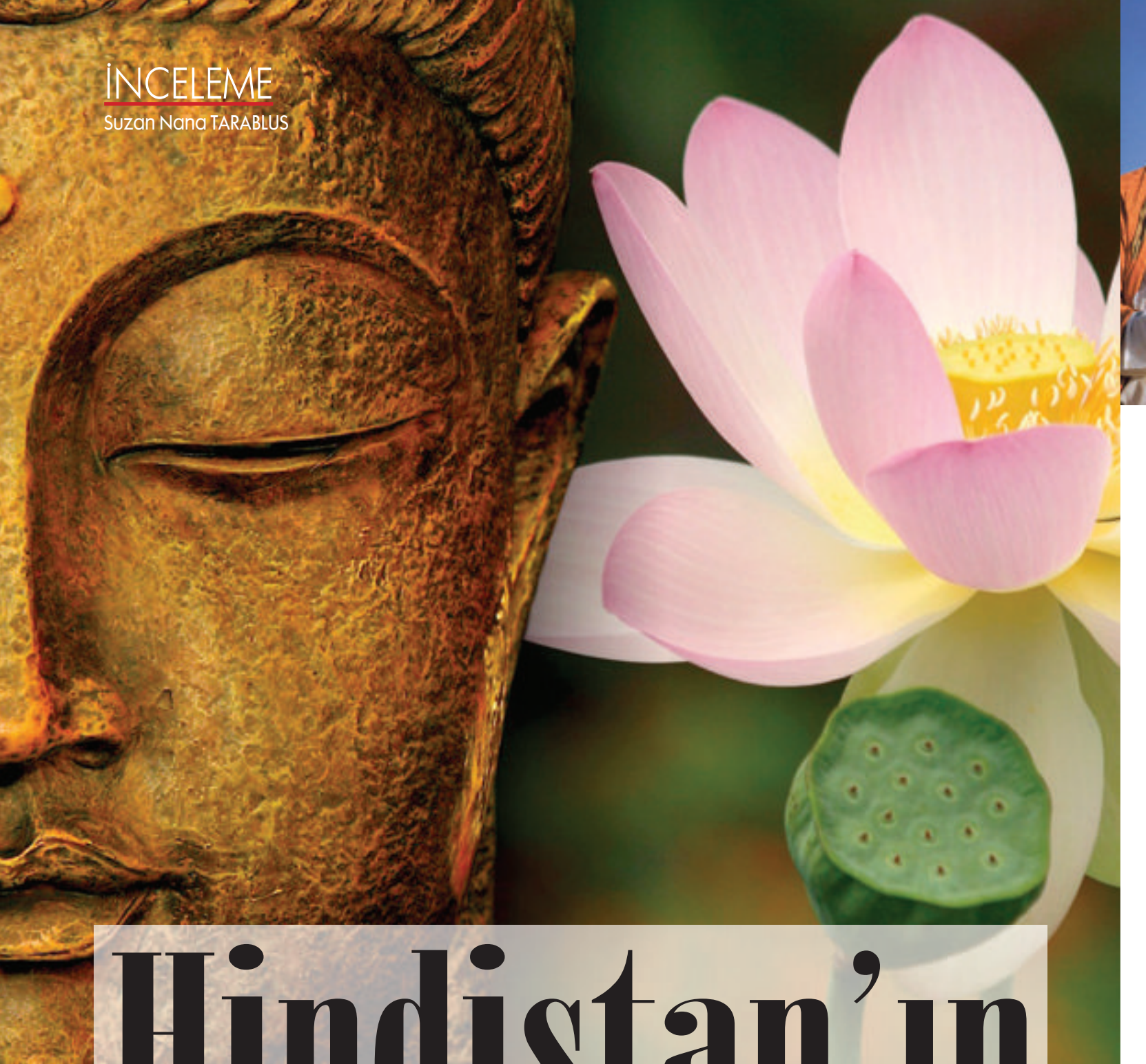
ŞUBE

POLİGON MAH. ABC
YOLU ÇEŞME SK. No:39/1
İSTİNYE/İSTANBUL
TEL: (0212) 277 32 08
FAKS: (0212) 277 02 28

ŞUBE

HAVUZLU
BOSTANÜSTÜ CAD.
GÜMÜŞDAMLAK SK.
NO.1 İSTİNYE
TEL: (0212) 323 15 45

www.nigoscicekcilik.com

Hindistan'ın

Hindistan'ın 2700 yıllık bir geçmişe sahip Yahudilerine bir kuşbakışı: Bene İsrail... Cochin Yahudileri ve Bağdadîler...

Yahudileri

Bene İsrail bilge 'kajı'leri

Bene İsraililerin ataları

EN ESKİLER "BENE İSRAEL"

Bene İsrail... Her zaman Hindistan'daki en geniş ve en eski Yahudi topluluğu olarak bilindi. 1838'de Hindistan'daki Bene İsrail nüfusu 8.000'di – Cochin ve Bağdadî Yahudilerinin toplamından daha fazla idiler. Telugu dilini konuşan bu grup Efraim Kabilesi'nden geldiklerine inanmakta. Nesiller boyunca bazen ücre da olan kırsal alanlarda yaşayan endogami (kabile içi evlilikler yaparak soyununu kapalı tutarak) boyutlarında hayatlarını sürdürdüler. Bene İsrail'ler genellikle susam yağı üretiminde çalıştılar. Kimisi tarımcı idi, kimisi de seyyar satıcı. Bazısı da becerisini marangozlukta kazandı.

Bene İsrail'in kökeni

Bene İsrail toplumunun sözsözsel geleneğine göre... Bombay'a yakın (48 km güneyindeki Konkan'da vuku bulan bir deniz kazasında) gemileri batmıştı. "Kuzey ülkelerin birinden gelen yedi çift (= 14 kişi)" bu kazadan sağ kurtulmuş... Ağzdan ağza, kuşaktan kuşağa günümüze ulaşan bu söylencenin tarihî olasılık yelpazesi ise hayli geniş: MÖ 8. yy ile MS 6. yy...

Bene İsrail'lerin Tora Ruloları, dua kitapları veya sinagogları yokmuş... Alaha'dan da haberleri bile yokmuş. Kolaba Bölgesi'nin köylerinde dağılık olarak yaşarlarmış. Dualar grupça yapılır, ritüeller sadece evlerde uygulanmış. Avuç kadar gruplar halindeki cemaatlerin dinî uygulamaları Tevrat'a dayanmış. Şabat kuralı keskinlikle uygulanır; bütün yeni doğan erkek çocuklar 8. gün sünnet edilir; 'Şema Duası'nın ilk dizeleri her duada tekrarlanırmış. Bu topluluklar köyden köye dolaşan ve 'Kajı' adını

taşıyan dinî liderler tarafından yönlendirilmiş.

1674'te İngiliz şirketlerin merkezlerini Bombay'da oluşturduğunda binlerce Hintli ve aralarında da yüzlerce Bene İsrail özellikle limanlarda çalışmak amacıyla kırsal bölgelerden büyük şehre akın ettiler; tersanelerde, inşaatlarda çalıştılar veya geleneksel mesleklerinden olan marangozluk yaptılar. Bombay'daki ilk Bene İsrail Sinagogu 1796'da kuruldu.

Bene İsrail, Yahudiliğin ana akımına Hıristiyan misyonerler sayesinde girdi

Diaspora Yahudiliği içinde, Bene İsrail benzersiz bir konuma sahiptir. Çünkü – isteyerek veya istemeyerek de olsa – Hıristiyan misyonerler, bu toplumun Yahudiliğin ana-akımının merkezine taşınmasını sağlamış oldu.

Büyük Britanya yönetimi 1800'lere değin misyonerlik çalışmalarına izin vermemişti. Daha sonralarında ise Avrupalı ve Amerikalı Hıristiyan misyonerler Bombay'ı merkezleri yaptılar. İskoç Kilisesi'nden Rahip John Wilson (1829) bu konuda belirleyici, hatta tarihî bir rol oynadı. Akademisyen, bilgi peşinde donanımlı bir yazar olan Wilson, aynı zamanda Bombay Üniversitesi'nin kurucularındandı. Kendisinin üzerinde çalıştığı tez ise, Bene İsrail'in, İsrailoğulları'nın Eski Ahit günlerinden bakiyeleri, günümüze uzantıları olduğunu savundu. Böylece Bene İsrail toplumu, ilk kez, âdetleri, gelenek – görenekleri ile kaleme alınmış oldu. Bununla beraber Rahip Wilson'un önemli çalışmalarından

İsrail'de bir Bene İsrail düğünü

biri de 'İbranice – Maratic'e' bir sözlük ile dilbilgisi çalışması idi. ['Marathi', Hindistan'ın Maharaştra bölgesi (ve Mauritius'un) resmi dilidir.]

Bu girişim sayesinde Bene İsrail'in önde gelen dinî bilgeleri klasik İbrani tekstlerin, (Yahudi dua kitapları, Rabinik yorumları) Maratic'e tercümelelerini yayınladı. Bu şekilde Yahudilik, bilgi ve uygulama boyutlarında Bene İsrail arasında filizlendi ve giderek sağlam köklere sahip olarak gelişme kaydetti.

19. yy'da Cochin ve Bombay'dan gelen Yahudi grupları Bene İsrail'in dinî bilgilerinin gelişmesinde öncülük etmişlerdi. Bene İsrail sinagogları kurulmuş, görevli haham olmasa da bir hazan (kantör) hazır bulundurmışlardı. Cochinli, Bağdadî veya Yemen Yahudilerinden bir şöhet (Kaşer et kesen kasap), bir mohel (sünnetçi) ve bir sofer (yazıcı) hizmet vermişti.

19. yy'da Bene İsrail'ler, Pune, Ahmedabad, Karaçi ve Delhi gibi daha merkezî yerlerde ikâmet ettiler. Yüzlerce yıl boyunca evlerinde sadakatle korudukları dua geleneklerini sinagoglarda seslendiren Bene İsrail tekrar öğrendikleri âdetleriyle barışıp kucaklaşarak yepyeni yüzyıllara doğru seyretmeye başladılar.

Cochin'de Yahudi mahallesi

Cochinli Yahudi aile

Cochin'deki Paradesi Sinagogu dünyadaki en güzel sinagoglardan biri

20. yy.'da (1940) Hindistan'ın genel nüfusu 350 milyon iken Bene İsrail'in azamî varlığı tahminen 25.000 kişi kadardı.

Hindistan'ın bağımsızlığı (1947) ve hemen ertesi yıl yeni kurulan İsrail Devleti, Bene İsrail'in Yahudi kimliğinin önceliğini ve yerel ekonomik kaygılarını da beraberinde getirmiş oldu.

Bene İsrail'in büyük şehre taşınmaları, küçük gruplar halinde İngiltere, ABD, Kanada ve Avustralya'nın yanı sıra daha büyük topluluklarla İsrail'e göçlerinin ertesinde bugün Hindistan'da 4.000 – 5.000 kadar Bene İsrail'in varlığı söz konusu.

İsrail'deki Bene İsrail Cemaati (ebeveyninden en azından biri Bene İsrail olan) ise 40.000 kadardır. Kendi aralarında sosyal ve kültürel örgütler, kulüpler kurdular. Asırların yaşanmışlıklarını, kültürel miraslarını, Bene İsrail topluluklarını yüzlerce yıl bağrında kucaklayan Hindistan'a olan şükranlarını geleceğe, gelecek nesillere taşımak amacıyla...

"TANRININ ÜLKESİ" KERALA'NIN COCHIN YAHUDİLERİ...

Süleyman'ın Mâbedi'nin yıkılışından sonra dünyaya dağılan Yahudilerin bir kısmından Shingly limanına ulaşan bir koloni veya tarihte anıldığı üzere, kendi yöneticisi Kral veya Prensi seçmekte özgür 'minik bir Yahudi Krallığı'ndan günümüze ulaşanlar..

14. yy seyyah ve şairi Rabbi Nissim Ben Reuven'in dizeleri:

"İspanya'dan yola çıktım

Shingly kentini duymuştum

Bir İsrail Kralı görme-yi hedeflemiştim

Onu, onu kendi gözle-rimle gördüm."

Cochin, Arap Denizi'nde limanı olan bir kent. Lagunaları, dalyanları, plajları, rengârenk kuşları, zengin tarihi, derin kültürü, efsaneleri ve sanatı, geleneksel Kathakali dansları, tarihi Hint tıbbı Ayuverda (masajları), çıldırtıcı ipekli-leri, baharat ticaretiy-le ünlü...

Cochin'in son sinagogu!

Mattancherri'de, Mihracenin Sarayı, Hindu Tapınağı ve Paradesi Sinagogu iç içe. Mimarileri açısından onları birbirinden ayırmak mümkün değil. Bu ibadethane refahı ve zenginliği tanımış duygusu uyandırıyor. Yapım yılı 1568. Dünyanın en güzel sinagoglarından biri olarak anılıyor.

İçeri girmeden bir uyarı: "Sinagoga girmeden lütfen ayakkabılarınızı dışarıda bırakınız" ...

Aynen Hintliler gibi... Veya Müslümanlar gibi... Zaten bu üç din birbiriyle o kadar harmanlanmış ki o topraklarda!

Sinagogun yer kaplamaları, el boyaması mavi-beyaz çiniler Çin'den getirilmiş – hiç biri diğer birine benzemiyor... Kristal avizeleri Belçika'dan ve Hollanda'dan. Tora rulolarının

üzerlerindeki taşlar (keterler) Cochin ve Travancore Mihracelerinin armağanları. Halı, 'Juda Aslanı' olarak da tanınan Etiyopya İmparatoru Haile Selaisse tarafından hediye edilmiş. Çok sık, çok sıcak, sevgi ve bağlılık dolu bir ibadet yeri. Ehal Akodeş'in kapıları da kırmızı, lokal bir renk ve Hindistan'ın ruhunu yansıtıyor.

Bu sinagog o bölgede kutsal! Kutsiyeti yalnız Yahudiler için değil; Müslümanı, Hintlisi ve Hristiyanı da buna inandırıyor... O mekânda şifa veren meleklerin bulunduğu (sayısız tanıklıklarla) inanılmış...

Cuma akşamları ve Şabat Duaları için Minyan yok! Haham da yok! Fakat kadınıyla erkeğiyle (hasta olmayanlar) sinagoga gelip kendi aralarında dualarını yapıyorlar. Dinsel gereksinimleri de Bombay'daki cemaat tarafından karşılanıyor. Son demlerini yaşayan

İndira Gandhi, sinagogdaki konuşmasını "Mazal Tov" diyerek noktaladı

Genç nesil 'Azat Edilmiş Yahudi' çocuk

İndira Gandhi (yanda üstte) Mattancherri Sinagogu'nun 400. yıl kutlamalarına katıldı

bir topluluk...

Bazı tarihçilere göre Cochin Yahudileri tarihi I. Mâbed'in öncele-rine dayanmakta. Kral Süleyman'ın ticaret filosunun buradan geçtiği de söylencelerden bir tanesi. Bu bölge halen, geçmişteki gibi baharatla-ryla çok ünlü. Hindu Mihracelerin hükümran olduğu bölge, 1500'lerde Portekizlilerin istilasını yaşamış. Onlardan sonra da (1660'larda) Hollanda donanması sahne almış. 1686'daki Hollanda kayıtlarına göre, Cochin'de 4 sinagog ve 128 Yahudi aile varmış. Hollandalıların ardın-dan da, malum, İngilizler yerleşti, kente.

400. yıl kutlamalarında İndira Gandhi'den "Mazal Tov!"

1986'da, Mattancherri Sinagogu'nun 400. yıl kutlamalarında Başbakan İndira Gandhi hazır bulundu. Açılış esnasında, Bayan Gandhi yaptığı konuşmada, Yahudi Cemaati'nin de aralarında yer aldığı Hindistan'ın, zengin tarihini, dinsel ve kültürel toleransına borçlu olduğunu, ancak karşılıklı iletişim ve huzurlu yaşam arzusunun paylaşıldığı bir ülkenin barışı yakalayabileceğini vurguladı. Toleransın tüm birlikteliklerin teme-li olduğunu savunan babasının inan-cını da anımsatan Gandhi, "Mazal Tov" diyerek sözlerini noktaladı.

Hindistan'da farklılıkların birlikteliği

'Farklılıkların birlikteliği'... Orada, Cochin'de tanıdığımız Yael, Şalom, Rivka, Raşel (hani nerdeyse tümü 14 kişi olan cemaatin çeyreği kadarı..) Hintlilerin geleneksel giysisi sarilerin içinde de olsalar 'diğerleri'nden

öylesine farklı görünüyorlar ki... Tenleri, mavi gözleri, açık renklerle-riyle... Diğerleri kim? Hindular, Müslümanlar, Hıristiyanlar... Ama birbirlerini kucaklayışları o denli de aleni. 'Demek ki mümkün.. olabilir.. yapılabilir' diye düşünüyorum.

Cochin Yahudiliği

I. Mabet'in yıkılışından sonra Yahudiler bu kente gelmeye başladı. Burada Yahudiler, 'Beyaz Yahudiler' ('Beyazlar' veya 'Yabancılar'), 'Siyah Yahudiler', 'Azat Edilmişler' (Meşuhrarim) olarak 3'e ayrılmak-taydı.

'Beyaz Yahudiler' (Paradesi -Yabancılar- olarak da anılır-dı) İspanya, Halep, Hollanda ve Almanya'dan göç edenlerdi. Sefarad geleneğini uygularken bazı Aşkenaz formları da benimsemişlerdi.

'Siyah Yahudiler'i görünüm itibarıyla herhangi bir Hintliden ayırmak mümkün değil. Onlar başka bir sinagoga giderlerdi. Hindistan'daki kast sisteminden esinlenen Yahudiler, üç ayrı sınıf arasında evlenmezlerdi.

'Azat Edilmişler' köle sınıfı olarak addedilirken çocukları dahil olmak üzere Simha Tora dışındaki hiçbir kutlamada sinagogda oturma hakkına sahip değillerdi. 'Azat Edilmişler', sözü edilen diğer iki cemaate bağlı olarak yaşadılar; özgürsüzlük durumları 1932'ye kadar sürdü.

20. yüzyılın başlarında, Güney Hindistan'da, Kerala Eyaleti'nde 3.000 kadar Yahudi yaşamaktaydı. Bunlardan, 200 kadar Beyaz ile 900 Siyah ve Azat Edilmiş'i Cochin'deydi.

Benjamin Tudela'ya göre: 1170'te Hindistan'da, 'komşuları gibi koyu tenli' Tora'nın öğretilerini takip

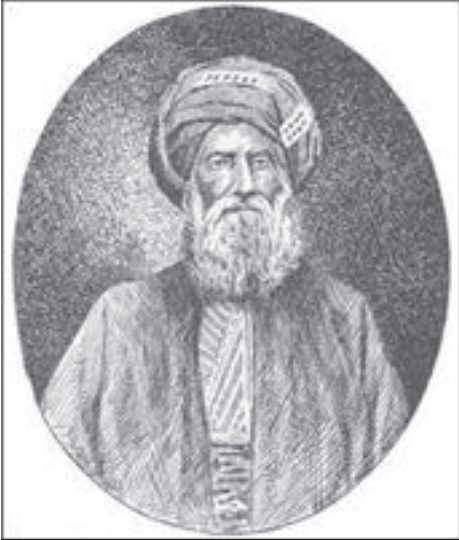

Cochin'deki son Yahudilerden

Kerala, Tanrı'nın ülkesi

David Sassoon, 'Doğunun Rotchild'i'

eden, lâkin 'Alaha'dan habersiz 1000 kadar Yahudi yaşamış.

İsrail'e göç

Kuruluş yıllarına isabet eden 1949 – 1955 yılları arasında İsrail'e göç yoğun yaşandı. İsrail Devleti'ne yönelik güçlü bağlılık duyguları, cemaat içi farklılıklar, Hindistan'ın özgürlüğü ilanını takiben yaşanan sosyal ve ekonomik değişiklikler göçü körükleyen nedenlerdi. 1970'lerde büyük bir göç dalgası daha oldu.

Günümüzde ise, merkezi Bombay'da bulunan Güney Hindistan Yahudi Vakfı, Cochin ve Travancore'de kalan bir avuç cemaat mensubuyla ilgileniyor.

BAĞDADİLER

Bombay ve Kalküta'da yaşam sürdürmüş Yahudilerin bir bölümü de Bağdadiler...

1700'lerin ikinci yarısında (1760) Bağdat ve İran Körfezi'ndeki Basra, İngiliz Doğu Hindistan Kumpanyası'nın Hindistan ile yaptığı alış-veriş sayesinde birer ticaret merkezine dönüştü. Bu ticarete önemli rollere sahip olan Yahudiler de vardı, şüphesiz... 18. yy sonunda bu ticaret sektöründe, Halep, Bağdat ve Basra'dan Arapça konuşan 100 kişilik bir Yahudi kolonisi oluşmuştu.

Günümüz Bağdadileri

Hindistan'da kullanılan 'Bağdadi' (Bağdatlı) veya 'Irakî' terimleri Yahudiliğin ilmî ve kültürel merkezi olan Dicle ile Fırat arasından gelenleri anmak için kullanıldıysa da zaman içinde bu tanımlamalar Suriye, Osmanlı İmparatorluğu, Aden ve Yemen'den gelen Arapça konuşanlar kadar (Arapça konuşulmayan) İran ve Yemen'den gelenler için de kullanıldı.

Bağdadiler dinsel ritüeller anlamında kendilerini -coğrafi kökenlerine bakmaksızın- Sefarad olarak nitelendirdiler.

Bombay

Bombay'ın Bağdadi Yahudi Cemaati 1730'lara dayanır. Bir yüzyıl sonra Bombay'ın toplam Yahudi nüfusu 2.246 iken Arapça konuşan sadece 20 ila 30 aile vardı!

Yahudiler süratli bir gelişme kaydeden Britanya'nın yönetimindeki bu

ticaretin merkezinde yaşam kurmuş oldular. İngilizlerin teşvikleriyle 'Iraklı' aileler büyük pamuk, jüt, tütün araçları ve tacirleri olarak hayli varlıklı oldular.

Bağdat Valisi'nin hazinesinden sorumlu olan bir ailenin çocuğu iken David Sassoon (1792 – 1864) Irak politika dünyasındaki şanslarını geri teperek 1833'te Bombay'da büyük bir servet imparatorluğu kurarak tarihe geçti. Sassoon'ların imparatorluğu Bombay ile sınırlı kalmadı... Kalküta, Rangoon (Burma), Hong Kong, Şanghay, Singapur ve daha nice şehre dağılan aileye geniş çapta yaptıkları hayırseverlikler de göz önünde bulundurularak 'Doğunun Rotchildleri' unvanını da kazandırdı. Kendi dindaşları ve cemaatine yaptığı yardımların yanı sıra David Sassoon, Bombay şehrinin birçok eğitim, tıp ve sosyal kurumlarını finanse etti. Ölümünde – 1864 – 'The Times of

India' onun hakkında şöyle yazmıştı: "Özel bir karakter, özel bir kişi ve seçkin bir toplum insanı olan David Sassoon... Bombay, enerji, servet, toplumsal ruh taşıyan hayırsever bir yurttaşını kaybetti..."

Genç Sassoon'lar babalarının yolunda kalarak Hint toplumu ve Yahudi Cemaati'ndeki yaşamlarını hayırseverliklerle donatarak sürdürdüler.

Kalküta

1911'e kadar İngiliz Hindistan'ın başşehri olan Kalküta, Bağdadî Yahudilerinin ikinci en büyük yerleşim yeri idi. Cemaatin büyük bir çoğunluğunu özellikle 19. yy'da Davud Paşa'nın (1817 – 1831) baskıcı yönetiminden kaçan Iraklı aileler oluşturdu. Yüzyılın sonunda 1.800 kişiye ulaşan cemaatin bazı üyeleri önde gelen gayrimenkul yatırımcıları ve borsacıları oldular.

Bombay'da ve Kalküta'da 40 kadar aileden oluşan tüccar elit, 5.000 kişiye varan, dükkân sahibi, sanatçı, aracı, memur ve fabrika işçilerinden müteşekkil Yahudi toplumunun cemaat yaşamını kontrol altında tuttu. Üyelerinin bir kısmı da vakıfları tarafından yardım görmekte idi.

Kalküta'nın entelektüel hayatı İbranice yayın çerçevesinde kaldı; özellikle 19. yy'ın ikinci yarısından sonra dinsel, tarihî ve edebî (misyonerlik karşıtı) yayınlarla yaşamlarını renklendirdiler. 20. yy'ın başlarında ise nüfus giderek azalmaya başladı.

Hindistan'da, Bene İsrail'ler, Cochin Yahudileri gibi Bağdadîler de haham görevlendirmediler. Ritüeller ve yasaları hakkında şehrin yaşlılarına, bilgelerine başvurular. Bağdat gelenek ve öğretilerine bağlı kaldılar. I. Dünya Savaşı ertesinde de "özel" danışmalar için İngiltere'nin Sefarad Hahambaşı'na başvurular.

Kalküta ve Bombay'ın Bağdadî

Yahudileri çok kuvvetli bir cemaat bilinci taşıdılar; beraberlerinde getirdikleri Irak Yahudi örf, âdet ve geleneklerine sadakatleri daim oldu. Günümüzde Hindistan'da yaşayan Bağdadî aileleri yemek masalarını hâlâ Arap mutfağının lezzetleri ile donatmaktalar.

Toplumsal ve politik hayatta Yahudiler

Bağdadî Yahudiler genel anlamda Hint politikasına ilgi duymadılar. Bombay'da ünlü David Sassoon 'Adaletin Barışı' adını taşıyan sembolik makamını kabul etmişti. Oğlu Albert-Abdullah, Bombay Belediyesi Yürütme Konseyi'nde görev almıştı. 20. yy'da birkaç Bağdadî Yahudi, Bombay Belediyesi'nde görev yapmış, biri ise belediye başkanı bile olmuştu.

Kolonyal yaşamın bir gereği olarak İngilizler ile Hintliler arasındaki ırk ayırımı, Bağdadîlerin yerel Hintlilere davranışlarını şüphesiz ki etkilemişti. Bağdadîler İngiliz sosyetesine asimile olmak, siyasî ve sosyal çerçevelerde 'Avrupalı' olarak addedilmek istemişlerdi. Dinî yaşamın dışında İngiliz yaşam tarzını (hemen ve tamamen) benimsediler. Zengin olan Bağdadîler, Avrupalı gibi giyindiler ve kültürel olarak batılılaşırken daha fakir olanları – özellikle kadınlar – Arap giysileriyle düzenlerini korudular.

Hindistan Hükümeti 22 lisanı devletçe tanır... (Toplamda 455 farklı dil ve lehçe vardır.) Bağdadîlerin birçoğu günlük kullanımlar için 'Hindî' konuştuysa da genel anlamda Arapça ve İngilizceye sadık kaldılar. (Hindistan'da İngilizce de resmî dillerden biridir.) Bene İsrail toplumu ile dayanışma içinde olsalar da Bağdadîlerin sosyal kaygıları vardı ve kimi zaman 'yerel Yahudiler' olarak adlandırılan Bene İsrail'lerden uzak durmaya çalışmışlardı.

Tuk tuk adı verilen ulaşım aracı

Bütün tapınaklara girerken ayakkabılar dışarda çıkarılıyor.

Mahatma Gandhi...

• "Eğer gerçekten işiten kulaklara sahipsek, Tanrı bize kendi dilimizde seslenir"

• "Toplum hayatı için bireysel özgürlük ve bağımsızlık şarttır"

• "Hakikate doğru yürürken, hideti, kendini beğenmeyi, nefreti terk etmelidir. Aksi takdirde hakikate varılamaz. Hakikati tamamen bulmak mükemmeliyete erişmek için kendini ve mukadderatını anlamaya bağlıdır"

• "Güç fiziki kapasiteden değil, boyun eğmeyen iradeden gelir"

• "Bir insanı, ancak gerçekten uyuyorsa uyandırmak mümkündür. Ama, eğer uyumuyor da uyku taklidi yapıyorsa, dünyanın bütün gayretlerini sarfetseniz, nafledir."

• "Dinler aynı noktada birleşen farklı yollardır. Aynı amaca ulaşacak olduktan sonra ayrı yollar seçmemizin ne önemi olabilir?"

• "Sıkılmış yumruklarla el sıkışamazsınız."

Hindistan, bütün dinlere kucak açıp kültürel mirasını renklendirdi ve gerçek laik bir ülke oldu. Dinlerine, inanç ve geleneklerine bakılmaksızın.

Bağdadiler ile Bene İsrail arasında çok az evlilikler gerçekleşmişti! Bazen ise Bağdadiler, Bene İsrail'i 'minyan' (dua için gereken 10 erkek) olarak saymazdı. 20. yy'ın sonlarında Yahudiler arası ilişkiler artık düzelmisti.

Bağdadilerin dağılması

Bağdadiler Hindistan'ın bağımsızlığını coşku içinde kutlayanlardan değildi. Her zaman Hindistan'daki Avrupalılara entegre olmaya heveslendiklerinden, Bağdadî Yahudileri, Hint milliyetçiliğinin destekleyicilerinden olmadılar. Yeni Hindistan'da rahat edebileceklerine dair şüphe içindeydiler.

1947'yi takiben yeni ithalât /ihracat ve vergi yasalarına ek olarak 1950 – 1960'ların sonlarına kadar Ortadoğu'nun politik kasırgaları ile ticaret sahipleri işlerinden olmuştu.

Hindistan dışında paraları, akrabaları ve temasları olan daha zenginler İngiltere, Kanada, ABD ve Avustralya'ya göç ettiler. Daha az 'etkin' olan Bağdadilerin küçük bir azınlığı ise İsrail'e yerleşti.

Bir zamanlar 5.000 kişilik bir nüfusu olan Bağdadî topluluğu (1990'larda) muhtemelen 200 kişiye indi.

İsrail'e göç eden Bene İsrail veya Cochin Yahudilerinin aksine Bağdadiler özlerine ait kimliği muhafaza etme kaygısı taşımayarak İsrail büyük şehir yaşamına 'İraklı' aidiyetleriyle entegre oldular.

Rengârenk

Hindistan ve Yahudileri konusunda vurgulanması gereken bir konuya da değinmeden son vermek mümkün değil: Hindistan asırlar boyunca, muh-

temelen bütün varoluşlar esnasında (Engizisyon Dönemi'nin uzantısı olan Portekizlilerin Güney Hindistan'daki Kerala Eyaleti'nin işgali esnasındaki bir paragraf dışında) dünyanın gördüğü ve tanık olduğu antisemitizmden payını almamıştır!

Toprağının.. insanının... ve bulunduğu coğrafyanın inancı olan Hinduizm'in özelliklerinden biri olarak bütün dinlere kucak açmış, çeşitliliğe, rengârenkliliğe gönül vermiştir, Hindistan!

Hinduizm, Jainizm, Budizm, Sikhizm Hindistan topraklarında doğmuş dinler... Orta Asyalılar bu topraklara İslâm'ı; Kolonyal güçler yine bu topraklara Hıristiyanlığı getirdi. Ancak Hindistan, bütün dinlere kucak açıp kültürel mirasını renklendirdi ve gerçek laik bir ülke oldu... dinlerine... inanç ve geleneklerine bakılmaksızın... Dünyanın sayılara sığmayacak ulus... topluluk... cemaatlerinden insanlar Hindistan'a gelerek bu ülkenin önde gelen vatandaşları oldular.. geçmişlerine... dinlerine... inanç ve geleneklerine bakılmaksızın... ■

Kaynakça:

* "The Cochin Jews"; Raphael Meyer

* "Jews of India"; Daniel Septimus

* "The Bene Israel"; Shirley Berry Isenberg

* "A history of the Baghdadi Jews –who actually lived in India, not Baghdad"; Joan G. Roland

* "The Last Jews of Cochin: Jewish Identity in Hindu India" South Carolina: University of South Carolina Press.

* "Who are the Jews of India?"; Katz, Nathan (2000); Los Angeles and Berkley: University of California Press.

* "Jews in British India: Identity in a Colonial Era"; Roland, Joan G (1989) Hannover: Brandeis University Press.

**Dilediğiniz an
dilediğiniz yerde,
filonuzun kontrolü sizde.
Hayatınızın da....**

UyduTek Araç Takip Sistemleri ile araçlarınızın her türlü bilgisine anlık olarak dilediğiniz platformdan ulaşır, zamanınızı verimli olarak kullanabilirsiniz.

SATIN ALMA
360 USD+KDV

KIRALAMA
11.90 USD+KDV

Herşey Dahil!

P 34 05 013
GPS 41° 0'18.96"K
28°58'37.05"E
Sp 112 km/h

BERLİN... NOEL... HANUKA... JOCHEN KEPPLER...

Işıklarda birleşiyor hepsi...

Çocukluğumdan beri caddelerin, yolların, dükkânların ışıl ışıl parıldadığı geceler mutluluk dolar içim... Rengârenk ışıklar bir yanıp bir sönerek gecenin karanlığıyla köşe kapmaca oynarken içimdeki çocuk uyanır. Umutlanırım karamsarsam, acılarım hafifler, yaşam güzelleşir aniden. Dans etmek geçer içimden... Öylesine... Benim yaşadığım şehirde son yıllarda Aralık ayının son günlerinden itibaren yeni yıl kanıksanana kadar caddeler, yollar, kimi evler, dükkanlar, alışveriş merkezleri, hatta hastaneler ışık saçıyor. Gecenin katran karası yüzü aydınlanıyor bir süre için, Van Gogh'un Yıldızlı Gece tablosunda yürüyor insanlar... Şarkı söylemek geçiyor içimden... Öylesine... Ve bazı yıllar kendimi Avrupa'nın bir şehrinde buluveriyorum Noel Bayramı'nda... Işıklar cezbediyor beni... 21 Aralık 2011'de Berlin Tegel havaalanına gelişimin nedeni bu...

Daha pasaport kontrol sırasına girmeden büyülüyor beni ışıklar... Her yer koyu yeşil, kırmızı, altın sarısı parlıyor... İrili ufaklı kıvılcım saçarcasına yanan ışıklar yeni yılı karşılamaya hazırlanıyor besbeli... Duvarda bir ilan Kurfürstendamm'da

(kısa adıyla Ku'damm) 650 ağacın 162,5 km ışıklı kablo kullanarak süslendiğini yazıyor... Berlin'de dört gece konaklayacağım otel de tam bu caddeye baktığından özel bir keyif veriyor bana bu ilan... Bavulumu dönen banttan alırken 'Umarım mumlar kırılmamıştır' diyorum kendi kendime, Hanukiyamı (dokuz kollu şamdan) alamadım yanıma ama mumlarım valizde... Hanuka Bayramının (Işık Bayramı) birkaç gününü Berlin'de kutlayacağım bu yıl...

24 Aralık günü öğlen saatlerinden 26 Aralık sabahına kadar tüm dükkanların, lokantaların, kafelerin ve neredeyse tüm müze ve galerilerin Noel tatili nedeniyle kapalı olacağını bildiğimden ilk üç günde bu seyahatimde gitmek istediğim her yere gitmeye çalışıyorum... Yoruldukça Berlin kafelerinde 'Kaffee' içiyor 'Krapfen' yiyor, üşüdükçe şehrin birçok yerinde kurulmuş olan Noel Pazarlarında (Weihnachtsmarkt) sıcak şarap içip insanların hediye alma telaşını seyrediyorum. Berlin Noel'e hazırlanıyor...

Ve 24 Aralık günü saat 15:00'te sihirli bir değnek değmişcesine insanlar elini eteğini çekiyor şehirden, garip bir

sessizlik çöküyor caddelere... Kiliselerin önünden geçerken 24 ve 25 Aralık günlerinin ayin programları tutuşturuluyor elime... Niyetim akşam yemeğimi otele yakın ve bu gece açık olan ender yerlerden biri olan meşhur bir Türk lokantasında yemek yemek, sonrasında da otelde vakit geçirmek iken, elimdeki broşüre bakarak karar değiştiriyorum.

Bu akşam saat 19:00'da 'İmparator Wilhelm Anıt Kilisesi'ndeki ('Kaiser-Wilhelm- Gedächtnis-Kirche') Noel ayinine gideceğim!

Otelde alelacele üstümü değiştiriyor, tekrar çıkıyorum... Ku'damm üzerinde birkaç yüz metre yürüdüktan sonra Breitscheidplatz'taki Berlinlilerin 'çürük diş'i ('hohler Zahn') 'İmparator Wilhelm Anıt Kilisesi', ya da kısa adıyla 'Anıt Kilisesi'ne ('Gedächtniskirche') varıyorum.

İmparator II. Wilhelm'in, büyükbabası I. Wilhelm'in anısına dört yılda inşa ettirdiği beş kuleli İmparator Wilhelm Kilisesi 1895'te açılmış. 113 metre yüksekliğindeki ana kulesiyle o günlerde Berlin şehrinin en yüksek binası olan bu kilise II. Dünya Savaşı sırasında, 23 Kasım 1943 günü bombalanmış ve büyük bir kısmı yıkılmış. Kule, içi oyulmuş, çürük bir diş'e dönüşmüş.

Savaşın bitimiyle İmparator Wilhelm Kilisesi Berlin şehrinin simgesi haline gelmiş. 1957 yılında mimar Egon Eiermann'ın önerisiyle kilisenin tamamen yıkılıp yeniden inşasının planlanmasını isteyenler ile, kilisenin, savaşın bir anısı olarak olduğu gibi kalması gerektiğini savunanlar arasında büyük tartışmalar çıkmış. Sonuçta kilisenin yenilenmesi konusunda orta yol seçilmiş. Bombalanmanın sonucunda yüksekliği 113 metreden 71 metreye düşen ana kule savaşın korkunçluğunun simgesi

olarak olduğu gibi bırakılmış ve etrafına dört yeni modern bina inşa edilmiş: Önünde dörtgen bir giriş binası ile sekizgen ana kilise binası, altıgen çan kulesi, ve dörtgen küçük bir kilise binası daha. Berlinliler sekizgen bina ile altıgen binaya, 'pudra kutusu ve ruj' adını takmışlar...

17 Aralık 1961 günü tekrar açılmış olan kilisenin kapısından dayım. Rahip Peter Freybe karşılıyor herkesi. Kilisesi'nin girişi 1987'den beri bir 'anı odası'na dönüştürülmüş. Duvarlar, bombalanmış kilisenin çok zarar görmüş olan mozaikleriyle süslenmiş... İki tane İsa heykeli asılı sağda; biri Rus Ortodoks kilisesinden getirilmiş, diğeri de Kaiser Wilhelm Kilisesi'nin bombalandığında zarar görmüş olan İsa heykeli. Sol tarafta ise çok uzun üç çividen oluşmuş bir haç var, 'Coventry'nin çivi haçı'... Halklar arası barışın simgesi... İngiltere'deki, Almanya Ordusu tarafından bombalanan Coventry Saint Micheal katedralinin harabelerinden toplanan çivilerden imal edilen haçlardan biri... Benzerlerinden bugün birçok kilisede bulunmakta. 'Coventry'nin çivi haçı' tüm dünyaya yayılmış bir barış kuruluşu. Avustralya, Belarus, Kanada, Çin Cumhuriyeti, Küba, Çek Cumhuriyeti, Gürcistan, Almanya, Irak, İsrail, Nijerya, Polonya, Romanya, Slovakya, Güney Afrika, Sudan, İsviçre, Hollanda, İngiltere üye ülkelerden bazıları.

Savaşın korkunçluğunun bir tokat gibi yüzüme çarptığı bu odadan kiliseye geçiyorum. Kilisenin iç duvarları 20.000'den fazla birbirinden farklı cam pencereden oluşmuş. Fransız cam sanatçısı Gabriel Loire kendi atölyesinde tek tek yaratmış mavi renginin hakim olduğu bu cam pencereleri. Umudun rengi mavi kaplıyor içimi...

Koltukların sağında "Stalingrad'ın Meryem Anası" adlı bir tablo asılı. Karakalem ile çizilmiş paltosunun altında bir çocuğu korumaya çalışan, oturan bir kadın. Resmin sol kenarında, uzunlamasına "1942 Kuşatmasında Noel" yazılı, altında "Stalingrad Kalesi", sağ tarafında ise "Işık, Yaşam, Sevgi". 1942 yılında Stalingrad (bugünkü Volgograd) askeri hastanesinin başhekimi, sanatçı, protestan papaz Dr. Kurt Reuber kağıt bulamayınca bir Rusya coğrafi haritasının arkasına çizmiş "Stalingrad'ın Meryem Anası'nı ve 1943 Noel'inde Almanya'ya eşine yollamış. Kendi dönememiş eşine, esir düşmüş ve Rusya'da ölmüş, ama resim ve resimle birlikte yol-

Bombalanmanın sonucunda yüksekliği 113 metreden 71 metreye düşen Kaiser Wilhelm Kilisesi'nin ana kulesi savaşın korkunçluğunun simgesi olarak olduğu gibi bırakılmış ve etrafına dört yeni modern bina inşa edilmiş.

ladığı mektup eşine ulaşmış: "Çizdiğim çocukta yeni bir insanlık ailesinin acılarıyla doğarken tüm karanlıkları ve üzüntüleri ışıkla kaplayan ilk çocuğunu gör..."

Reuber'in ailesi, resmi 1983 yılında İmparator Wilhelm Anıt Kilisesi'ne hibe etmiş. Almanya "Stalingrad'ın Meryem Anası" resminin kopyalarını İngiltere ve Rusyaya barış simgesi olarak

yollamış sonraki yıllarda. Alman şair Arno Pötsch ise bu resimden esinlenerek birçok şiir yazarak "Stalingrad'ın Meryem Anası" başlıklı bir kitapta toplamış dizelerini.

Resme bakıyorum... Yüce Tanrım! İnsanoğlu nasıl oluyor da hala savaşıyor? Neden bir türlü ders almıyor geçmişinden? Tarihinden? Neden? Neden? Yerime oturuyorum, elimde gecenin akış programı... Tam karşımda Lizbon, ya da Rio de Janeiro'daki şehre hakim İsa Heykelini anımsatan bir İsa heykeli... Ayın muhteşem bir org konseri ile başlıyor. Şarkılar söyleniyor hep bir ağızdan... Bir tanesini okulda öğretmişlerdi, ben de beraber söylüyorum... 'Stille Nacht, heilige Nacht.... Alles schlaeft, einsam wacht... Tevrat'tan ve İncil'den bölümler okunuyor ve Rahip Peter Freybe kürsüye geliyor... İsa Peygamberin dünyaya bir ışık gibi doğduğunu anlatıyor önce... "Ama Hıristiyanlık alemi" diyor "ne yazık ki kapkaranlık günlerden geçti bundan 70 yıl kadar önce" ve anlatmaya başlıyor:

“Kilisemizin üstünde bulunduğu Ku’damm (Kurfürstendamm) 1930’larda bankacıların, doktorların, avukatların ve sanatçıların evlerinin bulunduğu çok işlek bir caddeydi ve Ku’damm sakinlerinin dörtte biri Yahudilerdi. 1931 ve 1935 yılında çirkin arbedelere sahne oldu bu güzel cadde. 12 Eylül 1931 günü Yahudilerin Roşaşana bayramlarını kutladıkları gece Nasyonal Sosyalist SA (Sturmabteilung) üyeleri sinagogdan çıkmakta olan Yahudilere önce çirkin söylemlerle sonra da muştarlarla saldırdılar. Saldırı ne yazık ki daha sonra yaşayacağımızın çok kısa bir provasıydı. 15 Temmuz 1935 günü bu güzel caddemiz daha da vahim saldırılara sahne oldu.

Antisemit ögeler içeren İsveç filmi ‘Pettersson ve Bendel’in gösterimini engellemeye çalıştıkları iddia edilen Yahudiler Ku’damm üzerinde, dükkanlardan, kafelerden dışarı sürüklenerek dövüldü, darp edildi. Olayların arkasında Joseph Goebbels vardı. Çok karanlık bir dönemin başındaydık.”

Şaşkınlıktan küçük dilimi yutacak gibi oluyorum... Noel bu akşam, ve rahip Holokost’tan bahsediyor!...

Hiç bir kelimeyi kaçırmamak için büyük bir dikkatle dinliyorum: “O karanlığa ışık tutmak isteyen birini, aramızdan birini, tuttuğu günlükte Ku’damm arbedelerini, o karanlık dönemin gerçeklerini kağıda döken, dini şarkılar yazan, onurlu bir insanı, biraz evvel hep beraber söyledimiz

1942 yılında Stalingrad askeri hastanesinin başhekimini, sanatçı, protestan papaz Dr. Kurt Reuber kağıt bulamayınca bir Rusya coğrafi haritasının arkasına çizmiş “Stalingrad’ın Meryem Anası”nı.

‘Die Nacht ist vorgedrungen’ (Gece yakında sona erecek) şarkısının yazarı Jochen Klepper’i anmak istiyorum bu kutsal gecede.

Jochen Klepper 1903 yılında protestan bir rahibin oğlu olarak dünyaya geldi. Rahiplik eğitimi görürken sağlığının el vermemesi nedeniyle gazetecilik yapmaya karar verdi, yazar oldu.

Babasının tüm karşı koymalarına rağmen 1931 yılında iki çocuklu, dul, Yahudi Johanna Stein ile resmi olarak evlendi. Johanna’nın iki kızı, Brigitte ve Renate’yi kendi kızları olarak kabul etti. Berlin’de bir taraftan radyolarda program yapıyor, dini şarkılar ve gazeteye yazılar yazıyor, bir yandan da romanlarını kaleme alıyordu. 1932 yılında, daha sonra ‘otopsikoterapi’ olarak nitelendireceği günlüğünü yazmaya başladı. 1956 yılında kızkardeşi tarafından ‘Kanatlarının Gölgesinde’ (Unter dem Schatten deiner Flügel) adıyla yayıma hazırlanacak günlük sayesinde bugün Jochen Klepper’in o karanlık günlerde neler yaşadığını bilebiliyoruz.

Protestan bir rahibin oğlu olan Jochen Klepper babasının tüm karşı koymalarına rağmen 1931 yılında iki çocuklu, dul, Yahudi Johanna Stein ile evlendi.

(sağda) Jochen Klepper ve anısına dikilen anıt

Jochen Klepper eşi ve kızıyla

10 Aralık 1942 günü Jochen Klepper günlüğüne son olarak şunları yazdı: "Şimdi ölüyoruz gerçi bu da Tanrı'nın elinde- Bu gece beraber ölüme gidiyoruz."

Hitler'in gideceği yolun felaket getireceğini öngörmüş, son gününe kadar günlüğüne düştüğü notlarla karanlık tarihimize tanıklık etmiş, önce bir insan olmayı bilebilmiş bir Protestandı Klepper. 1933 yılında Hitler'in başa geçmesiyle çalıştığı bütün şirketlerden kovuldu, bir Yahudi ile evli olduğu için istenmeyen adam olmuştu. Ku'damm arbedesi günü günlüğüne şu cümleleri yazdı: 'Yahudileri tokatladılar, Yahudi erkekler kendilerini cesurca savundu, ama hiç kimse onların yardımına koşmadı, çünkü herkes tutuklanmaktan korkuyor.' Evet, çoğumuz tutuklanma korkusuyla onurunu, insanlığını kaybetmişti o günlerde. Klepper ailesinin giderek büyüyen bir tehlikede içinde olduğunu biliyor, Yahudi düşmanlığının büyük bir günah olduğunu düşünüyordu. Almanya'da yazılarına basım yasağı getirilmişti ama 1938 yılında yazdığı dini şiirler özel bir izinle 'Kyrie' başlığı altında yayımlanmıştı. Aynı yıl eşi Johanna, Nasyonal Sosyalistlerin tehditlerinden kurtulabilmek umuduyla Martin Luter Kilisesinde vaftiz olmuş ve Jochen ile kilisede bir kez daha, bu kez dini bir törenle evlenmişti.

Jochen Klepper giderek umudunu yitiriyor ve intiharı bir tür kurtuluş olarak görüyordu. Brigitte ve Renate ise ne olursa olsun yaşamak ve kurtulmaya çalışmak istiyorlardı, intihar onlar için bir çözüm değildi. Brigitte şanslıydı, savaş çıkmadan az bir süre önce İsveç üzerinden

İngiltere'ye giderek kurtuldu. Ancak ailenin diğer fertleri onun kadar şanslı değildi.

Savaşın başlamasıyla Yahudilerin Almanya dışına çıkması imkansızlaşmıştı. Renate, Nazizme karşı kendini koruyacağı ümidiyle 1940 yılında din değiştirdi, Protestan oldu. Jochen Klepper ailesini korumak için gönüllü olarak askere yazıldı, ancak bir Yahudi ile evli olanlar Alman ordusu askeri olamazdı, bu yüzden evine geri yollandı.

Bütün yollar kapanmıştı, çıkış yoktu. İntiharın, Tanrı'ya karşı gelme, Tanrı'ya güven eksikliği, cinayetten daha büyük bir günah olduğunu bilmesine rağmen Jochen Klepper 11 Ocak 1942 günü günlüğüne şu notu düştü: "İntihar da diğer günahlar gibi bir günah eninde sonunda.. o halde nasıl hiç bir günah insanı Tanrı'dan ayırmıyorsa,

intihar da insanı Tanrı'dan ayıramaz." Klepper Tanrı ile pazarlık yapmaya başlamıştı. Eşi ve küçük kızı Renate'nin Nazilerin eline düşmemesi şartıyla, başına ne gelirse gelsin, bunların kendisine Tanrı tarafından verilmiş olarak kabul edeceğini, kaderine boyun edeceğini yazdı. Renate'yi kurtarmak için her yolu denedi. Devlet İçişleri Bakanı (Reichsminister) Wilhelm Frick'le şahsen görüştü ve uzun uğraşlar sonunda ondan Renate'nin toplama kamplarına sürülmesini bakanlıkça engelleyen bir evrak almayı başardı. Renate İsveç'e gidebilecekti, İsveç sınırlarını Yahudilere açmıştı. Ancak bu evrak hiç bir işe yaramadı, çünkü o hafta Almanya sınırlarının dışına çıkma izinlerinin Devlet İçişleri Bakanlığı tarafından değil, Güvenlik Hizmetleri (Sicherheitsdienst) tarafından verilmesine karar alınmış ve izni onaylamak Adolf Eichmann'a bırakılmıştı.

İzin için tekrar baştan başlamak gerekiyordu. Jochen Klepper, 9 Aralık 1942 günü Adolf Eichmann ile görüşmeye gitti. Ertesi gün tekrar gelmesi söylendi. Klepper ümitlenmişti. Ancak ertesi günkü görüşme umduğu gibi geçmedi. Renate toplama kamplarına sürülecekti. Wilhelm Frick, aynı gün, Jochen'a, karısından boşanma emrinin yolda olduğunu ve karısının da toplama kamplarına sürüleceğini bildirdi.

Çare kalmamıştı. 10 Aralık 1942 günü Jochen Klepper günlüğüne son olarak şunları yazdı: "Şimdi ölüyoruz –gerçi bu da Tanrı'nın elinde- Bu gece beraber ölüme gidiyoruz."

Jochen, Johanna ve Renate'nin cansız bedenleri ertesi gün mutfakta yerde bulundu, havağazı düğmeleri açıldı ve cesetlerin yanında çok sayıda boş uyku hapı kutusu vardı. Klepper, canavarların kükrediği ve herşeyi hırsıyla yok ettiği bir dünyada onurlu yaşamayı seçmişti. Bu gece savaşta harabeye dönüşmüş bu anıt kilisede onu hatırlayarak o karanlık günlerin korkunçluğunu anımsıyor ve 'bir daha asla' diyoruz...'

Duygularıma hakim olamıyorum ve yanaklarımdan aşağı süzülen gözyaşlarımın buğulaştırdığı çevrem giderek uzaklaşıyor benden; Berlin'e geldiğim gündün beri adım attığım her yer savaş yıllarındaki yerlerini alıyor ve içim kavruluyor...

Neden sonra tekrar dönüyorum yaşadığım zamana... Peder, kürsüsünden iniyor ve herkesle birlikte orgun cam duvarlarda yankılanan sesi eşliğinde kiliseden çıkıyorum...

Peder Peter Freybe kapıda, herkesi uğurluyor: "Fröhliche Weihnachten!" (Mutlu Noeller)... "Fröhliche Weihnachten!" diyorum, elimi uzatıyorum. İstanbul'dan tatile gelmiş bir Yahudi olduğumu ve konuşmasından çok etkilendiğimi söylüyorum. Bu kez şaşırma sırası onda... "Benim için daha güzel Noel gecesi olamazdı" diyor, "burada, savaşın korkunçluğunu simgeleyen bu kilisede bir Noel gecesi, bir Yahudi'yi ağırladık!" Yüzüme parlayan gözleriyle bakıyor ve "vaktiniz varsa Brandenburg Kapısı'na (Brandenburger Tor) gidin!" diyor. "Brandenburg kapısı'na..." Ayrılıyoruz...

Elimdeki programın arka sayfasında yazılı dualardan birine göz gezdirerek çıkıyorum İmparator Wilhelm Anıt Kilisesi'nden: "Tanrım, acı bana, acı bana! Çünkü ruhum sana güveniyor ve ben felaket geçene kadar senin kanat-

Peter Freybe yüzüme parlayan gözleriyle bakıyor ve "Vaktiniz varsa Brandenburg Kapısı'na (Brandenburger Tor) gidin!" diyor. "Brandenburg kapısı'na..."

lارının gölgesine sığıyorum." Kanatlarının gölgesine...

Saat oldukça ilerlemiş, günün yorgunluğu çökmüş, Berlin'in simgesi Brandenburg Kapısı'na gitmeyi ertesi

sabaha bırakıyor ve, çok etkilenmiş, şaşkın otele dönüyorum.. Odamda bavulumdan altı mum çıkarıyorum... Bu gece Hanuka Bayramının dördüncü gecesi... Dört mumu otel odamın camının önüne bir tepsiye diziyorum, beşinci de elime alıyorum... O 'şammas'... Diğerlerini onun ateşiyle yakacağım... Bu gece bu sekiz günlük bayramın ilk gecesi olmadığına göre 'şeehiyanu' duasını, bana yaşam vererek bugüne eriştiren Tanrı'ma teşekkür etme duasını okumama gerek yok, ama...

"Baruh Ata Adonay Eloenu meleh aolam aşer kideşanu bemitzvotav vetzivanu leadlik ner şel Hanuka. Baruh Ata Adonay Eloenu meleh aolam şeasa nisim laavotenu bayamim aem bazeman aze." (Bizlere emirlerini vererek bizi takdis eden ve Hanuka ışıklarını yakmayı emreden Tanrım, Evrenin Kralı, kutsalsın sen!

Hanukiya'nın ayağına yürüyorum ve resim çektiriyorum; önde Hanukiya ve ben, arkada Berlin'in simgesi Brandenburg Kapısı...

O zamanlar atalarımız için mucizeler yaratan sen Tanrım, Evrenin Kralı, kutsalsın sen!) diyorum sessizce ve ve babamın bana güvenerek ilk kez elime şammas'ı verdiği günkü mavi bakışlarını hatırlıyorum, küçük bir kız görüyorum camdan bana yansıyan, mum yakmasına izin verildiği için sevinçten uçan... Gözlerim doluyor... Ve içimden öyle geçtiği için sesimi yükselterek bir ,shehiyanu' duası uyduruyorum oracıkta. "Büyüksün sen Tanrım, beni Almanya topraklarında Hanuka Işıklarını yakmaya eriştirdiğin için..." - Elie Wiesel geliyor aklıma... Auschwitz'teyken yeni ayakkabılarının eski görünmesini ve böylece SS subayının onları elinden almasını engelleyen çamurun varlığına şükretmek için dua uyduran çocuk Wiesel...-

Beş mumun ışığı otel odamı evime çeviriyor, huzur dolu-
yor içim... Hanuka, Işıklar Bayramı, yılın en karanlık gün-
lerine rastlıyor hep... Kasvet dolu Kasımın son günleri,
Aralık, ya da çok ender olarak Ocak ayının ilk günleri...
Bir mum yakıyoruz bu karanlığa, ertesi gün bir tane daha,
ertesi gün bir tane daha, bir tane daha... Yaktıkça aydınla-
nıyor içimiz...

Ve içimden öyle geçtiği için sesimi yükselterek bir 'shehiyanu' duası uyduruyorum oracıkta. "Büyüksün sen Tanrım, beni Almanya topraklarında Hanuka Işıklarını yakmaya eriştirdiğin için..."

Tevrat'ta yazılı değil bu bayram, Talmud'da anlatılıyor efsane... Öyküsü şöyle: Yunan medeniyetini benimsemiş olan Suriyeliler M.Ö. ikinci yüzyılda işgal etmiş oldukları Ortadoğu topraklarında Yahudi halkını tek tanrılı dininden uzaklaştırmak için şiddet kullanmaya başlamış, Musa Peygamber'in yolundan gitmek isteyenlere işkence etmiş, Tevrat öğrenimini, Şabat günü kurallarına uyulmasını, bayramların gelenek ve göreneklere göre kutlanmasını yasaklamış,

sünnet olanları ölümle cezalandırmışlar. Kudüs'teki kutsal tapınağı da kirletip Zeus adına bir sunak bırakınca, bu saldırıya, bu zorla asimile edilmeye dayanamayan, ve daha sonra tarihe "Makabiler" olarak geçecek olan bir Yahudi kavmi, büyük tapınağı onlardan kurtarıp, temizlemiş, kutsal kandilleri yakmak için elde kalmış olan ve aslında sadece bir gün boyunca yanabilecek yağla kutsal ışığı yakmış. Ama bir mucize olmuş ve yağ sekiz gün boyunca, ham zeytinden yeni saf yağ elde edilene kadar yanmış, böylece kutsal ışık hiç sekete uğramadan devamlı yanmış. Sekiz gün boyunca her akşam bir fazla mum yakılarak kutlanan, Tanrı'nın Yahudi halkına yolladığı işte bu mucize...

Benim de bugün bir Yahudi olarak Berlin'de olmam, 1940'larda, Holokost'ta yok olmam beklenirken hala ayakta olmam, bir mucize değil mi?

25 Aralık 2011... Kahvaltıda Haendel'in 'Sarabande'ı çalışıyor otelde... 'Judas Maccabeus' oratoryosu olsaydı keşke diyorum içimden, ama değil... Erkenden Brandenburg Kapısına gidiyorum... Gördüklerim karşısında tüylerim diken diken oluyor... Dev bir Hanukiya dimdik önümüzde duruyor bu meydanda! Beş kolundan ışık saçıyor, bu gece de herhalde altıncısı yakılacak... Karmakarışık duygularla Hanukiya'nın ayağına yürüyorum ve resim çektiriyorum; önde Hanukiya ve ben, arkada Berlin'in simgesi Brandenburg Kapısı...

Boğazımda bir düğüm, hüngür hüngür ağlıyorum...

Otele dönüyorum, bavulum hazır... Tegel hava alanına gitmek üzere taksiye biniyorum, kulaklarımda babamın sesi... Hanuka duasını okuyor... "Anerot alalu anu madlikin al anisim, veal apurkan, veal agevurot, veal ateşut..." Yanımda babamın hayali... Ve ben, babamın küçük kızı, duanın sonunu büyük bir heyecanla bekliyorum: "Adonay eloay leolam odeka." diyor babam, biraz bekliyor; gülerek, ışıl ışıl mavi gözleriyle yüzüme bakıyor ve: "Süzetika komyo la boreka" (Süzetik böreği yedi!) diyor duanın sonuna kafiyeleyerek... Sözcükler anlamca belki saçma, ama o kadar çok duygu ve anı yüklüler ki...

Berlin, Noel, Hanuka, Jochen Keppler... Işıklarda birleşiyor hepsi... ■

Kadınlar hangi yaşta ve ne durumda hangi testleri yaptırmalıdır?

Kadın vücudu fonksiyonel açıdan erkek vücuduna göre daha karmaşıktır. Doğurma özelliğine sahip olan kadınlar çeşitli yaşlarda bir dizi karmaşık olayla karşı karşıya kalmaktadır. Ergenlikle birlikte kadında östrojen salgılanmasını takiben bir dizi fizyolojik ve biyolojik değişiklikler meydana gelir. Bunun sonucunda hem vücudunun şekli hem de kimyası değişir. Bir önceki yazımızda Ergenlik Çağı'nı incelemiştik, bu yazımızda 40 yaş üstü kadınlardaki değişimlerden söz edeceğiz.

45'den sonra

40 yaşından sonra kadınların vücudunda ve metabolizmasında önemli farklar meydana gelmeye başlar, bunun sebebi de Östrojen hormonun giderek azalmaya başlamasıyla birlikte menopoza döneminin yaklaşmasıdır.

Bilindiği gibi östrojen kadının üreme fonksiyonunun devam etmesi için gereken birincil öncelikli hormondur. Kadının yumurtalıklarında yumurtlamanın başlaması, göğüslerin gelişmesi ve bel ve kalçanın doğuma uygun hale gelmesi için gerekli fiziksel değişikliklerden sorumludur.

Bunlarla birlikte östrojen hormonu kadını kalp damar hastalıkları, kemik erimesi ve diğer birçok metabolik hastalıklardan korur. Fakat kadının adet kesilmesi yani menopoza birlikte bu koruma kalktığı ortadan kalkar ve kadının vücudu savunmasız hale gelir. Özellikle erken menopoza giren kadınlarda (45 yaştan önce) kemik erimesi ve kalp damar hastalıkları daha sık ve şiddetli görülür. Bu sebeple 40 yaşından itibaren kalp damar hastalıkları, kemik erimesi bakımından incelenmeli ve bazı değerlerin öğrenilmesi sağlanmalıdır.

Kalp damar hastalıkları için mutlaka düzenli olarak kan yağlarının yani Kolesterol, HDL- Kolesterol, LDL-Kolesterol, trigliserid değerlerinin ölçülmesi bununla birlikte, kalp damarlarında daralmayı gösteren "sensitive CRP"nin bakılması, gerekli durumlarda yeni teknoloji ürünü olan tomografik Anjiyografinin yapılarak kalp damarlarının görüntülenmesi önerilmektedir.

Kemik erimesi sinsi bir hastalıktır. Hastalığın başlangıcından itibaren uzun yıllar hiçbir belirti vermez. Genellikle ilk ve tek belirtisi beklenmeyen kemik kırıkları şeklinde olur. Erken menopoza giren hanımlarda kemik erimesi daha sık görülmektedir. Kemik erimesinin araştırılması için hem radyoloji hem de laboratuara başvurulmaktadır. Genellikle radyoloji

kemiklerin durumunu gösterirken, laboratuvar analizleri ise tedavinin takibinde kemikteki gelişmeyi monitörize etmek amacıyla kullanılmaktadır. Bu sebeple menopoza birlikte her 2 yılda bir kemik mineral dansitometresini ölçtürmek ve bununla birlikte kanda D vitamini, Crosslaps, Osteokalsin gibi kemik metabolizmasının durumunu gösteren markerlerin ölçülmesi önerilmektedir. Özellikle Vitamin D vücudunuzu kemik erimesinden korumak için iyi bir yardımcıdır. Bu sebeple 45 yaştan sonra her sene en az 2 kez D vitamini seviyesini ölçtürmek ve bunun sonucunda bir doktora danışarak D vitamini kullanmak faydalıdır.

Menopoza döneminde doktor kontrolünde östrojen veya östrojen+progesteron kullanan kadınlarda ani pıhtı atmasına bağlı birçok istenmeyen durum felç, kalp krizi vs ortaya çıkabilir. Bu sebeple bu tedavilere başlanan kadınlarda fibrinojen seviyesinin bilinmesine ayrıca ani pıhtı atmasına sebep olana genetik hastalıklar (faktör V leiden mutasyonu, protrombin gen mutasyonu) bakımından önceden incelenmesinde fayda vardır. Bu hastalıkların incelenmesi son derece kolaydır. Özellikle genetik hastalıkların ön taramasında kullanılan APCR adı verilen "Aktive Protein C Rezistansı" son derece süratle ve büyük oranda doğrulukla gerçekleştirilen bir testtir

Dr. Aytaç Keskiner

Ayrıca menopoza birlikte her yıl düzenli olarak meme kanseri ve diğer jinekolojik kanserler için gerekli araştırmaları yaptırmak için mutlaka vakit ayırın. Meme kanserinin tek tanı yöntemi mamografidir. Günümüz ileri teknoloji cihazlarıyla çok az radyasyon alınarak meme kanseri taraması yapılması mümkündür.

Bu risklerden uzak hayatımızı sürdürebilmek için mutlaka vücudumuzun sesine kulak vermek ve onu ihmal etmemek gerekmektedir.

ESİM

İLANCILIK

Servislerimiz:

❖ Tüm gazetelere teşekkür, başsağlığı, vefat ve seri ilanlar

❖ Çelenk, ambulans ve minibüs organizasyonu

❖ Yurtiçi ve yurtdışı cenaze nakil, gümrükleme ve konsolosluk koordinasyonu

❖ Cemaat ve belediye işlemleri

❖ 7 günlük mum (ner neşama) temini

İletişim için:

LEON ESİM

☎ 0542 725 97 79

✉ leonesim@gmail.com

Estetik ve Plastik Cerrahi Uzmanı Op. Dr. İlker Manavbaşı
hastanemizde çalışmaya başlamıştır.

ESTETİK VE PLASTİK CERRAHİ...

- * Burun Estetiği
- * Yüz ve Boyun Germe
- * Meme Büyütme ve Küçültme
- * Karın Estetiği ve Liposuction
- * Göz Kapağı ve Kulak Estetiği
- * Saç Ekimi
- * Varis Tedavisi

www.orahayim.com

[www.facebook.com / BalatHastanesi](https://www.facebook.com/BalatHastanesi)

[www.twitter.com / BalatHastanesi](https://www.twitter.com/BalatHastanesi)

0212 491 00 00

115.
yılı
or-ahayim
ÖZEL BALAT HASTANESİ

AZ BİLİNEN
DÜNYA
SİNEMALARI -8

İSVEÇ SİNEMASI

İsveç Sineması denildiğinde ilk akla gelen isim, doğal olarak Ingmar Bergman'dır ama bu büyük ustaya gelene kadar, özellikle sessiz film döneminde, ülkede sinema adına özgün ve çok önemli işler yapılmıştır.

Sinema İsveç'e ilk olarak 19. Yüzyıl sonlarında gelmiş, çok kısa bir sürede yaygınlaşmış, 1905 yılına gelindiğinde ülkenin hemen hemen bütün kentlerinde sinema salonları açılmıştır. 1905'de genç bir muhasebeci, Gustav Björkman, patronu N.H. Nylander'i kendi film yapım şirketini kurmaya ikna etmiş; ikili 1907'de AB Svensk Biografteatern'i açarak İsveç

Sinemasının Altın Yılları'nın önünü açmıştır. 1919'da Svensk Filmindustri adını alacak olan bu kurum, ilk iş olarak prodüksiyonun başına aktüalite filmleri çeken Charles Magnusson'u getirmiş, Magnusson'un teknik kusursuzluk ve stüdyo dışı doğal çekimlerde ısrarı, İsveç erken dönem filmlerini, henüz yeni yeni olgunlaşmaya çalışan bu yeni sanatın en seçkin örneklerinin başına getirmiştir. Magnusson, 1915

ve 1925 yılları arasında çocuklukla ulusal idealler, alegoriler, maceralar, doğaya karşı insan gibi konulara eğilen geç 19. Yüzyıl İsveç edebiyatından ve özellikle Selma Lagerlof'ün romanlarından etkilenen filmler yapan ve İsveç Sessiz Sinemasının uluslararası itibarını oluşturacak ilk iki "süperstar" yönetmeni, Victor Sjöström (1879-1960) ve Mauritz Stiller'i (1883-1928) de yapım şirketine bağlamıştır.

'Gece
Oyunları'

Gösta
Berling
Destanı

MAURITZ STILLER – VICTOR SJÖSTRÖM

Parlak kariyerinin önemli filmle-ri "Bay Arne'nin Hazinesi" (Herr Arnes pengar) (1919), "Erotikon" (1920) ve en ünlüsü, yeni keşfettiği bir genç oyuncuyu, Greta Garbo'yu başrollerinden birinde oynattığı "Gösta Berling's Saga" (Gösta Berling Destanı) (1924) olan Mauritz Stiller, filmlerinde ileride Ernst Lubitsch'i de etkileyecek olan tipik bir alaycı güldürü duygusu geliştirmiştir.

"Gösta Berling"i izleyen Louis B. Mayer, Garbo ve Stiller'i Hollywood'da çalışmaya davet etmiş ve böylece Ingrid Bergman, Ingmar Bergman, Max von Sydow, Bo Widerberg ve Stellan Skarsgard gibi ünlü İsveçlilerin uluslararası sinemalara açılması başlamıştır.

Victor Sjöström'un bir İbsen şiirinden uyarladığı "Terje Vigen" (Bir Adam Vardı) (1917) ile başlayan 1917-1924 dönemi, İsveç sinemasının Altın Çağı olarak adlandırılır. "Terje Vigen"de Sjöström, görüntü yönetmeni Julius Jaenzon'un göz kamaştırıcı dış mekân çekimlerini geliştiren öykünün fonu olarak değil, insanla doğanın etkileşim zemini olarak kullanmıştır. Filmlerinde yalnız doğa-insan ilişkilerini değil, İsveç toplumsal yaşamını da keşfe çıkan Sjöström, İsveç'te fakirler için çıkarılan kanunlara bir saldırı olan ünlü "Ingeborg Holm" (1913)'den sonra Selma Lagerlöf'den bir roman uyarlaması çekecektir: "Hayalet Araba" (Körkarlen) (1921).

İSVEÇ FİLM ENSTİTÜSÜ

Bu dönemde İsveçlilerin, Amerika veya Avrupa'nın sanata bakış açılarına prim vermeden, kendileri için kendi sinemasal imgelerini yaratmış olduklarının altını özellikle çizmek gerekir. İsveç'in sinemasal anlatıma katkısı, o zamanlar da, aynen günümüzdeki gibi, herşeyden önce kültürel bir öncelik olmuştur ve bu öncelik, 1963'de film yapımını desteklemek amacıyla İsveç Film Enstitüsü'nün kurulmasına yol açmıştır.

Enstitü, İsveç Filmlerinin yapımı, dağıtımı ve ülkede gösterimi için karşılıksız bağışlar vermenin dışında, İsveç sinemasının uluslararası alanda promosyonunu da parasal olarak desteklemektedir.

İsveç Film Enstitüsü bu çalışmalarına ek olarak, her yıl İsveç'te çekilen en iyi filmlere 15 dalda Guldbagge Ödülleri'ni vermektedir.

ALTIN ÇAĞIN ARDINDAN GELEN MALİ KRİZ

İsveç'in I. Dünya Savaşı'nda taraf-sız kalması, Sessiz Sinemanın Altın Çağı'nın gelişmesinde önemli bir rol oynamıştır. Savaş yüzünden birçok ülkenin ulusal sinemaları zayıflar ve bu ülkelerde yabancı filmler gösterilemezken, İsveçliler, kendi filmlerinin yapımlarını, gösterimlerini ve dağıtımlarını yapmakla kalmayıp kendi izleyici kitlelerini de oluşturmuşlardır. Savaş sırasında, Fransız, İngiliz ve Amerikan etkilerinden tamamen kopmuş olan sessiz sinemanın ve seslinin ilk dönemlerinin Alman sinemacılarının üzerinde, İsveç sinemasının ağırlıklı bir etkisi oluşmuştur

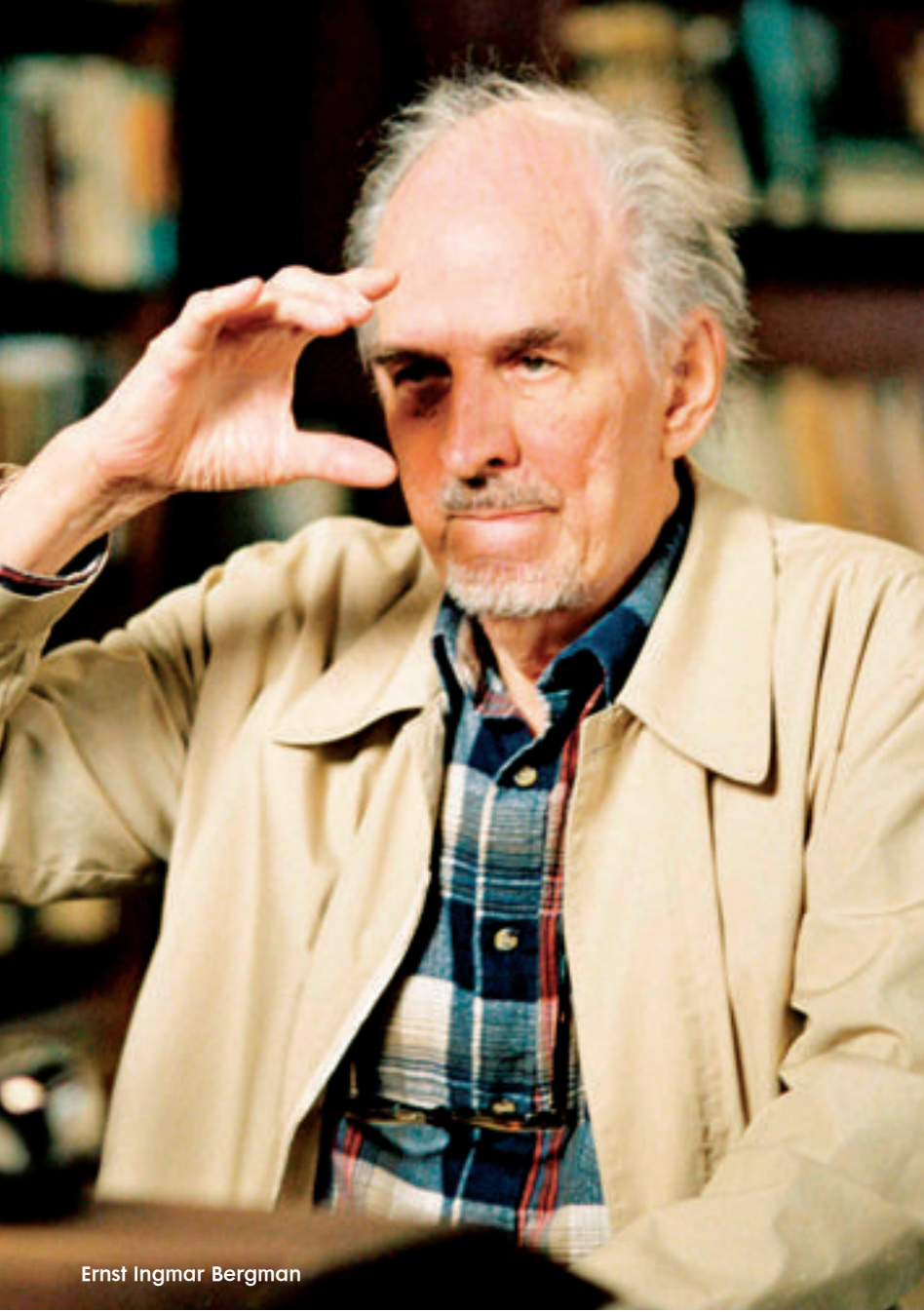
1920'lerin ortasında Sjöström, Stiller ve Garbo'nun Amerika'ya göç etmesi ülke sinemasında önemli bir boşluk yaratır ve mâli bir krize zemin oluşturur. Endüstriyi batmaktan, yaratıcı ve üretken bir sinemacı, yönettiği filmlerin senaryolarını da yazan aralarında "Valborgsmassoafon" (Walpurgis Gecesi) (1935) ve "John Ericsson - seg-raren vid Hampton Roads" (Büyük

John Ericsson) (1937) filmlerinin de bulunduğu 30'dan fazla film çeken Gustaf Edgren (1895-1954), kurtaracaktır.

Sjöström ve Stiller birkaç yıl sonra İsveç'e dönecek, ancak Stiller kısa süre sonra 45 yaşında hayata veda edecek, Sjöström ise yaşamının geri kalanında çoğunlukla tiyatro için çalışacaktır. Kimi filmde oyunculuk da yapmış olan Sjöström, yaşamının sonlarına doğru başrolünde oynadığı "Yaban Çilekleri"ndeki olağanüstü İsak Borg yorumu ile oyuncu olarak da sinema tarihine geçecektir.

GUSTAF MOLANDER - ALF SJÖBERG

1930'larda sesli sinemanın başlaması İsveç sinemasına mâli istikrar getirecek ancak toparlanma sürecinde sanatsal ve uluslararası beklentiler ticari başarıların lehine biraz gözden çıkarılacaktır. İsveç sineması II. Dünya Savaşı yıllarında, Gustaf Molander ve Alf Sjöberg sayesinde sanatsal ve kültürel kökenlerine dön-meye başlayacaktır.

Ernst Ingmar Bergman

Sjöström ve Stiller için birçok senaryo da yazmış olan Molander (1888-1973) aralarında "Intermezzo"nun (1936) da bulunduğu 62 film yönetmiştir. Ingrid Bergman'ın çıkış filmi olan "Intermezzo", genç oyuncuya ABD yolunu açmış ve filmin Hollywood'da çekilen "remake"i Ingrid Bergman'ı uluslararası bir star yapmıştır.

Cannes Film Festivalinde "Iris och löjtnantshjarta" (İris ve Teğmen) (1946) ve August Strindberg'in oyunundan uyarladığı "Fröken Julie" (Bayan Julie) (1951) ile iki kez Jüri Büyük Ödülü'nü alan Alf Sjöberg (1903-1980), senaryosu Ingmar Bergman'a ait "Hets (Eziyet) (1944) filmi ile bir başka genç oyuncunun Mai Zetterling'in uluslararası kariyerini de başlatmıştır.

1925 doğumlu Zetterling, 1960'larm ortalarında oyunculuğu bırakarak yönetmen koltuğuna oturmuş ve çağının epey önünde olan filmleri tar-

tışma yaratmıştır. Hissedilir Bergman etkileri taşıyan karanlık ilk filmi Alskande par / Aşık Çiftler'de eşcinsellik ve çıplaklık, Nattlek / Gece Oyunları'nda cinsel çöküş ve baskı altında tutma gibi aykırı temalara eğilmiş, Bibi Andersson ve Harriet Andersson gibi yıldız oyuncuların yer aldığı Flickorna / Kızlar'da kadın haklarını savunmuştur.

Çektiği 20 filmin başarısına karşın tiyatro Alf Sjöberg için herşeyden önce gelmiş ve selefi Olof Molander ve halefi Ingmar Bergman gibi İsveç Kraliyet Tiyatrosu'nun üç büyük yönetmeninden biri olmuştur.

ERNST INGMAR BERGMAN

Efsane yönetmen Bergman, çoğunun senaryosunu da yazmış olduğu, en

EFSA NE YÖNETMEN BERGMAN

1918 ve 2007 yılları arasında yaşamış olan, filmlerinde ölümün, hastalıkların, ihanetlerin ve deliliğin üzerinden keşfetmeye çıktığı insanlık durumunu kimi zaman iç karartan kasvetli bir çaresizlikle, kimi zaman da umutsuzluğa kapılmadan ve güldürerek resmeden Ernst Ingmar Bergman sadece İsveç sinemasının değil, tüm çağcıl sinemanın gelmiş geçmiş -ve gelecek- en büyük sinemacılarından (ve tiyatro yönetmenlerinden) biridir.

'Fanny ve Alexander'

'Kış Işığı'

azından 40'ı başyapıt düzeyinde, 62 film çekmiş, 170'den fazla oyun sahnelenmiştir.

Senaryolarının üzerinde aylarca, bazan yıllarca düşünen ve ancak kafasında tamamen olgunlaştırdıktan sonra sıkıcı bulduğu yazım işine geçen Bergman, oluşturduğu "repertuar topluluğu" ile çalışmaya başladıktan bir süre sonra oyuncularının diyaloglarını doğaçlamayla oluşturmalarına fırsat vermiş, hatta, en son çalışmalarında sadece çekilecek sahnenin ana fikirlerini yazıp oyuncu-

'Bir Yaz Gecesi
Gülümsemeleri'

'Aynanın
İçinden'

Sessizlik

larından diyalogları oluşturmalarını istemiştir.

Bağnaz bir papazın kısır ve kin dolu inancı ile eski sevgilisinin onu aşkla arındırma çatışmasını anlattığı "Nattvardsgasterna" (Kış Işığı) başta olmak üzere olmak üzere, çarpıtılmış, engellenmiş, açıklanmamış, geri çevrilmiş aşk, birçok Bergman filminin ana temasını oluşturmuştur.

Bergman'ın ölümlülük, yalnızlık ve inanç gibi varoluşçu kavramlar içeren temaları izleyiciyi daha entelektüel bir sinemaya yöneltir gibi olsa da cinsellik, ister bir ortaçağ veba salgınında "Yedinci Mühür", ister 20. yüzyıl başlarının Uppsala'sında varlıklı kesimden bir ailede "Fanny ve Alexander", ister giderek birbirine yabancılaşan çağdaş insanlarda olsun, kendine pek çok filminin ön planında yer açmayı başarmıştır. Onun kadın karakterleri kendi cinsellikleriyle erkeklerden çok daha fazla ilişkidedirler ve bunu bazan nefes kesici bir alenilikle açığa vurmaktan çekinmezler ("Çığlıklar ve Fısıltılar"). "Çığlıklar ve Fısıltılar" da Ingrid Thulin'in kendini kestiği sahne ile Haneke'nin "La Pianiste" filmindeki benzer sahnelerin karşılaştırılması, dünya sinemasının pek çok önemli auteur'ünü etkilemiş olan, örneğin Woody Allen'in "etkilendiğim tek sinemacı" dediği Bergman'ın bu etki alanının boyutlarının nasıl inanılmaz derecede büyük olduğunu bir kez daha gösterir.

BASKI ALTINDA MUTSUZ BİR ÇOCUKLUK

Uppsala'da doğan Ingmar Bergman dini imgelemler ve tartışmalar içinde yetiştirilmiştir. Aşırı sağcı ve aşırı muhafazakâr Lutherci bir papaz olan babası Erik Bergman, aynı zamanda çok da katı bir aile reisidir. Babasının tahammül edilmez baskısı altında

mutsuz bir çocukluk geçiren Ingmar, ömür boyu bu travmanın etkisinde kalacak, baba-oğul iletişimsizliği pek çok filmde su yüzüne çıkacak ve Bergman, içine her şeyini koyduğunu söylemiş olduğu son başyapıtı, otobiyografik filmi "Fanny och Alexander" (Fanny ve Alexander)'de, kendine erken ölen tiyatrocü bir baba yaratarak, "Fanny ve Alexander"ın üvey babalarını Erik Bergman'ın sinemasal aynası olarak resmedecektir.

Anılarında da söylemiş olduğu gibi, Bergman dindar bir ortamda büyümesine karşın Tanrı'ya inancını 8 yaşında iken kaybetmiş ve inançsızlığına kişisel olarak ancak ileriki yıllarda, "Nattvardsgasterna" (Kış Işığı) filmi çıkarırken uyum sağlamıştır.

1937'de sanat ve edebiyat eğitimi için Stockholm Üniversitesine giren Bergman, mezun olmamasına karşın birkaç oyun ve bir opera yazmış ve bir tiyatrodaki yardımcı yönetmen olarak çalışmaya başlamıştır. 1941'de senaryo düzelterek sinema sektörüne giren Bergman'ın ilk önemli kişisel çalışması Alf Sjöberg'in "Hets" (Eziyet) filmi için yazdığı senaryodur. Bu filmin uluslararası başarısı Bergman'a ilk filmi "Kris"i (Kriz) (1946) yönetme olanağını sağlamıştır. Bergman, sonraki on yıl boyunca, aralarında "Fangelse" (Hapishane) (1949) ve "Gycklarnas afton" (Gezginçilerin Gecesi) (1953) gibi ilk önemli filmlerinin olduğu bir düzineyi aşkın film çekecek, ancak uluslararası şöhret "Sommarnattens leende" (Bir Yaz Gecesi Gülümsemeleri) (1955) ile gelecektir.

AYNI YIL İKİ BAŞYAPIT

İki yıl sonra, 1957'de, aynı yılda iki başyapıt, sinema tarihinin en ünlü iki filmi peşpeşe gelir: Tanrı'nın yok-

luğunu sorguladığı ve bir ortaçağ şövalyesi ile ölüme satranç oynattığı "Det sjunde inseglet" (Yedinci Mühür) ve sinemanın dilini yeniden yazdığı, olağanüstü yenilikçi anlatımı kadar yaşlılık üzerine yapılmış en kusursuz filmlerden biri olmasıyla da tarihe geçecek olan "Smultronstället" (Yaban Çilekleri). 1960'ların başından itibaren Bergman, yaşamının büyük bir bölümünü geçireceği ve birçok filmi çekeceği Gotland'daki Fårö adasına yerleşir, inanç ve şüphe temalarını derinlemesine irdelediği ünlü üçlemesini çeker: "Sasom i en Spegel" (Aynanın İçinden) (1961), "Nattvardsgasterna" (Kış Işığı) (1962) ve "Tystnaden" (Sessizlik) (1963).

Bergman, birçok söyleşisinde Tanrı'nın Sessizliği'ne adanmış olduğu "Sessizlik" in, din ve inanç kaygılarının filmlerinin ana sorunsalı olduğu dönemin Bu dönem, Bergman'ın 'repertuar topluluğu'nun iyice oturmaya başladığı dönemdir de. Çoğunu tiyatro çalışmalarından tanıdığı ve en az beş filmde rol alan Max von Sydow, Bibi Andersson, Harriet Andersson, Erland Josephson, Ingrid Thulin ve Gunnar Björnstrand'ın oluşturduğu bu gruba 1965'de 10 filmde oynayacak olan, 1965-1970 yıllarında yaşamını da paylaşacak ve ona bir kız çocuğu verecek olan Norveçli oyuncu Liv Ullmann da katılacaktır.

Bille August tarafından önce 5,5 saatlik bir TV mini dizisi olarak çekilmiş (1991), sonra da 3 saatlik bir sinema filmi olarak kurgulanmıştır (1992).

Babası Erik Bergman ile olan sevgi - nefret ilişkisine geri döndüğü üçüncü otobiyografik senaryosu "Söndagsbarn" (Pazar Çocukları) ise, kızkardeşi Eva gibi yönetmenlik mesleğini seçmiş olan oğlu Daniel Bergman tarafından filme alınmıştır. Televizyon için film çekmeye devam eden Bergman'ın bu prodüksiyonlarının birkaçı, daha önceki bazı çalışmaları gibi sinemalarda da gösterilir. Bunların sonuncusu, Bergman'ın 84 yaşında iken yönettiği ve "Bir Evlilikten Sahneler"inin devamı niteliğindeki Saraband (2003) olacaktır.

SİNEMANIN EN İYİ FİLMLERİNDEN... 'PERSONA'

1966'da çektiği, başrollerini Bibi Andersson ve Liv Ullmann'ın paylaştığı, bir yandan 'persona' sözcüğünün antik tiyatrodaki 'maske-karakter' ve günümüzdeki 'kişilik' anlamları üzerinden 'kimlik' kavramını bir yandan da sinema sanatını irdeleyen "Persona", sinemada bugüne kadar yapılmış en mükemmel filmlerden biridir. Bergman, bu filmin, ustası olduğu 'oda sineması'nın kusursuz örneği, ölüm ve yaşam üzerine çektiği ilk renkli çalışması, "Viskningar och rop" (Çığlıklar ve Fısıltılar) (1972) ile birlikte en iyi iki filmi olduğunu hep söylemiştir. 1976'ya kadar bir yandan "Jungfrukällan" (Bakir Yaz) (1960), "Vargtimmen" (Kurdun Zamanı) (1968), "Skammen" (Utancı) (1968) ve "En Passion" (Tutku) (1969) gibi filmler çeken Bergman, bir yandan da yoğunlukla İsveç Televizyonu için çalışır. Bu son çalışmaları arasında özellikle "Scener ur ett aktenskap" (Bir Evlilikten Sahneler) (1973) ve eleştirmenlerce tüm zamanların en güzel opera filmlerinden biri olarak kabul edilen "Trollflöjten" (Sihirli Flüt) (1975) öne çıkar.

DEPREŞYON VE GÖNÜLLÜ SÜRGÜN

30 Ocak 1976'da Stockholm Kraliyet Tiyatrosu'nda August Strindberg'in "Ölüm Dansı" oyununun provası sırasında Ingmar Bergman vergi kaçakçılığından tutklanır. Suçsuz olduğunu çok

kısa zamanda ispat etmiş ve hakkındaki tüm suçlamalar düşürülmüş olmasına rağmen ciddi bir depresyon geçiren Bergman, ülkesinde bir daha film çevirmeyeceğine yemin eder ve Färö'daki stüdyosunu kapatarak gönüllü sürgüne çıkar. İngilizce ilk ve tek çalışması "The Serpent's Egg" (Yılanın Yumurtası) (1977) bir Alman-Amerikan, babasıyla olan sevgi-nefret ilişkisini Ingrid Bergman ve Liv Ullmann'ın canlandırdığı bir ana-kız savaşımına aktardığı "Höstsonaten" (Güz Sonatı) (1978), bir Norveç-İngiliz, "Aus dem Leben der Marionetten" (Kuklaların Yaşamından) (1980) ise bir Alman-İngiliz ortak yapımıdır.

ÜÇ OTOBİYOGRAFİK SENARYO

Bergman 1982'de "Fanny och Alexander"i (Fanny ve Alexander) çekmek için ülkesine döner. Sinemasının ve yaşamının bir özeti olduğunu söylediği bu filmde sonra sinemayı bırakacağını ve kendini tamamen diğer tutkusuna olan tiyatroya vereceğini söyler. Ancak sinemadan tamamıyla kopamaz, senaryo yazmaya devam eder. Bunlardan "Enskilda Samtal" (Mahrem İtiraf) (1996) ve "Trolösa" (Sadakatsiz) (2000), 1992'de "Sofie" filmi ile yönetmenliğe geçen eski hayat arkadaşı Liv Ullmann (d.1938) tarafından çok başarılı iki filme dönüştürülmüştür. "Fanny ve Alexander"den sonra yazmış olduğu iki otobiyografik senaryodan, annesiyle babasının gençliklerini anlattığı "Den goda viljan" (İyi Niyetler), Danimarkalı yönetmen

İSVEÇTE MİLLİ YAS

Beş kez evlenen, bu evlilikleri dışında, Liv Ullmann, Bibi Andersson ve Harriet Andersson'la uzun süreli ilişkiler yaşayan 9 çocuk babası Ingmar Bergman, 30 Temmuz 2007 tarihinde, bir başka sinema efsanesinin, Michelangelo Antonioni'nin öldüğü günün sabahı uykusundan uyanmaz. İsveç'te milli yas ilân edilir, bütün ülkede bayraklar yarıya iner ve Bergman çok sevdiği Färö adasında, kilise mezarlığının büyük bir gizlilikle hazırlanan ve bugün de bilinmeyen bir yerinde son uykusuna bırakılır...

Bergman'dan söz ederken, 1953'den itibaren beraber çalıştığı "Çığlıklar ve Fısıltılar" ile "Fanny ve Alexander"ın Oscar'lı görüntü yönetmeni Sven Nykvist'i unutmamak gerekir. İsveç Sinemasının tamamının görselliğini etkilemiş olan, tüm zamanların en iyi görüntü yönetmenlerinden Nykvist (1922-2006), aralarında hem izleyiciler hem eleştirmenler tarafından beğenilen "Oxen" (Öküz) (1991)'ün de bulunduğu birkaç filmin yönetmenliğini de yapmıştır. Bergman sonrası İsveç Sineması hakkında söylenecek daha çok şey var. Bergman'ın birkaç yaşıtı, birkaç önemli belgeselci ve tabii ki bütün genç kuşak yönetmenler. Onlar da gelecek yazımızın konusu olacak. ■

SEVGİLİ ANNELER VE BABALAR

Çocuklarınızın mutlulukları, iyi bir eğitim ve öğretim fırsatını onlara verebilmek sizlerin elinde. Hayattaki en değerli varlığınıza özel öğrenme güçlüğü, dikkat eksikliği, hiperaktivite bozukluğu, asperger sendromu veya otizm teşhislerinden biri konmuş olabilir.

Çocuğunuz için neler yapmanız gerektiğini öğrenip harekete geçene kadar olan süre, sizler için belki de hayatınızın en zorlu dönemidir.

Ancak onların tüm bu farklılıkları ve özellikleriyle hayata tutunan, günlük ihtiyaçlarını yerine getirebilen, sosyal ilişkiler kurabilen, kendi özelliklerini tanımış ve bunları nasıl kullanabileceğini öğrenmiş, iş hayatında veya icra ettiği meslekte başarıyı yakalamış ve tabii ki her şeyden önemlisi mutlu olmayı başarmış birer birey olabilmeleri doğru yönlendirme yapıldığı zaman kesinlikle mümkündür.

AMACIMIZ VE FARKIMIZ

Happy Teens and Kids olarak amacımız; siz sevgili anne ve babalara çocuklarınızın içinde bulunduğu sistemde yaşadığı zorlukların başarısızlıkların üstesinden gelebilmeleri için alternatif yolların olduğunu göstermektir. Bize göre hiç bir genç ya da çocuk "başarısızlığa ve mutsuzluğa" mahkum değildir, yeter ki doğru zamanda en uygun eğitim ve öğretim imkanı verilsin. Çocuklarınızın içinde bulunduğu sistemde "yapamıyor", "yaramaz", "anlamaz", "başarısız" gibi sıfatlarla anılması ve başarılı olacağı şekilde eğitim alamaması, yeteneklerinin bir türlü ortaya çıkarılmaması onun başarısızlığı ve sorumluluğu değildir ancak ne yazık ki bu aksaklıklar sonucu ortaya çıkan sorunlar bu özel çocukların sırtına yüklenmektedir. Biz, size yardım ederken, şu noktadan hareket ederiz; her çocuk farklılıklarına ve özelliklerine en uygun akademik ortamı sağlayacak, onların bireysel gelişimine destek verecek, sosyalleşmelerini ve özgüvenlerinin artmasına katkıda bulunacak, fiziksel ve ruhsal gelişimine de destek verecek eğitim ve öğretim kurumlarında okuyabilmeli ve bu kurumlardan mezun olduktan sonra bir üniversite programına devam edebilmelidir.

HİZMETLERİMİZ

Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, özel öğrenme güçlüğü, asperger sendromu veya otizm sendromu yaşayan gençlerin ve çocukların farklı ve özel ihtiyaçlarına cevap verecek yaz okullarına ve ya kamplarına katılımlarını sağlamak seçeneklerinizden bir tanesi.

Diğer seçenek ise yukarıda belirtilen farklılıkları taşıyan gençlerin ve çocukların ihtiyaçlarına karşılıyan alanında uzmanlaşmış eğitimcilerden oluşan, akredite olmuş ve üniversiteye, yüksek okullara veya özel enstitülere yerleştirme garantisi veren yurt dışında yatılı okullardan birinin seçilmesidir.

Dikkat eksikliği ve hiperaktivite bozukluğu, özel öğrenme güçlüğü, asperger sendromu veya otizm sendromu gibi farklı özellikleri olan çocuklarımızın katılacağı kamplar ve okullar yurt dışındadır ve bu okullar/kamplar sınıf, yaş aralıklarına göre 4 gruba ayrılır:

- İLKOKUL 1-5 ARASI 7-11 YAŞ GRUBU
- ORTAOKUL 6-8 ARASI 12 - 14 YAŞ GRUBU
- LİSE 9-12 ARASI 15-18 YAŞ GRUBU
- ÜNİVERSİTE HAZIRLIK DÖNEMİ YAZ OKULLARI VE KAMPLARI, MESLEK EDİNME SERTİFİKA PROGRAMLARI 18-22 YAŞ GRUBU

Hatalı zayıflama *yöntemlerine dikkat!*

BU YAZIDA SAĞLIĞINIZA ORTA, UZUN VADEDE ZARAR VERECEK, BU NEDENLE DE ASLA UYGULANMAMASI GEREKLİ DİYETLER GEREKÇELERİYLE ANLATILIYOR

Temel bir prensip olarak beslenme konusunda uzman olmayanların önerdiği hiçbir diyet uygulanmamalıdır. Kişiye özel olmayan özelliklerle gazete ve dergilerde yayınlanan standart diyetler asla denenmemelidir. Kısa sürede çok hızlı kilo kaybettiren diyetler sağlığınızın en büyük düşmanıdır. Cazip reklam sloganlarına kanmayın. Yaş, cinsiyet ve aktivite gözönüne alınmadan hazırlanan çok düşük kalorili diyetlerden uzak durunuz. Zayıflama ilacı adı altında pazarlanan her türlü haptan sakınınız.

Mucizevi-sihirli-şok programlara örnekler

Dönem dönem özellikle yaz mevsimi yaklaşırken başta televizyon olmak üzere çeşitli görsel ve basılı medya tarafından allanıp pullanarak moda haline getirilen kişinin sağlıkla ilgili bilgisizliği sömürülerek umut tacirliği yapan diyetler ortaya çıkar. Moda deyimi bir süre sonra tamamen terk edilerek gündemden silinmelerinden gelmektedir. Bunların ortak özellikleri sağlıkla hiç bağdaşmayan çok düşük kalorili diyetler olmalarıdır. Bu diyet-

lerin karbonhidrat miktarı günlük neredeyse 50 gr'ın altına indirildiğinden ketojenik diyetler olarak adlandırılır. Normalde kanda eser miktarda bulunan keton cisimleri açlık nedeniyle normal yakıtın yerine geçerek açığa çıkar ve kanda birikirler. Karbonhidrat günlük toplam enerjinin %5'i kadar olunca doğal olarak protein ve yağ yüzdeleri çok yüksektir. Bu diyetin prototipi Atkins diyetidir. Bu özel diyetle protein ve yağ oranları çok yüksek, üstelik tüketimleri de serbesttir. Enerji toplamı diğer ketojenik diyetlerden yüksektir. Enerjinin %25'i proteinden, %70'i yağdan ve sadece %5 kadarı karbonhidrattan sağlanır. Yüksek oranda doymuş yağ asidi (hayvansal gıda) içerdiğinden tamamen sağlıksızdır. Bugünlerin son modası maalesef böyle bir diyettir. İnsanlar gün boyu sınırsız miktarda et yemeye özendirilmekte, ilerleyen dönemlerde (güvence-koruma dönemleri) de ekmek grubu ve/veya meyve tüketilmesine izin verilmektedir.

Buna karşılık belli bir marka yulaf ezmesi tüketilmesi zorunlu kılınmakta ayrıca program başından beri serbestçe tüketilmesi istenen ete karşılık peynir anlamsızca günde 40 gr.'la sınırlandırılmaktadır. En acıklı olansa bu kadar sağlıkla bağdaşmayan bir diyetin dünyada milyonlarca insan tarafından uygulanmaya devam edilmesidir. Daha geçenlerde 48 yaşında fevkalade iyi yetişmiş, kültürlü ve bilinçli bir bayan 2 ay sonunda 6 kg. verdiği tamamen kendisine özel %100 sağlıklı beslenme programını "ben böyle beslenmekten sıkıldım" diyerek terk etti ve günün modası bir diyete başladı. Söyleyecek söz bulamadım. İnsan, sağlığıyla bu kadar mı kumar oynar? Anlamak mümkün değil. Bir dönem karbonhidrat ve proteini bir arada tüketmeye izin vermeyen diyetler vardı. Bunların en ünlüsü Montignac Diyetiydi. Bu diyeti uygulayan insanlar arasında koroner damar hastalıklarından ölümler artınca diyet de terk edildi. Ben Montignac diyeti uygularken 38 yaşında hayatını kaybeden bayan

hasta tanıdım. Karbonhidrat, protein ve yağ içeren besinlerin ayrı ayrı tüketilmesi sağlık açısından son derece sakıncalıdır. Bir yaşına kadar bebeğin sadece anne sütü ile beslendiğini bir kez daha hatırlatmakta yarar var. Anne sütünde bu 3 temel besin grubu bir arada bulunur. Doğa bunların ayrı ayrı tüketilmesini uygun görseydi 3'ü birlikte aynı gıdada bulunmazdı herhalde.

Sadece meyva tüketimine dayanan tek besin diyetleri de mevcut. Günlük önerilen ortalama 900 Kcal enerjidir. %95 karbonhidrat, %5 proteinden (bitkisel protein) oluşur, yağ içermez. Başta protein, B grubu vitaminler, kalsiyum, çinko, demir, fosfor ve magnezyumdan son derece fakirdir. Pritikin diyeti vejetaryen, az yağlı, yüksek posalı bir diyettir. Ortalama günlük 700-1200 Kcal enerji sağlar. %65 karbonhidrat, %10 yağ ve %25 bitkisel protein içerir. Kalsiyum ve b12 vitamininden çok fakirdir. Besinlerin içerdikleri karbonhidrat değerine göre puanlandırıldığı karbonhidrat diyetinde günde 50 puandan fazla karbonhidrat alınmasına izin verilmez.

Ticari Diyetler

Yedikçe Zayıfla, Mucizevi Zayıflama Formülü gibi ticari sloganlarla pazarlanan pekçok diyetin ortak paydası süratle kilo kaybı sağlamaktır. Zayıflamanın esası olan "yağ yakma", vücudun depoladığı fazla yağlardan kurtulması amaçlanmamıştır. Bu diyetlerle süratle verilen kiloların diyet terkedildiğinde daha da hızlı geri alınması kaçınılmazdır. Hele "Diyet yapmadan Zayıfla, Şu tozu iç Zayıfla" sloganları ile pazarlananlardan bahsetmek dahi istemiyorum. Kan grubuna göre beslenmede kan grubu A ve O olanlara süt ve süt ürünleri önerilmemektedir. Çoğunluğu oluşturan bu iki kan grubuna mensup olanların doğumdan itibaren yanlış beslendiklerini varsaymak gibi komik bir durum ortaya çıkmaktadır. Kaldı ki hiçbir kan grubunun besin tüketimiyle herhangi bir ilişkisi yoktur.

*Kısa sürede
çok hızlı kilo
kaybettiren
diyetler
sağlığımızın
en büyük
düşmanıdır.*

Hızla kilo kaybetmenin yasak olduğu durumlar

Bunların başında ergenlik dönemi gelir. Ülkemiz coğrafi koşullarında ergenlik dönemi 11-18 yaş grubu (erkeklerde 13-18) olarak kabul edilir. Bu dönemde kilo vermek isteyenlerin hızlı kilo vermeleri engellenmediği takdirde gelişmeleri yavaşlayacak hatta duracaktır.

Psikiyatrik rahatsızlıkları olanların da hızlı kilo vermeleri önlenmelidir. Tedavi görmeyen borderline veya stabil hastaların hızlı kilo kaybettikleri için hastalıklarının ortaya çıktığı veya alevlendiği sık rastlanan bir durumdur. Emziren annelerin de hızlı kilo kaybı süt üretimini durduracağı için zayıflarken kilo verme hızlarına dikkat etmeleri önerilir. Başta 40'lı yaşlarında erkekler olmak üzere koroner damar hastalığı, kalp yetersizliği olanlar hızlı kilo kaybettikleri takdirde vücutta oluşan metabolik atık fazlasının kalbin yükünü önemli ölçüde arttıracığı akıldan çıkarılmamalıdır.

Herkes için geçerli ortak bir hızlı kilo kaybı sorunu da, kilo kaybı hızıyla doğru orantılı olarak safra taşları oluşmasında artıştır. Bu nedenle bütün hastalarımı "safra taşları" konusunda mutlaka uyarırım.

Zayıflama ilaçlarının zararları

Günümüzde teknolojik gelişmeler günlük aktivitenin azalmasına ve oturduğumuz yerde kilo almamıza yol açarken zahmetsizce kilo vermenin yolları da her geçen gün artan bir ivme kazanmaya başladı. Piyasada zayıflama hapı adı altında pazarlanan ve zaman içinde zararları ortaya çıktıkça sessiz sedasız ardında binlerce mağdur bırakarak kaybolup giden binlerce ilaca rağmen insanların bunları tüketmeye olan hevesleri zayıflama ilacı sektörünü de canlı tutmaya neden oluyor. Bunların sadece çok küçük bir bölümü kısa sürelerle doktor kontrolünde, daha iyisi tam teşekküllü yataklı bir kurumda kullanılabilir. Ancak büyük bir bölümü,

hele eczanelerde reçetesiz olarak satılanlar çok büyük sağlık sorunlarına neden olurlar. Öğrencilik yıllarımdan beri pek çok ilaç zaman içinde insan sağlığı için zararlı oldukları için yasaklanarak piyasadan toplandı. 90'lı yılların moda ilacı bugüne kadar faydasını hiçbir kullandanda gözlemleyemedim. Üstelik uzun süre kullanıldığında yağda emilen A,D,E,K vitaminlerinin eksikliğine bağlı olarak gelişen hastalıkları da görme fırsatım oldu. Kaldı ki bu ilaçla gıdayla alınan yağın %30'unun barsaklardan emilmeden atıldığı iddia edilmektedir, günlük beslenme planlarında diyetteki yağın tamamının emilmesi gerekmektedir. Beden kitle endeksi 40'ın üzerinde olan ve morbid obez olarak değerlendirilen hastaların sadece beslenme alışkanlıklarını değiştirerek kilo vermelerini sağlamak mümkün değildir. Bu hastaların yataklı bir kurumda mültidisipliner bir yaklaşımla tedavi edilmeleri ve tedavilerine obezite cerrahisi ilave edilmesi gerekir. ■

**İç Hastalıkları Uzmanı
ESPOIR Bilimsel Zayıflama ve Beslenme*

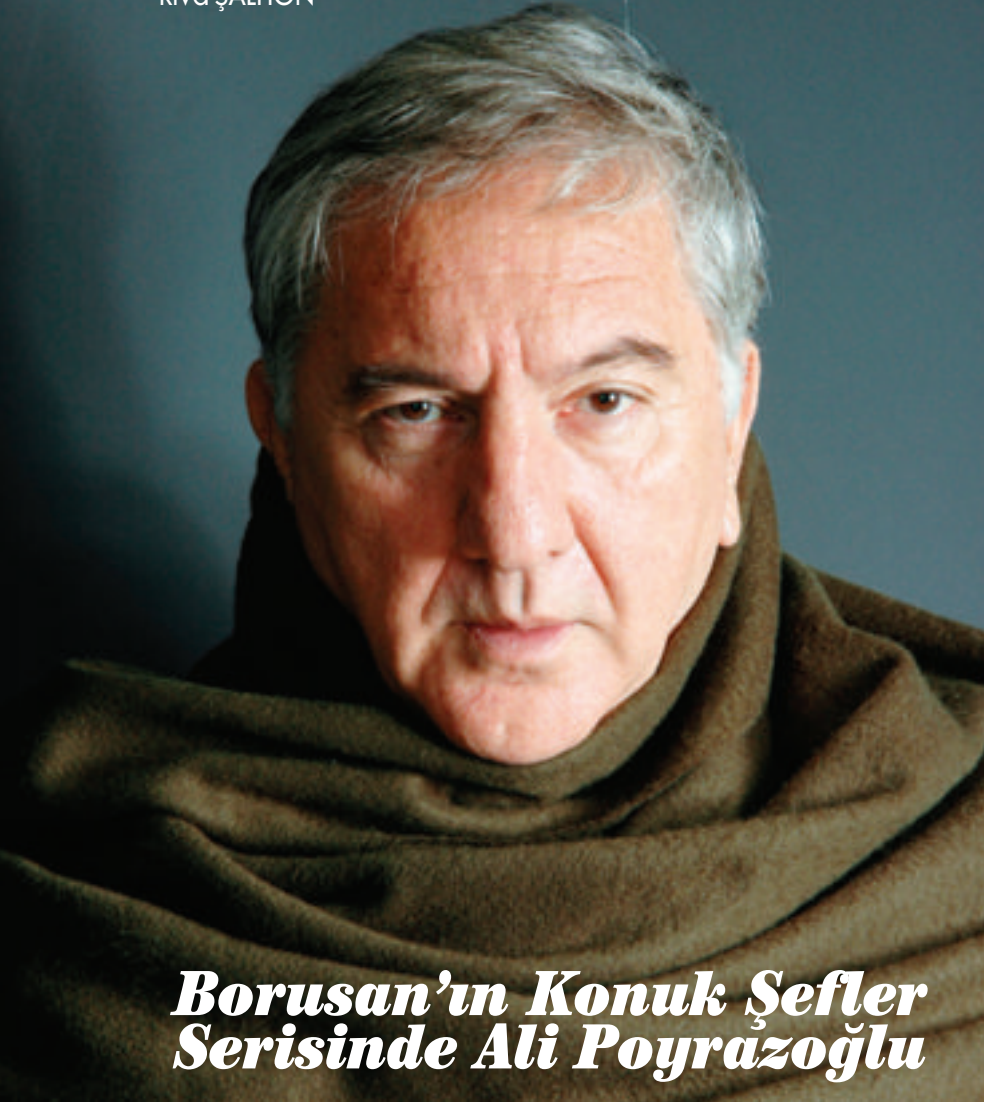

Davetlerinizin
vazgeçilmez mekanı
El Beso tüm dostlarına
mutlu yıllar diler

**eL
BesO**

El Beso Restaurant & Club
Muallim Naci Cad. No: 64/D
Kuruçeşme - İstanbul
Tel: 0212 287 57 59 - 0212 257 02 93
Fax: 0212 287 57 69
<http://www.elbeso.com.tr>
elbeso@elbeso.com.tr

Borusan'ın Konuk Şefler Serisinde Ali Poyrazoğlu

Borusan Holding'in girişimiyle ülkemizde klasik müziğin geliştirilmesi amacıyla 2006 yılında başlatılan, iş dünyasının önde gelen isimlerinin ve son iki yıldır Cem Yılmaz'ın konuk şef olarak Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası'nı (BİFO) yönettikleri "Özel Konser" projesi Ali Poyrazoğlu ile devam ediyor. Konuk şef Ali Poyrazoğlu yönetimindeki BİFO, Carmen operasından seçilen özel bölümleri seslendirecek. Özgün üslubu ve mizahi yaklaşımıyla tiyatro sahnesi başta olmak üzere sanatın ve kültürün farklı alanlarında farklı şapkalarıyla sanatseverlerin karşısına çıkan Ali Poyrazoğlu bu defa 'konuk şef' olarak sahnede yer alacak. Usta sanatçının, opera dünyasının kuşkusuz en ünlü yapıtlarından biri olan Carmen'den seçtiği bölümleri yöneteceği konserde izleyenler, müzikli dakikaların arasında neşeli ve esprili anlara da tanıklık edecekler. Konserin bilet satışların-

“ALİ POYRAZOĞLU 'KONUK ŞEF' OLARAK SAHNEDEYKEN İZLEYİCİLER MÜZİKLİ DAKİKALARIN ARASINDA NEŞELİ VE ESPRİLİ ANLARA DA TANIKLIK EDECEKLER”

dan elde edilen gelirin tamamı önceki yıllarda olduğu gibi Borusan Müzik Bursu fonuna aktarılacak.

Borusan Müzik Bursu ile yetenekli genç müzisyenlere yurtdışındaki saygın eğitim kurumlarında yüksek lisans veya doktora çalışması yapma imkânı sunuluyor. Borusan İstanbul Filarmoni Orkestrası Şef: Gürer Aykal Konuk Şef: Ali Poyrazoğlu Program Saint-Saëns: Introduction

ve Rondo Capriccioso, Op. 28 Bizet: Carmen'den Bölümler Entr'acte: 4. perdede Prelüd Entr'acte: Intermezzo Seguedille et Duo: "Près des remparts de Séville" Habanera: "L'amour est un oiseau rebelle" Toréador'un Şarkısı, "Votre toast, je peux vous le..." Don José'nin Aryası, "La Fleur Que Tu M'avais Jetée"

11 Aralık Salı/Lütfü Kırdar Anadolu Auditorium

KLASİK MÜZİĞE EĞLENCELİ YAKLAŞIM:

PAGANINI BY ARA MALIKIAN

Klasik müziğe yepyeni bir soluk getiren efsane keman virtüözü Paganini'nin ruhunun eğlenceli bir anlatımla sunulduğu bir gösteri!

Klasik müzik tarihinin en önemli keman virtüözlerinden efsane Paganini'nin yaratıcı eserlerinden ilham alan, Ara Malikian ve Yllana'nın eğlenceli ve izleyiciye sürprizler sunan gösterisi Paganini, ince esprilerle seyirciye tansiyonu hiç düşmeyen çağdaş bir klasik müzik gösterisi sunuyor. 1991 yılında kurulan topluluk bu olağanüstü gösteri ile Paganini'nin sofistike kompozisyonları, cüretkar kişiliğini ve inanılmaz yeteneğini sahneye taşıırken, ince esprilerle dolu bir konçerto sahneliyor. Paganini, klasik müzikle, virtüöz kemancı Ara Malikian ve Yllana'nın güldürüsünü tek bir gösteride topluyor. Eğlenceli ve sürprizlerle dolu bir konçerto ortaya çıkıyor. Farklı tarzların buluşması birbirinden farklı duyguların ortaya çıkmasına katkıda bulunurken, müziğin ciddiyeti son derece ince esprilerle harika bir şekilde süsleniyor. Konçertolara bu sıradışı bakışla getirilen yeni yoruma, virtüöz müzisyenlerin zarafeti ve olağanüstü performansları da ekleniyor ve karşımıza 7'den 77'ye herkesin hoşlanacağı bir gösteri ortaya çıkıyor. Paganini'nin dehası gösterinin yaratılışında sadece gösterinin adına değil, başlı başına tüm akışına da bir referans oluşturuyor.

11 Aralık Salı/CRR Konser Salonu

Ara Malikian

Stella Grigorian

Yılbaşı Konseri STRAUSS GECESİ

İş Sanat bizi yeni yılı Viyana'nın geleneksel ezgileriyle kutlamaya davet ediyor.

Her yıl büyük beğeni toplayan TV konserleri, müzik festivallerindeki sayısız parlak performansları, CD kayıtları ve Amerika, Asya ve hemen hemen tüm Avrupa'da yankı uyandıran konserleriyle geleneksel Viyana müziğinin otantik yorumcusu olarak benimsenen Strauss Festival Orchestra Vienna yine muhteşem bir programla yılbaşı heyecanına ortak oluyor. Geleneğe bağlılığı ve günümüzün mükemmeliyetçilik anlayışıyla birleşen Viyana cazibesıyla tüm dünyada seyirciler ve kritikler tarafından coşkuyla alkışlanan topluluk 20 yıldır birinci konuk şefleri olan Willy Büchler yönetiminde sahneye çıkıyor. Aynı Johann Strauss'un kendi döneminde yaptığı gibi kemanını çalarak topluluğu yöneten Büchler'in özgün Viyana stili ve geleneğine yeniden yaşam vereceği konserin solistleri ise 1998'de adım attığı profesyonel kariyerine Viyana Devlet Operası ile başlayan ve 2006'da Handel'in Agrippina'sında Nerone rolüyle Frankfurt Operası'nda devam eden Gürcü mezzosoprano Stella Grigorian ve 2009'da Avusturya Cumhuriyeti'nin seçkin şarkıcılara verdiği onursal unvan olan Kammersänger'e layık görülen tenor Sebastian Reinhaller. Viyana'nın bu köklü ve seçkin senfonik topluluğuna katılan iki seçkin dansçının gösterisiyle daha da renklenecek bu iki özel geceyi sakın kaçırmayın.

26-27 Aralık/İş Sanat Kültür Merkezi

Al Di Meola - Gonzalo Rubalcaba Duo

Günümüzün en büyük Latin caz piyanistlerinden biri olarak kabul edilen 4 Grammy ödüllü Gonzalo Rubalcaba'nın, Pursuit of Radical Rhapsody adlı albümüne Al Di Meola'yı konuk etmesi, 2012 yılında çok özel bir turnenin başlangıcına sebep oldu. Rubalcaba'nın Afro-Küban mirasından aldığı ilham ile Al Di Meola'nın flamenko ve tango kökenli sade melodileri arasındaki füzyon bütün caz severleri heyecanlandırıyor! Albümlerinde, bir virtüöz olmasının yanı sıra güçlü bir besteci olduğunu da gösteren Al Di Meola, Paco De Lucia ve John McLaughlin'le çalışmaları ve füzyon topluluğu Return to Forever'la kayıtları sonucunda, son 25 yılın enstrümental müzik alanında en önemli isimlerden biri olmayı başardı. Gonzalo Rubalcaba ise kariyerine 4 Grammy sığdırmış oldukça genç bir yetenek... Charlie Haden ile kaydettiği Nocturne adlı albümle caz dünyasına damgasını vurdu. Yaratıcılığının getirdiği zengin armonileri dokunaklı metinlerle donatan Rubalcaba, sahne performanslarının yüksekliği ile tanınmakta... Olağanüstü hızlı parmak tekniği, dinamik gücü ve hatasız ritmi ile Rubalcaba, artık Küba'yı merkez edinmiş bir dünya sanatçısı konumunda.

15 Aralık Cumartesi/CRR Konser Salonu

Al Di Meola

Gonzalo Rubalcaba

Isabelle Faust **1** keman

“ISABELLE'İN MÜZİĞİ, CESUR, TUTKULU VE TATLI BİR ANLATIMA SAHİP...”

Alexander Melnikov **2** piyano

Bu üçlüye dikkat!

Isabelle Faust / keman
Alexander Melnikov / piyano
Alexander Rudin / çello

Virtuoso kuşağı bu ikinci konserinde birbirinden muhteşem üç müzisyeni bir araya getiriyor. New York Times'ın "tutkulu, cesur ve elektrikli keman tonu müziğin saklı kalan lirik anlatımın üstünü açabilen, yatıştırıcı bir sıcaklığa ve tatlılığa sahip..." diye kendisinden bahsettiği Isabelle Faust, müzikte yeni deneyimleri ve keşifleri birincil odağı olarak benimsemekte. Oda müziği repertuarına yeni yorumlar arayışıyla düzenli olarak bir araya geldiği piyanist Alexander Melnikov ile kaydettikleri komple Beethoven Sonatlar albümü Choc de classica, German records Critics' Ödülü, ECHO Klassik ve Gramophone Ödüllerine sahip oldu. Rahmaninof'un 1. Piyano Konçertosu'nu henüz 12 yaşındayken seslendiren Melnikov'un sıklıkla biraya geldiği müzisyenlerin başında ise Alexander Rudin geliyor. Çok yönlülüğü ile kendi jenerasyonun öne çıkan müzisyenlerinden biri olan Rudin, şef, çellist, eğitimci, araştırmacı ve orkestral aranjör olarak göz kamaştıran bir kariyer sürdürmekte...

22 Aralık Cumartesi/İs Sanat Kültür Merkezi

Alexander Rudin **3** çello

Gazelle
resort&spa
★★★★★

Türkiye'nin en kapsamlı SPA oteli

İstanbul'a 2.5, Ankara'ya 1.5 saat uzaklıktaki Bolu'nun Karacasu mevkiinde, 150 dönüm meşe ormanı içinde, Türkiye'nin en kapsamlı SPA oteli **Gazelle Resort & SPA**; sizleri her mevsim dinlendiriyor, arındırıyor, yeniliyor...

Masaj ve Bakım Bölümü
VIP Masaj Odası
Couple Masaj odası
Fitness Merkezi
Açık ve Kapalı Havuzlar
Türk Hamamları
Rus Sauna
Herbal Bath
Kristal Sauna
Salyangoz Duşlar
Lacanium
Buhar Odası
Kneipp
Şok Havuzu
Tuz Odası
Saman Odası
Kum Odası
Gül Sauna
Buz Odası
Macera Duşları
Isıtılmış Taş Yataklar
Isıtılmış Su Yatakları
Özel Aile Banyoları
Termal Havuz
Termal Jakuzi
Salus Bar
SPA Lounge

Tuz Odası

Tuz odasında bulunan Himalaya Kristal kaya tuzu işlenmemiş ham tuzdur. Bulunduğu ortamın havasını temizler. Astım ve alerji gibi rahatsızlıkların tedavisinde yardımcıdır.

Saman Odası

Bronşit ve bronşite bağlı nefes darlığı şikâyetlerinde yulaf samanı, insanları vücut ısısında terletip bronşlarını açmasını sağlar. İnsanları kendi vücut ısılarında terletebilmeyi sağlayan bu oda Türkiye'de bir ilktir.

Kum Odası

Kumda yürümek kan dolaşımını hızlandırırken, kumun ısı derin rahatlatma ve enerji akışı sağlar; kum, ciltteki ölü hücreleri gideren doğal bir peelingdir. Güneşin olmadığı soğuk aylarda da sınırsız kumlarda uzanmak istediğinizde sizi Kum Terapi Odamıza bekliyoruz.

Bizi Facebook'ta
takip edin!
facebook.com/GazelleResort
Karacasu Mevkii Bolu / Türkiye
Tel : +90 374 262 98 00 (Pbx)
Faks : +90 374 262 90 91 (Pbx)
www.gazelleresort.com
E-Posta : info@gazelleresort.com

GRAND KARTAL

Gazelle Resort,
Kartalkaya Grand Kartal Otel kuruluşudur.

Antik müzikleri keşfetme tutkusu L'Opera Stravagante **Simone Kermes**

İtalyan dönem müziğinin günümüzün en önemli temsilcilerinden L'Opera Stravagante bu ay renkli bir programla İstanbul seyircisi ile buluşuyor. 2004 yılında İtalyan lavta icracısı ve sanat yönetmeni Ivano Zanenghi tarafından kurulan L'Opera Stravagante her biri dönem enstrümanlarıyla çalan seçkin bir grup müzisyenden oluşuyor. Topluluk, sayıları 5 ile 15 arasında değişebilen grup yapıyla zengin barok ve erken klasik dönem repertuarını yorumlama

“L'OPERA STRAVAGANTE İLE ALMAN SOPRANO SIMONE KERMES'İN BİRARAYA GELDİĞİ BAROK MÜZİK ZİYAFETİNİ SAKIN KAÇIRMAYIN”

Sebastian Bach Yarışması'nda Bach ödülü birinciliği bulunmakta. Bu barok ziyafetini sakın kaçırmayın...

11 Aralık Salı/İş Sanat Kültür Merkezi

LEONARD ELSCHENBROICH - ALEXEI GYRNYUK PIYANO & ÇELLO

“Derinlik, etkileyicilik, karizma ve mükemmellik...”

Bugüne kadar olağanüstü çalışmalarıyla müzik dünyasına adını duyuran sanatçı, şimdiden yaşının çok ötesinde bir olgunluğa ve saygınlığa sahip. Ünlü kemancı Anne-Sophie Mutter'in "olağanüstü ve benzersiz bir hediye" olarak tanımladığı Leonard Elschenbroich, cesur virtüöziteyle müzikal duyarlılığı doruklarda bir sanatçı. Oldukça parlak kariyeri ve dinleyenleri derinden etkileyen yorumlarıyla, yer aldığı her konserde müzikseverleri büyülüyor.

Schleswig-Holstein Festivali'nin açılış konserinde ünlü şef Christoph Eschenbach yönetiminde Anne-Sophie Mutter ile birlikte seslendirdiği Brahms'ın İkili Konçertosu'ndan sonra müzik dünyasının sürekli ışıldayan bir yıldızı haline gelen sanatçı, Leonard Bernstein ödülü sahibi.

20 Aralık Perşembe/CRR Konser Salonu

LEONARD ELSCHENBROICH

18+
35-

TÜRK*
FUTBOLUNDA
YANLIŞ
STRATEJİ

***RALFİ**
KANYAS
BU ÇOCUĞA
DİKKAT

PERİ
MASALI'NIN
ELLİ TONU

40 IS THE NEW 20

NORA ROMİ

2012
YILININ
EN İYİLERİ

Cam Sanatı

24 Dakikada
nese ve
kahkaha

***YENİ**
KARAKÖY'DE
HAYAT VAR

“Genç” Editörden

Hayatımda ilk kez, 18+/35-’nin bu ikinci sayısını hazırlarken yaşım konusunda kendimi sorguladım. Acaba bir gençlik dergisinin editörü en fazla kaç yaşında olmalı diye... Üst sınırı var mı bu işin? Sonra aklıma “40 is the new 20” sloganı geldi rahatladım! Daha uzun yıllar bu işi götürebilirim, diye düşündüm. Yine de, emin olmak için, başarılı yazar, editör, anne, iş kadını Nora Romı’ye danıştım ve bu sayede kendisiyle çok keyifli bir söyleşi gerçekleştirdim. Sevgili Teri Erbeş’in capcanlı fotoğrafları da sohbetimize eşlik etti.

Bu sayımızda yeni kalemlere yer vermek istedik. Taze kana her daim ihtiyacımız oluyor. Deniz Razon Toros sizler için *Cam Sanatı* ile ilgili çok ilginç ve kapsamlı bir yazı hazırladı. Camın tarihçesinden tekniklerine, üretimine kadar öğrenmek istediğiniz ne varsa bu yazıda. Genç yazarımız Cem Menase, *Türk Futbolunun Yanlış Stratejilerini* değerlendirdi. Farklı bir bakış açısıyla... Uzun zamandır kitapçıların raflarında gözümüze ilişen “*Grinin Elli Tonu*” serisini, Rakela Köksal Palombo mercek altına yatırdı. Beğeni kadar eleştiri de toplayan bu kitap dizisi hakkında, bakalım siz ne düşüneceksiniz?

Gezgin/rehber Mois Gabay *Küllerinden Doğan Semt* yazısı için Karaköy ve Galata’yı adım adım gezdi ve ortaya okumaya doyamayacağınız bir derleme çıktı. Okurlarımızın severek okuyacaklarına inandığım yazılardan biri de Melih Namer’in *24 Dakikada Neşe ve Kahkaha* yazısı. Eğer 24 dakikanız varsa, bu süreyi en iyi şekilde nasıl değerlendireceğinizi öğreneceksiniz. Karel Franco Valansi bu sayımızda bana rakip çıktı ve Hürriyet Ege’de muhabir olarak çalışan, geleceğin umut veren gazetecisi Ralfi Kanyas ile mükemmel bir söyleşi gerçekleştirdi. Moda konusunda her zaman olduğu gibi Viket Penso’ya başvurduk ve bize 2012’nin en iyilerinden bir derleme yapmasını istedik. Artık ne giyeceğinize karar vermeden dergimizin sayfalarını karıştırmanız gerekebilir.

Amacımız, ilk sayımızda da belirttiğim gibi genç okurlarımızın ilgisini Şalom Dergi’ye çekebilmek – hem okuyucu, hem de yazar olarak. Bu hedefimize ulaşmak için bana destek olan herkese çok teşekkür ederim. Kaleminize, aklınıza sağlık.

Aylin YENGIN

aylin.yengin@gmail.com

Mutfakta lider var.

Mutfaktaki liderliğimiz,
yeni teknolojiler ve yatırımlarla büyümeye devam ediyor.

KOROPLAST
İçim Rahat

Yeni KARAKÖY'de hayat var!

Küllerinden
doğan bir semt...

Mois GABAY

Giderek artan kafeleri, lokantaları, tartışmalı otelleri,
kent kültürüne adını vermiş işletmeleri, iyi ve kötü
anıları ile küllerinden yeniden doğan bir semt :
KARAKÖY...

S

izlerle bu yazıyı paylaştığım sıralarda eminim ki, Karaköy'e olacak talep, Taksim Meydanı'ndaki çalışmalar dolayısı ile daha da artacaktır. İstanbul'da kimi semtler siz onları ne kadar değiştirmeye uğraşmış ne kadar unutsanız da günü geldiğinde etraftaki

yapay hayatlardan kendilerini sıyrıp, size şehir kültürünü hatırlatırlar.

Karaköy semti denince aklıma, altı yaşında bir çocuğun o zamana kadar gördüğü ilk doğum günü pastasındaki mutluluğu gelir. Artık eski bir fotoğraf karesinde kalmış o güzel zamanlarda, annem ve babamla bir zamanların Karaköy Baylan pastanesinin vitrininden özenle seçtiğimiz futbol sahası şeklindeki pastayı büyük bir mutlulukla alıp, hatırladığım ilk doğumgünümü kutlamıştık.

Seneler geçti, Karaköy kimi zaman uluslararası yapı-market zincirleri ile rekabet eden hurdatçıları, kimi zaman da Osmanlı'dan gelen alışkanlık genelevleri ile anılır oldu. Bunlardan hiçbiri Karaköy'ün zengin tarihi ve kültürel dokusunu yok etmeye yetmedi, Karaköy gözlerden uzakta ama her kültürden insanın yaşadığı sıradışı bir semt olmaya devam etti.

Şimdilerin 'yeni' Karaköy'ü ise değişen İstanbul'un tarihi yarımada ve modern şehir arasındaki köprüsü olarak bambaşka bir çehreye büründü. İtalya'dan kopmuş gelmiş Bankalar Caddesi 'Oteller Caddesi' olmaya hızla hazırlanırken, geçmişin unutulmaya yüz tutmuş binaları kimi zaman bir sanat atölyesi, kimi zaman da bir kafe olarak beklemediğiniz bir anda saklı hazine gibi sizi karşılar oldu.

Hayatında hiç Karaköy semtine uğramamış bir çok İstanbullu semtin dokusunu olmasa da, en azından bu mekanlar sayesinde adını öğrenirken, Karaköy yeni İstanbul'un incisi olmaya aday gözüküyor. Gelin beraberce bu semtte bir tur atarken, önünden geçip de farketmediğimiz zenginliklerimizi tekrardan keşfedelim... Karaköy turumuza ister Kabataş yönünden yürüyerek Fındıklı, Boğazkesen, Tophane semtlerini geçerek ya da Galata Yüksekaldırım'dan aşağı doğru inerek başlayabiliriz. Her iki şekilde de Karaköy'ü Galata ile ayıramayacağımızı belirtmek isterim. Bir zamanlar, sahil kesiminden Beyoğlu'na kadar diye anılan tüm bölge Karaköy iken günümüzde Karaköy denince akla özellikle sahil kısmı ve Perşembe Pazarı gelmektedir.

Bugünlerde Tophane'den Karaköy'e doğru yürürseniz eğer, sizleri halen devam etmekte olan "*Tasarım Bienali*" karşılayacaktır. Galata Özel Rum İlköğretim Okulu'nda bir kısmı bulunan sergiyi kaçırmamanızı, bu arada İstanbul Modern ve Tophane-i Amire Kültür Merkezi'ne de vakit buldukça yeni sergiler için uğramanızı tavsiye ederiz.

Sabahleyin erken saatlerde yola çıktysanız öncelik-

le Galata'da bir tur atmanız Karaköy'ün ihtişamını anlamanızı daha da kolaylaştıracaktır. Kendinize güveniyorsanız Zarife Sokağı'ndan geçip 1897 yılında yapıp 1985 yılında terkedilen, Polonyalı Yahudilerin kurduğu '*Or-Hodeş Sinagogu*' kalıntısına bir göz atabilirsiniz. Bu sokakta çok vakit geçirmeden, Galata Kulesi'den *Serdar-ı Ekrem Sokağı*'na doğru devam etmeniz biraz daha içinizi açacaktır. Arzu Kaprol, Bahar Korçan gibi ünlü modacıların bu sokakta atölyelerini açtığını görünce Galata'nın değişen yüzü ile karşılaşmış olacaksınız. Serdar-ı Ekrem Sokak'ta yürürken etrafınızdaki binaların adlarına da bakmanızda yarar var. Kimbilir, Braunstein, Asseo, Barnathan gibi aşına olduğunuz soyadlarını gördükçe ve İbrani tarihleri fark ettikçe belki sizden evvelkilerin yaşadığı apartmanları beklemediğiniz bir anda keşfedersiniz.

Serdar-ı Ekrem Sokağı'nın sonuna doğru upuzun sapsarı bir bina Galata'nın en güzel İstanbul manzaralı binası olarak dikkat çeker. Okan Bayülgen gibi birçok ünlü ismin evinin de bulunduğu Doğan Apartmanı bir anlamda Galata'daki değişimin geçmişten kalan bir simgesidir. 1890'lı yıllarda önceleri Prusya Konsololuğu, ardından yabancı sigorta şirketleri çalışanlarının lojman olarak kullandığı yapı topluluğu, bir dönem ünlü sigara kağıdı üreticisi Botton ailesinin de eviydi. *Doğan Apartmanı* adını ise asıl Cumhuriyet'ten sonra şimdiki Yapı Kredi Bankası'nın kurucusu olan Kazım Taşkent'ten almaktadır. Binanın Cumhuriyetin ilk dönemlerinde boşalmasından sonra Kazım Taşkent binayı alarak buraya İsviçre'de kayak yaparken kaza sonucu hayatını yitiren oğlu Doğan'ın adını vermiştir. Eğer kapıdaki görevliden izin koparmayı başarılırsanız bu binanın muhteşem bahçesinde bir tur atmadan geçmeyin. Bahçenin bakımı 2003 saldırılarında yitirdiğimiz merhum İngiliz Konsolosunun eşi tarafından üstlenilmiştir.

**Karaköy camiileri,
kiliseleri,
sinagogları,
üstünden geçen
her medeniyetin
bıraktığı izleri
ile İstanbul'un
bir nevi unutulmuş
dokusunu yansıtır
bize**

Galata beklenmedik sokaklarından çıkan bambaşka binaları ve insanları ile sizi şaşırtırken, kenarda köşede hayata tutunan Yahudi kültürü mirasımız da sizin keşfinizi beklemektedir. Neve Şalom Sinagogu'nun hemen yanında Bankalar Caddesi'ne inen yolda **İtalyan Sinagogu** binası ve arkasında yer alan otopark alanında Galata'nın ayakta kalan surlarından biri tüm ihtişamı ile tarihe direnmektedir. Cenevizliler'in korunma amaçlı olarak inşa ettikleri surlardan en yüksek noktada bulunan **Galata Kulesi** ise hem İstanbul'un hem de Galata'nın bir simgesidir. İstanbul'a kuşbakışı bakan gökdelenlere inat, halen en güzel tarihi yarımada manzarasına sahip Galata Kulesi'nden halen şehre bakmamışsanız bu şehrin güzelliğinin farkına varmamışsınız demektir.

Buradan sonra kulenin sol tarafından Karaköy'e doğru inebilirsiniz. Etraftan geçenlerin halen bir kilise zannettikleri, oryantalist ve batı mimarisini her parçasında hissedeceğiniz **Aşkenaz Sinagogu**, Osmanlı'da Aya Triada Klisesi ile birlikte ilk kubbeli inşaa izni verilen azınlık madebi olarak, Yüksekaldırım'ın bir parçası olmuştur. Sinagogun hemen girişinde Avusturya İmparatoru'na teşekkür plaketi dikkati çeker.

Şimdilerin 'yeni' Karaköy'ü değişen İstanbul'un tarihi yarımada ve modern şehir arasındaki köprüsü olarak bambaşka bir çehreye büründü...

Galata ve Karaköy'e gelip de Kamondo ailesini duymamışsanız etrafınızda gördüğünüz birçok yapının hikayesini daha öğrenmemişsiniz demektir. Doğu'nun Rothschild'i olarak anılan, yaptırdığı birçok han, bina ile bugünkü Galata ve Karaköy'ün oluşumunda büyük rol oynayan, Kamondo ailesinin Galata'da başlayıp Auschwitz'de biten hazine hikayesini dinlerken, ailenin bölgede bıraktığı yapılara mutlaka göz atmanızı tavsiye ederim. Karaköy meydanına yaklaşırken Yahudi kültür mirasında son durağınız ise 500. Yıl Vakfı Türk Musevileri Müzesi olacaktır. Geçirdiği tadilat sonrası halen açık olan müzede Osmanlı'dan günümüze Türk Yahudileri'nin sosyal yaşamını incelerken, üst katta da Kamondo Sergisi'ne göz atabilirsiniz.

Galata'da yakın zamanda inşaa başlayacak Kamondo Apartmanı restitüsyon alanında birbirinden ilginç grafiti çalışmaları size Galata'nın bir başka genç yüzünü gösterir. Şehrin başka semtlerinde göremeyeceğiniz türden birbirinden ilginç grafitiler, terk edilmiş binaların cephelerinde hayat bulmuştur.

Galata Kulesi'nin hemen arkasından inen yolda ise 1904 yılında İngilizler tarafından inşaa edilmiş İngiliz Bahriye Hastanesi şu anki adı ile Beyoğlu Göz Hastanesi, bulunmaktadır. Galata Köprüsü'nden bakıldığında Galata Kulesi'nin hemen önünde görülen hastanenin gözlem kulesi, dışardan bakıldığında adeta terk edilmiş bir şatoyu andırır. Galata'ya gelmişken buradaki sergilere bir göz atmadan da ayrıl-

mak olmaz. İlk olarak **Schneidertempel Sanat Merkezi**'nde bir karikatür veya resim sergisi, buradan da **Osmanlı Bankası Müzesi'ni** gezmeniz Bankalar Caddesi'nin tarihine ışık tutmanızı sağlayacaktır.

Bir imparatorluğun çöküşünden, bir milletin tekrardan ayağa kalkmasına tanıklık eden asırlık Osmanlı Bankası birbirinden ilginç sunumları ile sizi yaşadığınız dönemden eskilere götürecektir. Bölgeyi daha gezecek vaktiniz kalırsa özellikle eski adı ile Sao Paolo Kilisesi olan **Arap Camii**'ni de görmeyi unutmayın. Pazar günleri adeta terk edilmiş bir semti andıran caddelerde sizi kimi zaman eski bir Ceneviz meclis binası kimi zamanda bir Ceneviz zindanı, o dönemlerin son kalan sessiz tanıkları olarak karşılar. Bankalar Caddesi'nden Karaköy'e vardığınızda ise artık nasıl bir Karaköy gezisi yapmak isteyeceğinize bütçenize ve tarzınıza göre karar verebilirsiniz. Eğer yanınızda bu semte ilk olarak gelmiş bir dostunuz var ise, ona tarihi yarımada manzarası izletip hem kendinizi hem de sevdiğinizi şımartabilirsiniz.

Ayaküstü atıştırmalık balık yemek, mısır, portakal suyu seyyarlarından karnınızı doyurup Galata Köprüsü'nde bir yürüyüş ile tarihi yarımadaya bağlanmak bu seçeneklerden biri olabilir. Özellikle gün batışında Süleymaniye Camii, Mısır Çarşısı ile tarihi yarımada silüeti size bambaşka bir İstanbul'u hatırlatır.

Karaköy'den bahsetmişken, iskeleden başlayıp semt ile anılır hale gelmiş meşhur markaları da atlama gerekir. Güllüoğlu baklavacısı turisti, yerlisi günün her saati dopdolu müşterisi ve çikolatalı baklava gibi farklı seçenekleri ile Karaköy'ün uğrak duraklarından biridir. Onun hemen yanında yer alan Namlı Gorumet ise yüksek fiyatlarına rağmen kalitesi ile semtin çekici mekanlarından biridir.

Karaköy civarında gezerken binaların üstündeki süsleme ve heykellere de bakmanız bu bölgenin önemini bir kere daha fark etmenizi sağlar. Ünlü mimar Alexandre Vallaruy'nun eseri *Ömer Abed Han*, önündeki Cumhuriyet kadını ve adamını temsil eden heykelleri ile Ziraat Bankası binası, *Minerva Han* bunlardan sadece bir kaçıdır. İskelenin hemen paralelinde ise bambaşka bir camii sizi karşılar. Bugünkü adı ile Yeraltı Camii olarak bilinen yapı, Bizans döneminde şehri saldırılardan korumak amacı ile Boğaz'a gerilen zincirin kuzeyden bağlandığı *Castelli-on Kalesi*'nin günümüzde kalan bodrumudur.

Karaköy rıhtım yolcu salonundan dümdüz devam ettiğinizde ise Karaköy'ün değişen yüzünün yaratıcı fikirleri sizi karşılar. Dışardan bakıldığında kendine münhasır bir lokanta gibi gözükken Karaköy Lokantası, özgün meze ve balık seçenekleri ile turkuaz renginin olumlu enerjisini birleştirip size farklı bir Türk Mutfağı deneyimi sunar. Özellikle yurt dışından gelen bir misafirinizi gururla götürebileceğiniz bu mekanın sunumu Doğu- Batı sentezinin de doğru bir şekilde yabancı misafirlere nasıl pazarlanılabileceğinin en güzel örneğidir.

Buradan dümdüz devam ettiğinizde ise sizi 1860 yılında yapılmış olan *Fransız Geçidi* karşılar. Bu bölgeye yolu düşenler daha çok Bej Cafe olarak adını bilseler de, Fransız Geçidi Karaköy'de tarihe yenik düşmeyen ender yapılardan biridir.

Galata sur içi bölgesinde 17. yüzyıldan itibaren Fransız tüccarların yoğunluğu, deniz ticaretinde özellikle iki ülke arasında oluşan yakınlaşma ile Fransız Geçidi kıyıya çıkarılan ticari malların Fransız ticaret bölgesine taşınması için kullanılmıştır. Neo-Klasik mimarinin şehirde erken örneklerinden biri olan yapı, günümüzde orijinaline sadık kalınarak yapılan restorasyonu, modern dükkanları ile bölgedeki çekici noktalardan biridir.

Fransız Geçidi'nin hemen ilerisinde ise Osmanlı'dan beri halen karakol işlevini korumayı başarmış bir bina ile karşılaşacaksınız. Abdülmecit dönemi yapısı olan Voyvoda Karakolu ön cephesindeki Tanzimat Dönemi'nden kalma armaları ile dikkat çekmektedir. Fransız Geçidi'ni bitirdiğinizde ise yolun sonunda sizi, cadde köşelerinde, birbirinden özel ve keyifli kafeler karşılar. Burada özellikle Oups Kafe'ye uğrayıp mekan sahibinin yapmış olduğu bir-

1860 yılında yapılmış olan Fransız Geçidi Karaköy'de tarihe yenik düşmeyen ender yapılardan biri

birinden güzel tabloları izleyerek kahvenizi yudumlamanızı tavsiye ederim.

Buradan *Akçe Sokağa* devam ettiğinizde, bir yandan irili ufaklı yepyeni kafelerle karşılaşırken karşınıza bir anda bir kilise çıkarır. Kurtuluş Savaşı sırasında Anadolu Ortodoksları'nın Türk kökenli olduklarını savunan Papa Eftim, Yunan Hükümeti'ne karşı çıkıp burada kendi cemaatini kurmuş. Aslen 1475 yılında Kırım'dan gelen Kefeli Rumlarca inşaa edilen kilisenin geniş bahçesi içinizi ferahlatır. Kiliseye bitişik olan yolda ise Karaköy'de eski bir torna atölyesinden nasıl bir cennet yaratılabileceğini görüp şaşkınlığınızı gizleyemezsiniz. Sokak boyunca geniş sandalyelere kurulup güneşlenen, kitap okuyan gençler Karabatak Kafe'nin devamlı müdavimleridir. Avusturyalı kahve zinciri Julius Meinl'in kahvelerinin sunulduğu mekanda kendine özgü dekor sizi başka bir ortama alıp götürür. Alt kattaki traktör,

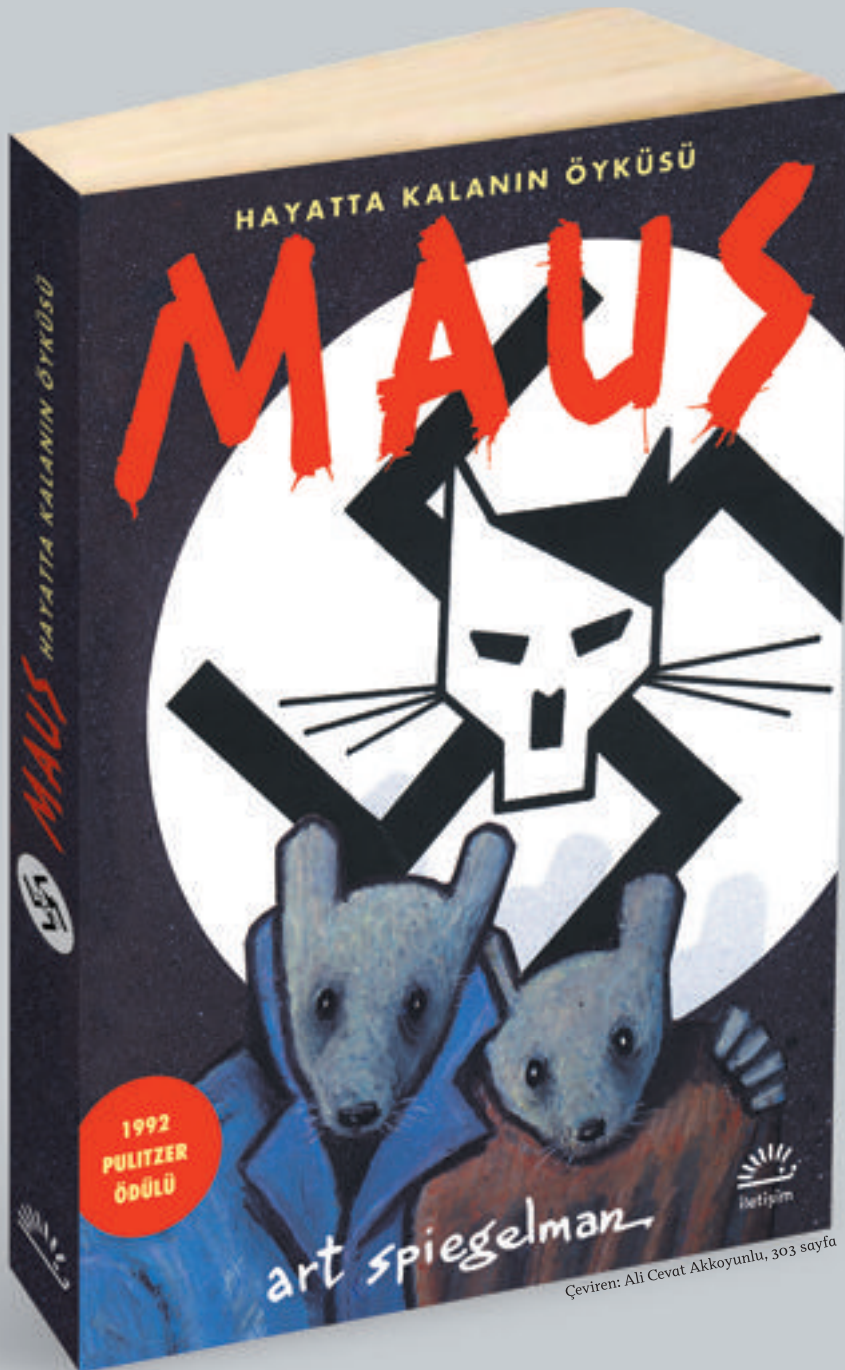
Galata beklenmedik sokaklarından çıkan bambaşka binaları ve insanları ile sizi şaşırtırken, kenarda köşede hayata tutunan Yahudi kültürü mirasımız da sizin keşfinizi beklemektedir

üst kata çıkan basamaklardan birinde eski bir bisiklet, merdiven boşluğunda bir Starwars robotu ile mekan günün her saati dolup taşıyor diyebiliriz.

Karaköy turunuzda vaktiniz kalırsa 18. yüzyıldan kalma *Saint Benoit Lisesi* ve İstanbul'daki en eski *Ermeni Gregoryen Kilisesi* olan *Sırp Kırkor Lusoroviç Kilisesi*'ni de gezmenizi tavsiye ederim. Turun son durağında ise restorasyonu biten *Kılıç Ali Paşa Camii* size bambaşka bir İstanbul deneyimi sunacaktır.

Karaköy camileri, kiliseleri, sinagogları, üstünden geçen her medeniyetin bıraktığı izleri ile İstanbul'un bir nevi unutulmuş dokusunu yansıtır bize. Mimarlar yalnızca yapı inşaa etmezler, yaptıkları ile mensubu oldukları topluma sevgi, mutluluk, övünç ve moral kazandırır. Toplum olarak gündelik olaylarla yeterince içimiz kararırken, arzu ederiz ki, eski Galata surları üstünde yükselen yapılar bize gülümseyerek baksın. Karaköy'ün ikinci kez yaşam bulmasını gülererek kutlayalım, bu şehirde yalnızca üzülecek değil sevinecek pek çok nedenimiz olduğunu beraberce görelim. Karaköy için umut dolu bir gelecek dileğiyle...

Yahudi soykırımını çizgilerle anlatmak

“Soykırım hakkında şimdiye kadar yapılmış en etkileyici ve başarılı anlatım.”

WALL STREET JOURNAL

“Sessiz bir zafer, sürükleyici ve sade - tam olarak anlatmak imkânsız, çizgi roman dışında herhangi bir ortamda yakalanması imkânsız.”

WASHINGTON POST

“Basit çizgilerle anlatılan büyük destan.”

NEW YORK TIMES

“Etkisinde uzun süre kalınacak bir sanat eseri.”

BOSTON GLOBE

Bu çocuğa
dikkat!

Adım çok

duyacağaksınız

Ralfi Kanyas
ile tanıştırmak
istiyorum
sizleri. Çok
özel bir genç.
22 yaşında
hem

medya iletişim üçüncü
sınıfta okuyor hem de
Hürriyet Ege'de muhabir
olarak çalışıyor. 16 yaşında
karşıdan karşıya geçerken
bir arabanın çarpmasıyla
hayatı değişiyor. Tekerlekli
iskemleye bağlı kalmanın
tüm zorluklarına rağmen
hayata daha da sıkı
tutunuyor. Başta zorluk
çekse de önce ailesi sonra
da arkadaşları ona güç
veriyor ve engel tanımaz
oluyor. Şimdi hem katıldığı
gönüllü çalışmalarla,
hem de gazete yazılarıyla
engellilerin hayatında
bir fark yaratmaya
çalışıyor. Geleceğin başarılı
gazetecisini şimdiden
tanıyın istedim

Karel VALANSİ

Kaza bir milat oldu sanırım senin için. Kazadan
öncesini ve sonrasını anlatır mısın? 1988 doğumluyum. 24 Kasım 2004'te geçirdim kazayı. On altı yaşındaydım, Lise 1'de okuyordum. Kaza geçirinca liseyi bıraktım. Bir süre sonra akşam lisesine devam ettim ve oradan mezun oldum. Şimdi İzmir Ekonomi Üniversitesi Medya İletişim Bölümü'nde okuyorum. Kaza günü yayalara yeşil ışık yandığında karşıdan karşıya geçiyordum, bir araba çarptı. Çok hızlıydı. Ağır derecede yaralandım. Çarptıktan sonra kaçtı ama etraftakiler plakayı almışlar bulduk sürücüyü. Ancak ceza almadı.

Neden ceza almadı? Sürücünün çok durumu yoktu. Kanıt da yoktu. Avukat dedi ki uzun sürecek, uğraşacaksınız ama doğru dürüst ceza da almayacak. Çünkü kanıt olmayınca ceza verilmiyor kolay kolay.

Görgü tanığı kanıt sayılmaz mı? Bir görgü tanığı vardı, öğrenciydi. Savcılarla olay mahalline gittik, kazanın nasıl olduğunu olay yerinde anlatacağıktık. O dönem psikolojim çok bozuktu, kimseyi görmek, dinlemek istemiyordum. Görgü tanığına gitsin dedim. Çok sinirliydim. O konuda kafam hala karışık. Böyle davranarak bozmuş olabilirim olayı diye düşünüyorum. Sonunda işin peşini bıraktık böylece sürücü ceza almadı. Bu kadar biliyorum.

Kaza gününe dönersek... Kaza sonrası önce devlet hastanesine gittim. Orada yeterli teçhizat olmadığı için 9 Eylül Hastanesi'ne gittik. Kazada omurilikte T 7-8 bölgelelerinin zedelendiği ve sağ kolumun kırıldığı söylendi. Makropaj tedavisi için İsrail Tel Hashomer'deki Sheba Medical Center'a gittim. Burada bir ameliyatla koldan alınan doku sırtımda omuriliğe nakledildi. Bu deneme gibi bir şeydi, denedik ama olmadı. İki Amerikalı vardı onlarda işe yaradı, hissiyatları biraz daha gelişti. Bir ay orada kaldık. Fizyoterapiye başladım, daha sonra İzmir'de devam ettim. Arkadaşlarımla hiç görüşmedim o sıra evden çıkmıyordum. Bazı arkadaşlarım evden hiç çıkmam diye düşünüyordular o dönem sanırım.

Tıptaki gelişmeleri takip ediyor musun, iyileşme şansın var mı? İyileşme şansı hep var diyorlar çünkü sinir kopmamış sadece zedeleneşmiş. Gelişmeleri takip ediyoruz. Özellikle Rusya'daki kök hücre tedavisini. Geçen sene gittiğimiz çok iyi bir doktor bize dedi ki "Ruslar iyi niyetli ama kök hücre tedavisi ancak benim kızımın torununa yetişir." İsviçre'de Zürih Üniversitesi'nde bir araştırma devam ediyor, kök hücre aşısından bahsediliyor. Onu araştırıyoruz ancak internet forumlarında hissiyatı azaltabilir diye okudum.

Fizik tedaviye devam ediyor musun? Fizik tedaviye devam etmiyorum, bir fark olmayınca bıraktım. Bir arkadaşım var 40 yaşında Hakkari'de gazi oldu, tekerlekli sandalye basketbol takımında aynı takımdaydık. O "Eğer bir his olursa zaten bacaklarını güçlendirirsin" dedi. Ben de aynı fikirdeyim. Bir de zaten çok aktifim. Araba kullanıyorum. Arabaya bin, arabadan çık, okul, dersler, iş. Devamlı hareketliyim. Ortezle yürünüyorum ama bununla ilgilenmek için pek de vakit yok okul ve işten.

Ralfi Kanyas'ın GÜNLÜK yaşamı

Tekerlekli sandalyede biri gibi değil, yürüyen biri gibi düşünüyorum. Hiç birşey olmamış gibi yaşamaya çalışıyorum...

Ortez dediğin nedir? Ortez ile yürüyorsun yani zorlayarak. Kalçanı da hareket ettiriyorsun. Ama ben kronik olunca hayata devam ettim, bu tür şeyleri boşladım biraz. (Ortez, işlevini kısmen veya tamamen kaybetmiş uzuvların performansını arttırmak ve daha fazla kullanılabilir hale getirmek amacıyla vücuda takılan yardımcı cihazlar. İyileşme prosesine yardımcı olur ya da kronik durumlarda tutarlı bir destek sağlayarak eklemi rahatlatır.)

İlk başta evden çıkıyordun, sonra nasıl katıldın hayata? Kaza sonrası arkadaşlarım toplanıp beni ziyarette geldiklerinde birçok kez yanlarına çıkmadım. Beni görmeden geri gittikleri oldu. Bir de kardeşim İzzet hepsine saldırıyordu. Kardeşim sekiz yaş küçük benden. O dönemden çok etkilendi. Herkes benimle ilgilenmek zorunda kaldığından kendini yaramazlık yaparak gösteriyordu. Hala herkes İzzet'in o zamanki yaramazlıklarını anlatır.

Nasıl sokağa çıkmaya başladın? Kendimi zorladım. Ben çıkmaya başlayınca insanlar benim eve hapsolma-

yacağımı anladı. Erkekler biraz daha çekingendi, kızlar daha istekliydi. Cafe'lere gitmeye başladık. Çok zorladım kendimi. Bazen eve dönüyordum hemen. Garipti, olay çok yeniydi, alışmadım önce. Sonra çıkmaya, ayak uydurmaya karar verdim. Çünkü hiçbir zaman alışamıyorsun. Tekerlekli sandalyeye alışmak diye bir şey olduğunu sanmıyorum, ayak uyduruyorum sadece. Önceleri insanların bana bakmasına çok takıyordum. Bir gün bir kadın Alsancak'ta bana para vermek istedi, kabul etmedim. Gerçi şimdiki aklımla reddetmez alırdım parayı ama o zaman gururuma yediremedim. Sandalyedeyim diye muhtacım demek değil ki.

Arkadaşlarının sana karşı davranışları değişti mi?

Ergenlik dönemimde çok arkadaşım yoktu. Lise zamanı kopukluğu vardı kaza öncesindeki dönemde. Ama onlarla yeniden samimi olmaya başladım. Onlar da bana karşı hassas davrandılar diye düşünüyorum. Çocukluk arkadaşydık sonuçta.

Yahudi Cemaati'nden herhangi bir yardım geldi mi? Maddi yardıma ihtiyacımız yok, cemaatten öyle bir beklentimiz de yok. Manevi olarak hal hatır sormak anlamında babamların arkadaşları geldi ziyarete sadece. Kardeşimle bu sene yeniden sinagoga gitmeye başladık, kazadan sonra tüm bunlardan kopmuştum. Cemaatten Alsancak Sinagogu'na asansör yapılmasını istedim ancak yapılmadı. Çok basamak var, her gittiğimde yardım istemek zorundayım. Artık sadece Karataş'a gidiyoruz. Orada daha az merdiven var. Her hafta gidemesem de bayramları kaçırıyorum.

Sporu çok sevdiğini basket oynadığını söyledin... Evet basketi İzmir Büyükşehir Belediyesi'nde oynadım, tekerlekli basketbol takımında. Her gün antrenman vardı sabah sekizde. Profesyonel anlamda lisanslı oyuncuyduk. İlk sene üniversiteyi kazanamadım. İkinci sene kazandığımda basketi bırakıp okula önem verdim, ikisini aynı anda yürütemedim.

Basket dışında neler yapıyorsunuz? Tenis oynamaya başladım. Tenisi seviyorum ama üstüne fazla düşemedim. Fena oynamıyorum sanırım, turnuvalara çağırıyorlar gidip oynuyorum.

Gezmeyi bir de Çeşme'yi çok seviyorsun... Evet gezmeyi seviyorum. Bir de zorlamayı seviyorum istediğim yerlere gidebilmek için. Çeşme'de her yere giderim. Ancak iki sene önce ünlü bir gece kulübüne gittiğimde beni içeri almadılar, "Engellileri almıyoruz" dediler.

Böyle bir kural koyamazlar ki! Bilmiyorum çok kalabalıktı diye herhalde. Sonraki sene yine denedim, o zaman girdim içeriye. Böyle şeyler başıma geliyor, alıştım takmıyorum fazla. Genelde Paparazzi'ye çok giderim. Sahibi çok iyi biri. Zorlandığımı görünce rampa yaptırdı. Her gittiğimde sohbet ederiz.

Hürriyet Ege'ye nasıl başladın? Yazın staja başladım. İlk hafta yazı işleri müdürü ile engellilerin sorunları hakkında sohbet ettim. "Çek resimleri getir" dedi. Hem Çeşme'de hem Alsancak'ta dedektif gibi annemle gezdik ve uygun olmayan yerlerin resimlerini çektik. Bankamatik, bozuk yollar gibi yerlerin resimlerini çekip yazı yazdım. Bu haberle daha stajın ilk haftasında manşete çıktım gazetede.

'ENGEL'siz muhabir

Engelli yaşam konusuna duyarlı olan tiyatronun duayeni Ali Poyrazoğlu, Engelsiz İzmir Konferansı'nın moderatörlüğünü yaptı

çok istekli. "Fikir üretin, projeyle gelin, sunum yapın" diyorlar.

Engelli hakları konusunda bir yasa var mı? Bu sene çıkacaktı çok sevinmiştik. Ancak üç sene daha ertelendi. Bu sene çıksaydı, ceza almamak için her işletme bazı önemli noktalara dikkat etmek zorunda kalacaktı. Ama bu konuda yeterince hazırlık olmadığı için ertelendi. Çıksa hayatımız kolaylaşacaktı.

Tek başına İstanbul'a geliyorsun. Kendi yaşadığın çevrede, bildiğin yerlerde bir şekilde halledersin ama İstanbul gibi farklı bir şehirde nasıl hallediyorsun? Tanımadığım yerlerde de hallediyorum. Ben öyle şeylerde çok rahatımdır. İstinye'den Taksim'e kendim gidiyorum, metroya biniyorum, taksiye biniyorum, her şeyi yapıyorum. Bir tek otobüse binmiyorum İstanbul'da o kadar. Nişantaşı'na cafe'ye oturmaya gidiyorum. Asmalimescit'in kalabalığına bile girdim. Yurtdışına da tek başıma gittim. Her zaman yanımda bir çantam var. Tüm ihtiyacım olan medi-

kal malzemeler yanımda.

Medikal malzeme dediğin nedir? Göğsümün altından itibaren hissetmiyorum. Bu yüzden idrar torbası taşıyorum. 3 saatte bir alarm kuruyorum sonda takmak için. Ona göre su, çay, kahve içiyorum. Kola veya içki içeceksem prezervatif sonda diye bir şey var direkt idrar torbasına bağlıyorum. Çünkü bunlar daha çabuk idrar getiriyor, kaçırabiliyor. O yüzden diyet yapıyor gibi kontrol etmem lazım. Büyük tuvalete her sabah çıkıyorum. Hep bu düşünce var kafamda kontrol edebilmek için, o yüzden çok rahat değil. Ama bu da bir zorunluluk. Önemli bir sorun engelli tuvaleti olmaması. Bazen kapı açık kalıyor erkekler tuvaletinin içinde olduktan sonra ama sorun etmiyorum. Bazen tuvalete bile giremiyorum. Engelli tuvaleti zaten hiçbir yerde yok. İstanbul bu konuda berbat. Engelli tuvaleti yok, normal tuvalet dar ve üst katta bazen. Güzel bir cafe açmış ama bu konuyla alakaları bile yok. Yoksa mekan uygun, engelli tuvaleti yapılabilecek yer var.

İzmir daha mı iyi? İzmir daha iyi değil. Ama İzmir'de gittiğim yerler belli olunca çözümlerimi de biliyorum. En uygunu Starbucks. Alsancak'ta oturuyorum. Bazen eve bile gidiyorum tuvalet için. Tüm Türkiye'de engelli tuvaleti yok. Bir alışveriş merkezlerinde var, bir de havaalanında.

Köşe yazarları da seninle ilgili yazılar yazdılar, ilki temmuz ayındaydı sanırım... O ilk haftamda çıkan bir yazı. Ondan sonra bana bir bölüm ayırdılar, kendi yazılarımı yazıyorum. Staj sırasında bir gün Bölge Temsilcisi Deniz Bey yanında Fatih Çekirge ile beni odasına davet etti ve "kadrolu ve maaşlı çalışmak ister misin?" diye sordular. 'Engelsiz muhabir' fikri çok hoşlarına gitti, ben de kabul ettim. Şimdi cumartesi günleri bir sayfam var. Haftada bir tam gün okula gidiyorum diğer günler hem işe hem okula gidiyorum. Cumartesi de işe gidiyorum.

Okulda iyi misin? Yetiştirebiliyor musun ikisine de? Yetiştiriyorum. İdealim gazeteci olmak, olacağım da. Habercilik bölümünü seçtim üniversitede. Üniversitenin aylık gazetesi 'Ünivers' i biz üçüncü sınıflar hazırlıyoruz, hocalarımızın eşliğinde. Engelsiz İzmir Konferansı ile ilgili bir haber hazırladım. Okulun engelliler için uygun olmayan yerleri hakkında yazdım. Şimdi de sokakta yaşayan insanların hayatı ile ilgili röportaj yapıyorum.

Engelsiz İzmir Konferansı'nda neler konuşuldu? Bir arama konferansıydı, Ali Poyrazoğlu moderatördü. Engelsiz İzmir Kongresi adlı bir kongre yapılacak 2013'te, onun ön çalışmasıydı. O konferanstan sonra gönüllüler toplantısına çağırıldım. Her hafta bu toplantılara katılıyorum. Henüz bir bildirge yayınlanmış değil ama yöneticiler

Karel Valansi
ve Ralfi Kanyas

Gazeteci olmayı hep istiyordum. Medya İletişim'e girdim. Bir hocam; "Muhabir olman zor belki ama olursan sıradışı olur" diyerek beni cesaretlendirdi. Ben de zorladım. Gerisi kendiliğinden geldi.

Yollar da kötü değil mi? Beşiktaş gibi dik yokuş olmadığı sürece her yerden giderim. Arnavut Kaldırımları benim en büyük düşmanım. Bir de kapanlar. Parke yollar iyi döşendi mi problem yok. Yaya yolları çok rahat. Nişantaşı'nda gezmeyi seviyorum, kalabalık ama hallediyorum.

Kaza sonrasında bazı şeyler hayatında zorunlu olarak değişti. Duyguların, hayata bakış açın, ideallerin değişti mi? Gazeteci olmayı hep istiyordum o yüzden o bakımdan sorun yok. Görsel İletişim tasarımı girdim ÖSS'de ilk sene. Sonraki sene bir daha sınava hazırlandım, bir sene kaybettim ama Medya İletişim'e girdim. Bir hocam; "Muhabir olman zor belki ama olursan sıra dışı olur" diyerek beni cesaretlendirdi. Ben de zorlamak istedim. Kendi kendine geldi devamı.

Hayatından memnun musun? Ailenle arkadaşlarınla ilişkilerin, iş hayatın, okul hayatın? Memnunum. Kendi başıma eve geçmeyi düşünüyorum. Ben tekerlekli sandalyede biri gibi düşünmüyorum; ben yürüyen biri gibi düşünüyorum. Hiç bir şey olmamış gibi yaşamaya çalışıyorum. O yüzden her yere gidiyorum. Arkadaşlarım var. Komplekslerim de yok, çok sıkılırsam tek başıma da çıkar kahvaltıya giderim.

Eskiden de böyleydin di mi? Eskiden o kadar değil aslında.

Cesarettir tüm bunlar... Belki de, ama Alsancak'ta herkes alıştı sanki bana. Kimse bakmıyor artık. Ya da ben baktıklarını hissetmiyorum. Eskiden çok sinirleniyordum, cesaretim kırılıyordu dönüyordum eve. Şimdi hissetmiyorum bile. Bazı şeyleri sindirdim.

Alışverişini kendin mi yapıyorsun? Kıyafet dersin merakım yok, kredi kartımı anneme veriyorum o bana alıyor. Teknolojik şeyleri takip ederim, kendim alırım. Araba kullanıyorum. Tek başıma inip biniyorum arabadan. Kendi kendime yetiyorum.

Hedefin ne? Hedefim Hürriyet Gazetesi'nde kadrolu olarak çalışmaya devam etmek. Bu yaşta kadroya girmek benim için çok önemli. Hürriyet'ten kesinlikle kopmak istemiyorum.

Sonrasında hangi konuya eğilmek istiyorsun? Uygun gördüler engellilerle ilgili yazmaya başladım. Benim ilk başta öyle bir düşüncem yoktu. Spora çok meraklıyım. Bu konuda yazmak isterim. Futbolu takip ederim. 7 yaşından beri Fanatik Gazetesi'ni takip ederim. Şu an engellilerle ilgili yazıyorum. Ben de çok çektiğim için elimden geleni yapmaya çalışıyorum.

Yazı yazmayı seviyor musun? Seviyorum. Özellikle şiir yazmayı. Engelliler şiir yarışmasına katıldım ikinci oldum. İzmir Büyükşehir Belediyesi'nin 2006'da '3 Aralık Dünya Engelliler Günü' için düzenlediği bir yarışmaydı. 750 TL para ödülü kazandım. Küçükken de ilkokulda anneler günü için şiir yazmıştım, orada da birinci olmuşum. Hala şiir yazıyorum.

Sevgilin var mı? Sevgilim olsun istiyorum ama tekerlekli sandalye bir dezavantaj. Kızların belli kriterleri oluyor. Normalde de zor konular. Ama kızlar biraz daha olgun, daha bilinçli olurlarsa daha da kolaylaşır sanki. Mesela o bahsettiğim kırk yaşında tekerlekli iskemledeki arkadaşımın kız arkadaşı var 30 yaşında. 22 yaşından sonra da büyümeye devam ediyorsun. O yüzden bu konuda umutluyum. Eninde sonunda olacak eminim.

24 DAKİKA'DA NEŞE VE KAHKAHA

S

elevizyondaki yerli kanallar olsun, yabancı kanallar olsun, biz izleyiciler son 5 yıldır sayıları giderek artan ilgi çekici diziler ile karşı karşıyayız. Yayın süreleri 2 saati geçen bazı yerli dizileri sırf uzunluklarından dolayı seyretmesemde birçok yabancı diziye zevkle takip ediyorum.

Bunların içerisinde, 24 dakikalık formatta sunulanları keyifli, eğlendirici ve oldukça neşeli oluyor büyük çoğunlukla. Bu yazımda size, yorgun argın dönülen bir iş günü sonrası, spor arkası dinlenme zamanınızda, kimi zaman da sabah erken saatte işe gitmeden önce, günde "bir doz 24 dakika" formülünü öneriyorum.

Two and a Half Men

Bu sene 9. sezonuna giren ve keyifle izlenen **"2,5 Adam"**ı birçoğunuz duymuşsunuzdur. Karısından boşanmış bir kiropraktör (bir cins masör) olan Alan Harper (John Cryer), gamsız ve vurdumduymaz oğlu Jake Harper (Angus T. Jones), kızlar konusunda tam bir 'player' olan Charlie Harper, Alan'ın eşi Judith (Marin Hinkle), çıtır büyükanne Evelyn (Holland Taylor) ve hizmetçi Berta (Conchata Ferrell) ile dizi başlı başına bir fenomen.

Dokuz yıldır süren bu keyifli seriyi bu seneye kadar ben de rastladıkça izlerdim. Tabii hata ettiğimi yıllar sonra Charlie Sheen diziden ayrılıp da yerine Ashton Kutcher gelince, neler olmuş diye göz atınca anladım. (Charlie Sheen, dizinin Yahudi asıllı yapımcısı Chuck Lorre'a bir radyo programında antisemit sözlerle hakaret etmiş, ayıldığında da dilediği özüre rağmen kadrodan çıkartılmıştı). Diziyi izlemeye başlayıp, karakterlerine, kurgusuna alıştığımızda ne kadar da eğlenceli olduğuna ve bu zamana kadar nasıl olur da izlemediğinize şaşıracaksınız. İngilizce bilmenize de gerek yok, internette yok yok. (Ayrıca sevgili editörümüz de 52 kupona DVD'sini verecekmış ☺).

Dizinin en eğlenceli karakteri Alan Harper, eski karısı Judith tarafından ezilen, onun ayak işlerine koşturan, çapkınlık kabiliyeti ve 'happy ending' erişimi tesadüflere ve şansa bağlı olan makus talihini yenememiş bir karakter. Abisi Charlie Harper ise her gece başka bir güzelle gönül eğlendiren, sürekli içen hayatın zevkini çıkararak ve ayık olduğu kısa aralarda bestelediği reklam cıngıllarından kazandığı paralarla Malibu'da okyanusa nazır saray yavrusu bir evde yaşayan, hayatın hep kazananlar kısmında yer alan etkileyici bir tip. Bu iki kardeş birbirlerine tamamen zıt yapıda olsalar bir araya geldikleri anda hemen bir ortak konuya kavuşuyorlar: annelerinin çocukluklarında onları nasıl hırpaladıkları. Alan, eşi tarafından evden kovulup beş parasız halde, çareyi

Charlie'nin evine taşınmakta bulunca, komedi başlıyor. Dizinin hayranları, Charlie'li dönem ile Ashton'lı dönem arasında farklar olduğunu ve aynı tadı alamadıklarından şikâyetçiler. Ashton'ın rol almaya başladığı 9. sezon aslında yeni bir başlangıç ve açılım olarak düşünölmeli. Şu sıralar 1. sezondan başlayarak, eski bölümleri sırasıyla yeniden izlerken, bir yandan da ağır ağır 9. sezonu izliyorum.

Dizinin ilk yılları gerçekten eğlenceli. Oyuncular arasındaki etkileşim ve bütünleyicilik unsurları tam. Hatta en baştan başlayarak izlediğinizde, sizi kahkahalarla güldüren birbirinden eğlenceli bölümlerle karşılaşıyorsunuz. Son sezonda ise Charlie Sheen'den sonraki formata ve atmosfere uyum sağlamak biraz zaman alıyor. Alan ve Charlie arasındaki mimiklere gülmeye alışmış olanlar için başta zor olsa da, dizinin yeni halinin de giderek eğlenceli olacağını söyleyebilirim. Genç bir milyarderin (Walden Schmidt rolünde Ashton Kutcher) Alan Harper'ın hayatına girmesi ile yeni maceralara yelken açıyorlar.

Chuck Lorre'un dizilerinde uyguladığı başarılı formül bu dizide de kendini etkili bir şekilde gösteriyor: konuya, atmosfere birebir oturan yardımcı oyuncular. Aslında dizide sadece 2,5 başrol var. Ama Berta, Evelyn, Judith ve Rose dizinin yapıtaşları, Charlie'nin günlük sevgilileri olan konuk oyuncular da esansı.

The Big Bang Theory

2007'de yayın hayatına başlayan ve radarlarıma CNBC-e sayesinde yakalanan bu eğlenceli seriyi de yakaladıkça izliyordum. Zararın 4-5 sene sonrasında da olsa döndüm ve bu sene tüm bölümlerini edinerek izlemeye başladım. Ve bir anda, izleyiciye sit-com tarihinde eşi benzeri olmayan bir karakter sunan bir diziyi karşı karşıya kaldım: **“Sheldon Lee Cooper!”**

Dizi, üniversitede akademisyen olarak araştırma yapan üç doktora sahibi, bir de mühendislik diploması olan dört yakın arkadaşın arasında geçiyor. Genel olarak “inek” diye hitap edilen karakterlerle dolu bu diziyi de izlemenizi öneriyorum. Dört inegimiz çeşitli derecelerde antisosyalliğe sahip. Üstelik fotografik hafıza ve eşsiz bir zekâya sahip sosyo-psikopat Sheldon sayesinde yanlarına kızlar başta olmak üzere hiç kimsenin yaklaşmak istemeyeceği bir grup oluşturmaktalar. Tek kız arkadaşları anneleri veya ablaları.

Leonard Hofstadter (Johnny Galecki) ev arkadaşı olarak Sheldon Cooper'ın (Jim Parsons) yanına taşınmış “eşsiz bir şansa sahip!” bir akademisyen. Üniversiteden arkadaşları Howard Wolowitz (Simon Helberg) ve kadın mevcudiyetinde sesli iletişim kuramayan Hintli Raj Koothrappali (Kunal Nayyar) ile birlikte mutlu mesut yaşıyorlar.

Dizimiz hiç çalışmayan asansörleri (nedenini 5. sezona doğru öğreniyoruz) sebebiyle merdivenleri tırmanarak dairelerine çıktıkları bir gün, Leonard'ın yeni kapı komşuları Penny'yi (Kaley Cuoco) yemeğe davet etmesiyle başlıyor. Karakterlere biraz daha yakından bakacak olursak, bütün örgü 5 buçuk kişi üzerinde dönüp duruyor: kapı komşusuna tutulan Leonard – ki kafadarlar arasında en normale yakın olanı o – eve gelecek misafirler için bile 48 saat öncesinden yazılı uyarı isteyen, tuvalet kullanım saatlerinden evdeki oturma düzeni-

ne kadar her şeyle ilgili kurallar koyan ev arkadaşı Sheldon, bar-mitsva'sında gelen bonoları (bizdeki altınları) satarak striptizcilerle gönül eğlendiren ve hâlâ annesiyle oturan Howard, hafif eşcinsel esintiler taşıyan yalnız ama duygusal ve çekingen Hintli Raj sadece sesini duyduğumuz Howard'ın annesi Bayan Wolowitz...

Diziyi modüler olarak düşünürseniz, eklenen konuk oyuncuların hepsi ayrı bir sayfa açıyor hikâyede ve sürükleyiciliği arttırıyor. Dizideki karakter etkileşimleri ikiye ayrılıyor:

Sheldon'ın dizideki karakterler ile etkileşimi ve diğer oyuncuların birbirleriyle etkileşimleri.

Amerikan komedilerine uzak duranların bile sırf Sheldon için diziyi izlemesi gerektiğini düşünüyorum. Jim Parsons – Sheldon karakteri ile kazandığı Altın Küre ve çeşitli ödülleri sonuna kadar hak ediyor.

Altıncı yılına giren dizi mükemmel bir şekilde bir araya getirilmiş bir oyuncu grubu ve senaristlere sahip. Baştan ele alınmazsa değeri anlaşılacak kadar keyifli. Kimi sabahlar erken kalktığımda, işe gitmeden önce izlediğim ve güne gülerken başlamama vesile olan bir yapım. Aklınızda yer eden bazı sahneleri ile diziyi izledikten çok sonra bile gülmenizi sağlıyor. Tavsiyem vaktiniz varsa ve hayatın yorucu temposundan uzaklaşmak istiyorsanız kesinlikle bir an önce izlemeye başlamanız.

İŞGAL ALTINDAKİ ŞEHİRDE BİR ASKERİN VE BİR ÇOCUĞUN DOSTLUĞU...

BÜYÜK YAZAR
AMOS OZ, 1947
KUDÜSÜ'NÜ
DOKUNAKLI AMA
AYNI ZAMANDA
RENKLİ BİR
ÖYKÜYLE
ANLATIYOR.

40 IS THE NEW 20

Aylin YENGIN

Bir başka deyişle, eskiden 20'li yaşlar neyse, şimdinin 40'lı yaşlarına eşdeğermiş! Öyle diyorlar... Aslında her şey "Friends" dizisinin ünlü yıldızı Courteney Cox'un yeni TV şovu "Cougar Town" ile başladı. Bu yeni dizinin sloganı "40 is the new 20" idi. Dizi başladığı günlerde Amerika'daydım ve işin ilginç yanı 40. doğum günümü kutluyordum! O kadar hoşuma gitmişti ki – neden acaba? – Courteney Cox'un billboard'larda giydiği tişörtten bir tane edinmiştim. Doğrusu bu slogan bana "cuk" oturdu, çünkü kendini her daim 20'lerinde hissedenlerdenim – hem de 20'li yaşlarımda hissettiğimden de fazla. Peki benim gibi düşünen birileri daha var mı acaba? Bunu öğrenmek için en uygun adayın Nora Romi olduğuna karar verdim!

NORA ROMİ

Fotoğraflar: Teri ERBEŞ

***Gazeteciliğe bugün
başlayacak olsam hiç
düşünmeden internet
gazeteciliğine yönelirdim.
Biz en son kâğıt kuşağıyız.
Dergicilik ve gazeteciliğin
geleceği on-line.***

Yazmaya nasıl başladın? Çocukken günlük mü tutardın?

Yok, aslında tutmazdım. Çocukken yazma hevesim yoktu ama çok kitap okurdum. Lise sona, hatta üniversite bire kadar pek bir şey yazdığımı söyleyemem. Lise sondayken bir dönem kafayı Henry Miller'a taktım nedense. Hatta Anaïs Nin ile 30'larda geçen bir filmi vardı, "Henry and June" diye... Çok etkilemişti beni. Bu etkileşimle, ben de tıpkı Henry Miller gibi, küçük kâğıtlara beşer altışar satırlık cümleler yazıp her yere yapıştırmaya başladım. Üstelik de bunu marifet sanarak.

Hayatında dönüm noktası olarak gördüğün şey neydi?

Bence hayatımın dönüm noktası gazeteciliğe başlangıcımdır. Ayşe Arman'ın liseden en yakın arkadaşı Aslı, üniversitede en yakın arkadaşım oldu. Ayşe de o sırada Aktüel'de çalışıyor ve bir haber yapmak istiyordu. Hatırlarsın, o zamanlar telefonda insanları işletmek çok modaydı. Ellerinde ünlü erkeklerin telefon numaralarından oluşan bir liste vardı. Amaç hepsine teker teker telefon açıp onları baştan çıkarmaya çalışmak! Ayşe önce bu teklifi Aslı'ya götürmüştü, ama Aslı utanırım yapamam deyip beni önermiş. Ayşe beni aradı, ben de kabul ettim – nasıl olsa kimse beni tanımıyor diye (gülüşmeler). Babam o gün beni Aktüel'in ofisine bıraktı ve şansa kimi aradıysam bülbül gibi şakımaya başladı. Böylece çok başarılı bir proje çıktı ortaya. Bir gazete binasına ilk gidişim de bu şekilde oldu. Bir ay sonra Ayşe beni aradı ve haftalık Para dergisine bir eleman arandığını söyledi. Orada İsmet Berkan ile çalışmaya başladım, ama kismete bak ki 2 ay sonra dergi kapandı. Ben de okula döndüm. İki ay sonra bu kez Penthouse dergisi açıldı ve oradan teklif geldi.

Aktüel'den Para'ya...

Para'dan Penthouse'a... bir ekstremden öbürüne

koşmuşsun. Zaten işin ilginç yanı, Para'da kalsaydım, bugün ekonomi yazarı olurdu. Penthouse'un kadrosu inanılmazdı. Ama orada yazı yazmadım, dergicilik öğrendim. Bazen röportajlar ya da çeviriler yapıyor-

dum, hepsi bu. Penthouse'a girince kocaman bir havuzun içinde buldum kendimi. Cosmopolitan, Harpers Bazaar, Esquire gibi bir sürü dergiye yazılar yazmaya başladım. Hatta hiç unutmam, Ercan Bey (Arıklı) demişti ki, "Yeter artık, her dergide Nora Romi adını görmek istemiyorum." Ben de o kadar çok yazmak istiyordum ki, sahte bir isimle yazmakta bulmuştum çareyi. Çok sosyaldim, çevrem çok genişti, yazacak çok şeyim vardı yani. Sonra Milliyet'e transfer oldum ve diyebilirim ki, gerçek gazetecilik yaşantım orada başladı.

"Aklıma "Anne & Çocuk" fikri geldi. Yazılar çok ilgi gördü, tabii o zamanlar için bir ilkti ve Sinan 10 yaşına gelinceye kadar da devam etti."

Milliyet'te ne yazıyordun?

Haftada iki üç gün köşe yazılarım vardı. Ayrıca haftasonu eklerine yazıyordum. Bir de Vitrin diye bir alışveriş eki vardı, onun da editörüyüydüm. O beş altı sene içinde, gazetecilik konusunda her şeyi yaptım diyebilirim.

Sonra evlendin... Evlendim, hamile kaldım, doğurdum. Bir süre Yeni Yüzyıl'a taşıdım köşemi... Ajanda benzeri, nereye gidelim, ne yapalım türü yazılar yazıyordum. Arada bir sürü gazete ve dergiye dışarıdan yazmaya devam ettim. Sonra 2002 yılında, o dönem Hürriyet'in ek yayın yönetmeni olan Neyyire Özkan beni aradı ve Cuma günleri bir "şehir ilavesi" yayınlamak istediklerini söyledi. Ben o dönem Sinan'ı pusule gezdirmekten başka hiçbir etkinliğe katılmadığım için, sosyal yaşamdan ve çevreden çok uzak kalmıştım haliyle. O anda aklıma "Anne & Çocuk" fikri geldi ve Neyyire'ye önerdim. Bayıldı ve hemen tam sayfa yazmaya başlamamı istedi. Yazılar çok ilgi gördü, tabii o zamanlar

için bir ilkti ve Sinan 10 yaşına gelinceye kadar da devam etti.

"Anne & Çocuk" köşesi bitince. Hürriyet de mi bitti?

Hürriyet'e dışarıdan yazılar yazmaya devam ettim. O sıralarda bir arkadaşım Anne & Trends adlı bir dergi için teklif getirdi, kabul ettim. Tam ona başladığım sırada, bu kez Nevzat Çalışkan (Maya Grubu) Parents dergisi için yardımımı istedi. Diğer dergiye kabul ettiğimi ve gelemeyeceğimi söyledim. Anne & Trends yürümedi, ben de Nevzat Çalışkan'ı arayıp teklifinin halen geçerli olup olmadığını sordum. Hemen başlamamı söyledi. O günden beri de Parents ve Perfect Wedding'in bir de e-Bebek dergilerinin editörlüğünü sürdürüyorum. Üç dergi çıkarmak zor gibi görünebilir ama çok pratik ve çok organize bir ekibiz, o yüzden her şey rayına oturdu ve tıkrır tıkrır işliyor.

HT Hayat'ta "40'lı Yaşlar Müdürü" diye bir de yazı

dizin var... Evet, çok severek yazdığım bir site. Ben arada bir Posta Gazetesi'nin "Anneler Günü" ya da "Yılbaşı gibi" temalı eklerini yaparım, tanışıklığımız olduğu için de Rıfat Ababay'a böyle bir internet gazeteciliği teklif götürmüştüm, pek sıcak bakmamıştı. Sonra, HT Hayat'ta "Anneyiz Biz"i kuran Pınar Reyhan Özyiğit'e düşüncemi açınca, hemen yazmaya başlamamı söyledi. Böylece "40'lı Yaşlar Müdürü" oluverdim.

Gazeteci olmasaydın, ne olur-

dun? İnan ki bu soruya verebilecek hiçbir cevabım yok. Hatırlarım da, okulda arkadaşlarımdan ileriye dönük planları vardı, "Ben büyüyünce..." diye başlayan. Benim asla böyle bir planım olmadı. Genellikle okullarda çocuklara yönelik konuşmalar verdiğim zaman her zaman bu konuya değinirim. Aralarından bazıları ileride ne yapmak istediklerine karar vermiş olabilirler, ama herkes mesleğini ilkokulda seçecek diye bir şey yok. 30 küsur yaşına gelmiş ve hâlâ ne yapacağına karar verememiş bir sürü arkadaşım var mesela. O bakımdan çok şanslı olduğumu söyleyebilirim. Mesleğim beni seçti!

Ne değişti hayatında 10

sınırını aştığında? Çok acayip bir değişim yaşadım 40'larımnda. Bir kere işe gitmeye başlayarak sosyalleşmeye, kendimle ilgilenmeye, ofisteki "genç" arkadaşlarımla gezmeye, yeni arkadaşlar edinmeye başladım. O dönem geriye dönüp baktım ve gördüm ki, evlilik sürecinde ben Nora olmaktan çıkmışım! Kendimi kötü hissettim. Yine aynı dönemde evliliğim düşüşe geçmeye başladı. Her şey üst üste geldi, önce çok sevdiğim anneannemi, ardından da taptığım annemi kaybettim, boşandım, evlerimizi ayırdık, taşındım... Hayatım bir anda alt üst oldu. Özetlemek gerekirse: 30'lu yaşlara çok güzel, hep kazanarak girdim, 40'larımna da hep kaybederek girdim. Benzetecek olursak, Hollywood filmi gibi başlayan bir dönem, Türk filmi gibi sona erdi (gülüşmeler).

"10 is the new 20" sloganı hakkında ne düşünüyör-

sun? Asla 20'li yaşlarıma dönmek istemem. Halimden çok fazlasıyla memnunum. Ama bunun için çaba harcıyorum. İşin formülünü buldum, formül anın tadını çıkarmakta gizli. Ve bu felsefeyi hayatta her şeye uygulamaya başladım. Bir şey öğrendim: Anne-baba bir şanstr ama arkadaşlar, seçtiğin ailedir! Bu hayatta arkadaşların ne kadar önem taşıdıklarını ve en büyük yatırımlarını arkadaşlara yapmakla ne kadar akılcıca bir iş yaptığımı anladım.

Kendini genç hissediyor-

musun? Evet genç hissediyorum. Niye yaşlı mı görünüyorum (gülüşmeler)? Genetik olarak da şanlı doğanlardan olduğumu düşünüyorum. Annem dışında, ailede yaş ortalaması 85'in üzerindedir. Çok sık hastalanmam, fazla ilaç almam. Kendime olabildiğince iyi bakmaya, az yemeye, düzenli spor yapmaya çalışırım. 40 yaşımdan beri check-up'larımı aksatmam. Sigarayı bıraktım, sadece arada sırada Café

Creme içiyorum, sosyal ortamlar dışında çok fazla alkol tüketmemeye bakıyorum – elimden geldiğince tabii. İkisine de bağımlılığım yok ama keyifli bir tüketiciyim.

Çok başarılı bir köşe yazarı, kitap yazarı ve editörsün.

Oysa annelik konusunda bir yazında "Ben gevşek bir anneyim" demişsin. Ne demek bu? Çok gevşegim gerçekten. Hiç otoriter değilim Sinan ile. Oğluma katı kurallar koymak yerine, onunla eğlenmeyi tercih ettim. İyi bir iletişimimiz var. Pişman mıyım, diye soracak olursan, şimdilik hiç değilim. Umarım ileride de bu kararımın dolaylı pişmanlık duymam. Çok komik bir şey olmuştu, bir keresinde Sinan okulu kırmış bana haber vermeden, ben de kenara çektim ciddi bir konuşma yaptım. Hatasını anladı. "Ne olur anne, kimseye anlatma," dedi. Ben de söz verdim. Kimseye tek kelime etmedim, sonra unutup köşemde yer verdim! Herkes bu şekilde öğrenmiş oldu, Sinan da bana çok bozuldu.

"Anne" doğulur mu, olunur mu?

Olunur. Sinan doğmadan önce, içimde kesinlikle anaçlık duygusu yoktu. Hayatta sokakta durup da bir çocuğun başını okşadığımı ya da

30'lu yaşlara çok güzel, hep kazanarak girdim, 40'larımna da hep kaybederek girdim. Benzetecek olursak, Hollywood filmi gibi başlayan bir dönem, Türk filmi gibi sona erdi

arkadaşlarımla çocuklarıyla vakit geçirdiğimi bilmem. Çocuğum olduğum için çok mutluyum, öte yandan ikinci bir çocuk yapmayı hiç düşünmedim. Her kadın anne olmak zorunda değil bence. Anne olmadan da gayet mutlu bir hayat sürülebilir. Bazı kadınların ise kesinlikle anne olmamaları gerektiği inancındayım.

Gazetecilikten sonra dergici-

lik yapmak nasıl bir duyđu? Çok hafif ve çok daha rahat tabii. Hayatın hızlı temposundan çok daha uzak, ama çalışma şartları benim için çok daha uygun. Ben dergiye başladığımda, Sinan henüz 4 yaşındaydı ve tek şartım saatlerimin esnek olmasıydı. Ama yine de esas iş gazete. Özellikle de haftalık gazete. En zoru günlük değil, haftalık gazetedir. Günlük gazetede haberi 5N1K konseptiyle, en kısa şekilde verirsin, oysa haftalık gazetede bir konun olmalı, onu tüm yönleriyle araştırmalı ve güzel bir üslupla okuyucuya sunmalısın – ve bunu 3 gün içinde yapmalısın çünkü 4. gün baskıya girmen ve dağıtman gerekir. şalom'u bu açıdan çok takdir ederim.

Çok ilginç isimleri olan 2 kitap yayınladın. İçerikler-

rinden biraz söz eder misin? İlk kitabım köşe yazılarımla bir derlemesi niteliğindedir. Milliyet'te ve bazı dergilerde çıkan yazılarımdan seçip yayınlamıştık. İkinci kitabımın bir kısmı Hürriyet'te yayınlanan köşe yazılarımdan, bir kısmı da gazetede hiç yayınlanmamış derlemelerimden oluşuyordu. Sinan 2 yaşındayken yazmaya başladığım için, hamileliğim ve onun bebekliği boyunca yazdığım yazılar o güne kadar hiçbir yerde yayınlanmamıştı.

Yeni bir kitap projesi var mı-

ufukta? Aslında uzun metraj bir senaryo, bir de kitap teklifi var, bakalım... Diğer yandan Emre Aköz'ün inisiyatifiyle uzun yıllar Hürriyet'te yayınlanan "Annemin Köşesi"ni de kitaplaştırmayı düşünüyorum, ama henüz elim varmıyor. Zamana bırakıyorum.

NORA ROMİ, 1970 İstanbul doğumlu Nora ilk, orta ve lise eğitimini Şişli Terakki Lisesi'nde tamamladıktan sonra İstanbul Üniversitesi İngilizce Öğretmenliğinde okumaya başladı. 1992 yılında Bir Numara Yayıncılık'a bağlı Para dergisinde çalışmaya başladı. Daha sonra Penthouse dergisi kadrosuna bağlı olarak pek çok dergide yazı ve araştırmaları yayımlandı. 1995 yılında Milliyet Gazetesine geçerek çalışmalarına orada devam etti. No Name adlı köşe yazılarının yanısıra, Cumartesi'leri yayınlanan "Vitrin" ilavesinin editörlüğünü yaptı. 1999'da Milliyet'ten ayrılarak yazılarına bir süre Yeni Yüzyıl'da devam etti. Oğlu Sinan dünyaya geldikten bir süre sonra, 2002 yılında Hürriyet Gazetesinde "Yeni Anne" sayfasını hazırlamaya başladı. Kendisi halen Parents ve Perfect Wedding dergilerinin yayın yönetmeni ve HT Hayat sitesinin köşe yazarı olarak şehirde çocuklu yaşam üzerine yazılar yazmaktadır. Şimdiye dek iki kitap yayınladı: "Sanırım Seninle Uzun Uzun Konuşmamız Gereken Şeyler Var Kürşat'çığım" - Gendaş Yayınevi ve "9 ay 3 yıl Annelik Günlüğü" - Hayat Yayınları.

2000'li yılların başından itibaren hayatımıza yeni bir hobi akımı girmişti: Cam Sanatı. Kısa zamanda her yaşta meraklının ilgisini çekti. Sadece hobi edindirmekle kalmayıp birçok kişiye de meslek edindirdi, bu furya. 2002 yılında Cam Ocağı Vakfı'nın kurulmasının ardından, burada eğitim gören birçok insanın kendi atölyelerini kurmaya başlamasıyla İstanbul'un dört bir yanında cam atölyeleri belirmeye başlamıştı. Bugün sadece bireysel değil, okulların, firmaların grup faaliyeti olarak da yoğun ilgi gösterdiği bu sanatı gelin biraz daha yakından tanıyalım.

Cam sanatı

Tarihçe Doğal cam, volkanik cam ya da obsidyen diye adlandırılır. İnsanlar doğal camı çok eski zamanlardan beri işleyerek, bıçak, ok ucu, silah süsleme aracı ve mücevher yapımında kullanmışlardır.

Suni camın ise, ilk olarak nasıl üretildiğine dair kesin bir bilgi yoktur. Romalı tarihçi Pliny, camı ilk olarak Finikeli denizcilerin bulduğuna işaret eder. Hikayeye göre denizciler, Suriye'nin Prolemais bölgesindeki sahilde bir kamp kurarlar ve ateş yakarak kaplarını, aynı zamanda yükleri olan soda blokları ateşin üzerine koyarlar. Ertesi gün uyandıklarında, ateşin sıcaklığından dolayı kum ve sodanın camı oluşturduğunu görürler. Camın ilk olarak Mısırlılar ve Finikeliler tarafından MÖ 2. yüzyılda üretildiği söylene de, Mezopotamya'da bulunan ilk cam örneklerinin tarihi, MÖ

3. yüzyıla dayanmaktadır. Cam eski zamanlarda çoğu kez kralların himayesinde ve krala bağlı olarak faaliyet gösteren atölyelerde veya zengin müşterilerin gereksinimlerini karşılamak amacıyla üretilmiştir.

Cam sanatındaki en önemli ilerleme üfleme yönteminin bulunmasıdır. Bu tekniğin MÖ 1. yüzyıl ortalarına doğru Finikeliler tarafından bulunduğu söylenmektedir fakat bu teknikten tam olarak yararlanması ancak, pipo adı verilen ortası boş metal bir üfleme çubuğunun kullanılmaya başlamasıyla gerçekleşmiştir. Bu da tahminen MÖ 1. yüzyılın son çeyreğinde olmuştur. Üfleme çubuğu ile havayla şişirme yönteminin birleşmesi, cam yapımı konusundaki en önemli kilometre taşlarından biridir. Selçuklu, Artuklu ve Osmanlı camlarının ortak özelliği hepsinin üfleme tekniğiyle yapılmış olmasıdır.

Cam işleme teknikleri

Cam dokunulduğunda sert ve katı bir malzemedir. Sert bir yüzeyle aniden karşılaştığında kırılmaya meyillidir. Buna rağmen kimya terminolojisinde sıvı olarak tanımlanmaktadır. Camın temel maddesi kumdur. İçine, kaynama noktasını düşürmek için soda; sertleşmesi ve uzun ömürlü olması için de kireç eklenir.

Bugün kullanılmakta olan cam üretme yöntemleri ve hammaddeler, Antik Dönem'den beri bilinmekte ve uygulanmaktadır. Cam yapımında kullanılan aletlerde de, cam üfleme tekniğinin bulunmasından bu yana önemli bir değişiklik olmamıştır. Camın sıcakken şekillenebilme özelliği, bu malzemeyle çalışanlara ustalıklarını sergileme imkanı tanımıştır.

Böylece değişik şekillerde, renklerde ve bezemede birçok parça üretilmiştir... Cam yapımındaki en önemli unsurlardan biri de saydamlıktır. Cam saydamlığı nedeniyle diğer malzemeler kadar görünmez. Görünmeyen bir malzemeyle tasarım yapmak doğal olarak bazı zorluklar taşır.

Camı şekillendirmek için çeşitli teknikler vardır; bu teknikler tek başına kullanılabilirler gibi birleştirilerek de kullanılabilirler...

Üfleme Tekniği: Fırından alınan ve fıska olarak tabir edilen sıcak cam, biraz üflendikten sonra soğumaya başlar ve bu noktada tekrar erimiş cama batırılarak daha büyük bir form verilebilir. Keçeleme yönteminde ise, cam, keçe halinde getirilirken soğutulur ve pipo sürekli olarak döndürülerek cama keçe içinde istenilen form verilir; uygun sıcaklığa ulaşıldığında da üfleme işlemi gerçekleştirilir; üfleme işlemi sonrasında ya serbest şekil üzerinde çalışılır ya da cam bir kalıp yardımıyla (kalıp içine üfleterek) şekillendirilir. Tüm bu aşamalar sırasında, tercihe bağlı olarak kristal haldeki özel cam boyaları kullanılarak cama renk verilebilir.

Döküm Tekniği (camın bir kalıp içine dökümü): Hazırlanan formun camdan bir objeye dönüştürülebileceği, heykel ve seramikle önemli benzerlikler gösteren olan bir tekniktir. Kilden bir model hazırlayıp alçı kalıbı alınır, daha sonra ise, renkli cam parçaları kalıba yerleştirilip yüksek ısıda fırınlanarak istenilen form elde edilir.

Füzyon Tekniği: İki veya daha fazla sayıda, şeffaf ve renkli camın soğukken istenilen formda kesilip, belirli bir şekle göre yerleştirilerek, sıcaklık yardımıyla birbirlerine yapıştırılıp, tek bir cam parçaya dönüştürülmesidir.

Cam, özel fırınlarda 750- 900 derecede pişirilir. Bu teknik, insanlık tarihinin en eski cam tekniklerinden biridir ve eski Mısır'da 4500 - 5000 yıl önce kullanılmıştır. Aynı dönemlerde bu teknik Anadolu'da da kullanılmıştır. Özellikle Konya Karatay Medresesi Müzesi ve Ankara Sanat Müzesi'nde

bu eserleri görmek mümkündür. Daha sonraları unutulmuş olan bu teknik, 1930'lu yıllarda Amerikalı bir sanatçı tarafından tekrar kullanılmaya başlamış ve bugünkü teknolojiyle, batı kültürünün sanatsal ortamında yer almıştır.

Boncuk Yapımı: Renkli cam çubuklar, masa üstü ocak (şalumo) alevinde eritilerek, kaolinle kaplanmış çelik tellere sarılır ve çeşitli aletler ile şekillendirilerek cam boncuklara dönüşür. Mısır'da bulunan ilk cam boncuklar bu malzemenin yaşamımıza ne zaman ve ne şekilde girdiği konusunda önemli ipuçları veriyor.

Kumlama Tekniği: Yüksek hava basıncı ile birlikte, hammaddesi kum ya da grit olan tanelerin camın yüzeyine püskürtülerek camın üzerindeki katmanın aşındırılmasıdır. Öncesinde camın yüzeyine yapıştırılan malzemenin üzerinde desen çizilir ve maket bıçağıyla kesilerek kazınması istenen bölgeler açıkta bırakılır.

Türkiye'de cam

üretimi Türkiye'deki geleneksel cam ürün yapımı Selçuk ve Osmanlı dönemleri olarak ele alınabilir.

Selçuklu'ların doğudan Anadolu'ya yeni göç ettikleri dönemden kalma, bazı Selçuklu cam ürünlerinin varlıkları bilinmektedir. Osmanlı döneminde cam sanatı oldukça ilerlemiştir. Geleneksel cam endüstrisi

III. Murat adına yapılmış bir minyatürde, bir cam yapımcıları kafilesi resimlenmekte ve işçilerin hep beraber yanan bir ocağın çevresinde vazolar biçimlendirmesi tasvir edilmektedir. Bu eser çalışan bir atölyeyi göstermesi açısından çok önemlidir. Eserde kullanılan belli başlı aletlere yakından baktığımızda, günümüzde geleneksel teknikleri kullanan çağdaş atölyelerin de temelde benzer aletleri kullandığı görülmektedir.

Bu cam yapım merkezlerinde üretilen cam ürünler dışında 13. yüzyılın en büyük cam ihracat merkezi Venedik olmak üzere çeşitli ülkelerden cam ithalatı da yapılmıştır.

O dönemde Venedik'te bir Türk ticarethanesi de bulunmaktaydı. Venedik'te özellikle Türk pazarı için üretilen cam ithalatı, 1716'da, dönemin padişahı tarafından yasaklanmıştır. Ancak 1700'lerden itibaren başka bir merkez olan Bohemya'dan cam ithalatı devam etmiştir.

Ayrıca I. Mahmut döneminde Fransa'dan cam ustaları getirtildiği, Mehmet Dede ismindeki bir Mevlevi Derviş'i'nin III. Selim döneminde cam yapım tekniklerini öğrenmek üzere İtalya'ya gönderildiği bilinmektedir. Söylenildiği üzere, söz konusu Mevlevi usta Beykoz, İstanbul'da bir atölyeye açmıştır ve çalışmaları arasında en popülerleri Çeşm-i Bülbül olmuştur. 1899'da Saul Modiano adındaki bir Yahudi Levanten tarafından bugün eski Paşabahçe cam fabrikasının bu-

1899'da Saul Modiano adındaki bir Yahudi Levanten tarafından bugün eski Paşabahçe cam fabrikasının bulunduğu yerde 'Fabbrica Vetrami di D. Modiano, Constantinople' etiketli ürünler üreten, 1902 yılı itibariyle 500 kişiye iş imkanı sağlayan bir atölye kurulmuştur.

en iyi örneklerinden birçoğunu 17. ve 18. yüzyıllarda ortaya koymuştur. Kanıtlar Osmanlı cam endüstrisinin İstanbul merkezli geliştiğini, dönemin başkentindeki Eğrikapı, Eyüp, Balat, Ayvansaray, Bakırköy, Beykoz, Paşabahçe, Çubuklu ve İncirköy mevkiğinde çok farklı çeşitlerde cam üretimi yapan cam atölyelerinin bulunduğunu göstermektedir.

lunduğu yerde 'Fabbrica Vetrami di D. Modiano, Constantinople' etiketli ürünler üreten, 1902 yılı itibariyle 500 kişiye iş imkanı sağlayan bir atölye kurulmuştur.

Cumhuriyet'in kuruluşu ile Türk cam endüstrisi yepyeni bir yön kazanmış ve 17 Şubat 1934'te diğer cam atölyelerine çok yakın bir yerde, Paşabahçe'de, Boğaz'ın yamaçların-

da, meclis onayıyla ilk ulusal fabrika kurulmuştur. Türkiye İş Bankası tarafından "Türkiye Şişe ve Cam Fabrikaları A.Ş." adı ile kurulan bu fabrikayı çeşitli tarzlarda cam üretimi yapan birçok başka şirket takip etmiştir.

Geleneksel Çeşm-i Bülbül dışında, Türk cam sanatının daha çok uygulamalı ya da dekoratif ürünler için uygun form ve tarzları benimsediği görülmekte, seramik sanattan edinilmiş birçok formun özellikle baskın olduğu bilinmektedir.

Çeşm-i Bülbül ya da Venedik biçimi ile üretilen Türk filigranosu, Beykoz işi olarak da bilinir. Benzer yüksek kaliteli ürünler halen Venedik Murano'da üretilmektedir. Çeşm-i Bülbül Anadolu atölyelerinin çıkardığı bir üründür. Çeşm-i Bülbül, son derece kalifiye bir tekniktir. Ürünün oluşumundaki her bir etap titiz bir şekilde yerine getirilmeli ve çok kısa bir zamanda bitirilmelidir. Bu teknik asla hata kabul etmez. Hata yapıldığında düzeltmek neredeyse imkansızdır, bu nedenle camı yapmak için ortaya konan kuralların her biri büyük bir kesinlikle yerine getirilmelidir.

Geleneksel Nazar Boncuğu'nun doğum yeri de Anadolu'dur. Bugün gerçek göz boncukları sadece Türkiye'de, İzmir'e bağlı Görece ve Kurudere köylerinde yapılmaktadır. Bu sanat, binlerce yıllık süreç içinde çok az değişime uğramıştır. Bugün, bu geleneği yaşatan az sayıdaki boncuk ustasının kökeni, 19. yüzyılın sonlarında Osmanlı İmparatorluğu'nun dağılmaya başlamasıyla, İzmir ve çevresine yerleşen Arap asıllı cam ustalarına dayanmaktadır. Anadolu'da unutulmaya yüz tutmuş olan cam işleme tekniği, bu tarihten sonra göz sembolüyle birleşerek yeniden hayat bulur. Göz boncuğunda, klasikleşmiş temel figürler vardır: Küçük Danagöz, sadece bir yüzünde gözü olan üzerinde sarı renk bulunmayan bir boncuk türüdür. Karagöz ise, silindir biçiminde olan ve üzerinde üç gözü bulunan boncuğun adıdır. Ayrıca yapımı özel ustalık isteyen Sarıgöz, yumurta biçiminde olan ve adını üzerindeki göz sayısından alan Yedigöz gibi çeşitler de vardır.

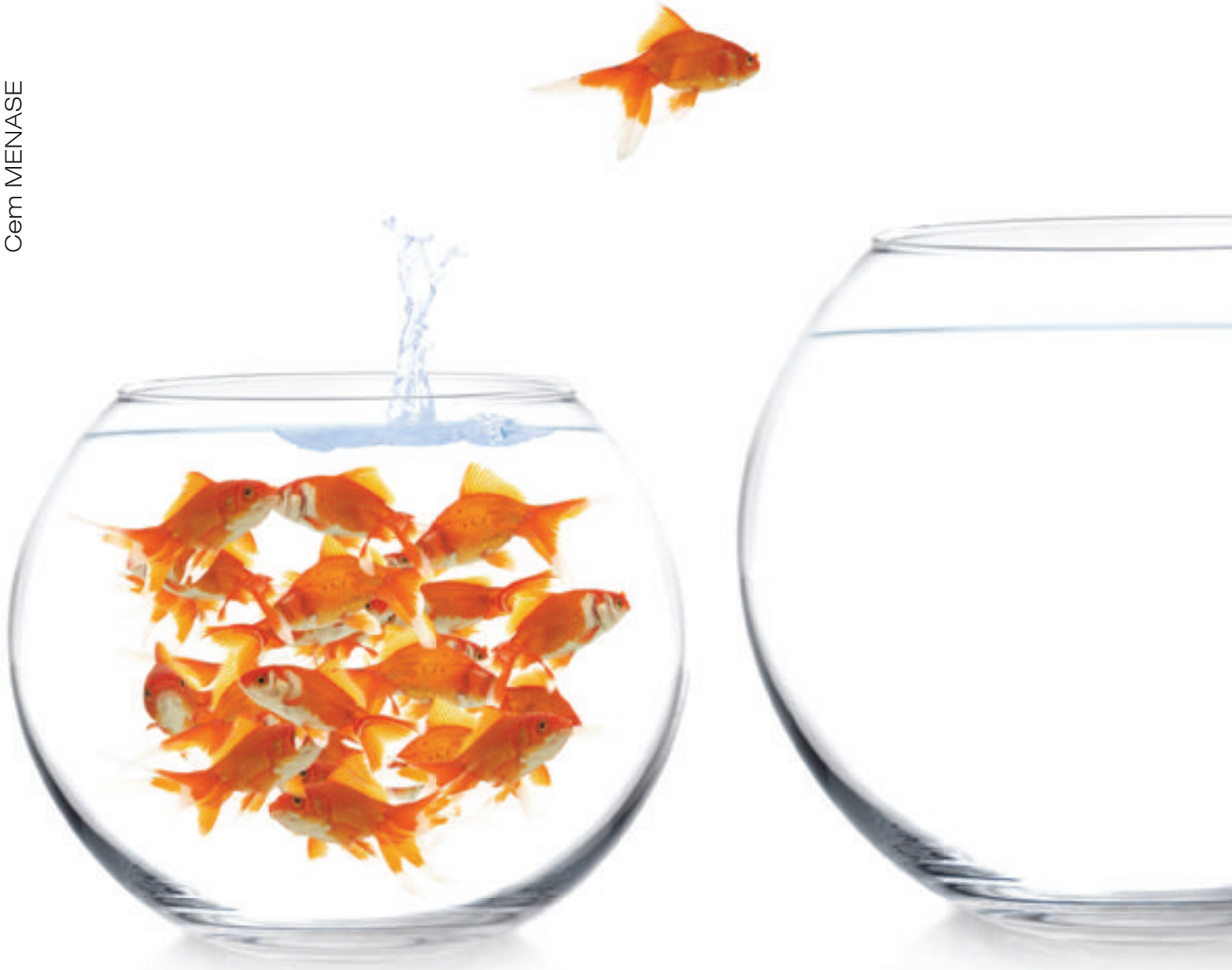
Kaynak:

www.camocagi.org

www.nazarboncuğu.com

www.turkcebilgi.org

www.camdansanatlar.com

Türk Futbolunda strateteji

YANTIS

Ekonomide

Adam Smith'ten bu yana, karşı görüşler çıksa da, genel olarak tam rekabetçi marketlerin her zaman tüketiciye avantaj sağladığı kabul edilmiştir. Hem ortaya çıkan kaliteli mal ve ilerici inovasyon, hem de sıfır kâr politikası rekabetin ne kadar doğru bir politika olduğunu göstermiştir. Bununla beraber üretici ise piyasa eksiklerinden (market imperfections) yararlanamamıştır. Bu rekabetçi market, devletin müdahaleleri ile sağlanmaya çalışılmaktadır. Buna karşın, gelen eleştirilerden biri üreticinin aynı zamanda bir tüketici olduğunu ve onların gelirlerindeki düşmenin iç pazarda bir talep azalmasına yol açabileceğini belirtir. Peki bunları neden anlatıyorum?

Türkiye'de yıllardır takım sporları yapılıyor ve Avrupa kupalarına katılmıyor ve futbol dışındaki branşlarda önemli başarılar kazanılıyor fakat futbolda aynı tablo gözüküyor. Bunun nedenleri iyi incelenmelidir. Önceliği altyapı eğitimlerine (hem bedensel hem zihinsel) vermek kaydıyla rekabetçi ortamın da çok önemli olduğunu düşünüyorum. Ekonomi örneğindeki gibi futbolda da rekabetçi liglerin başarı getireceği herkesin malumdur. Bunu yapmak da Türkiye Futbol Federasyonu'nun görevidir. Havuz payları ve buna benzer birçok uygulama düşünüldüğünde sistemin tersine işlediği görülmektedir. Tıpkı ekonomideki kademeli vergi (progressive tax) gibi eşitsizliği gidermeye yönelik sistemler getirilmesi gerekmektedir. Kademeli vergi gelir seviyesi arttıkça artan vergi sistemidir. Bizde ise, bunun zıttı uygulamalar, eşitsizliği giderek genişletmiştir ve genişletmektedir.

Şimdiki sistem zamanın da Amerika'da John D. Rockefeller'in Standard Oil firmasının sahip olduğu tekeli mantaliteye benzemektedir.

Tekelci firmanın "denetlenmek şartıyla" bulundurulması ve sürümden kazanmayı savunanlar da vardır. Bunun yanlış olduğunu söylemiyorum, bir seçenektir ve diğer değişkenler (Futbolda altyapı, eğitim vs.) doğru uygulandığında olumlu sonuç alınabilir. Bunun en yakın örneği İspanya'da oluşan Real Madrid ve Barcelona örneğidir. Eşitsizliğin tavan yaptığı, gücünün arayışını çok açtığı bir durum ortaya çıkmıştır. Bu iki takım o kadar güçlenmiştir ki Avrupa'daki diğer liglerdeki takımlarla da farkı açmıştır. Burada önemli olan nokta şu: Başarı ülkeden bir veya iki tekeli takımın çıkıp ülkeyi çok başarılı temsil etmesi ama yerel ligi domine etmesi midir, yoksa çok daha fazla sayıda takımın şampiyonlukta şans olması ve Avrupa kupasında kısa vadede daha az başarı kazanılması mıdır? Kısa vade diyorum çünkü

daha fazla rekabetin uzun vadede daha fazla takımla başarı getireceğini düşünüyorum. Buna örnek olarak da İngiltere ligini örnek verebiliriz. Detay vermek gerekirse, İngiltere'de 2011'de şampiyon takım havuz gelirlerinden toplamda 60 milyon pound alırken en az paya sahip olan takım 39 milyon aldı. Yani, en düşük alan en yüksek alanın %65'i oranında pay aldı. Türkiye'de bu oran aynı sene %25'te kalıyor. Bunun görece olarak rekabeti ne kadar caydırdığı ortada. İspanya'da ise durum tamamen tekelciliğe yönelik. Havuz sistemi yerine her takımın kendi adına pazarlıklar sonucu yayın anlaşması imzalaması sistemi var. Bu sayede Real Madrid ve Barcelona tüm gelirin %50'sine sahip oluyorlar, ligdeki diğer tüm takımlar da kalanı paylaşıyor. Bu sayede bu iki takım İngiltere şampiyonundan 2.5 kat fazla gelir elde ediyor.

Biz anlayacağımız ne rekabetçi sistemi ne de tekeli sistemi oturulamıyoruz (Altyapıya girmiyoruz bile).

Bu yüzden ben şimdiki yolun en azından "Türkiye" için yanlış olduğunu düşünüyorum. Birincisi bizim çıkardığımız tekeli takımlar (Fenerbahçe ve Galatasaray) diğer liglerdeki takımlara ekonomik ve altyapı olarak üstünlük sağlayamıyor, yani yeteri kadar "çok güçlü" yapamıyoruz. İkincisi, bu sistem ligdeki diğer takımları etkisiz hale getiriyor ve dolayısıyla onların taraftarlarını üzüyor. Eğer amaç en fazla kişinin en yüksek seviyede mutlu olmasını sağlamaksa, ki burada amacın en fazla kişi olduğuna dair şüphelerim var, o zaman amacın rekabetçi sistem olması gerekir. Buna yönelik adımlar da çok kolaylıkla bulunabilir. Bunun için bir komisyon kurulması ve burada istatistik gibi konulardan profesörlerin bulundurulmasının mantıklı bir yol olacağını düşünüyorum.

Diğer amatör liglerdeki durumun daha farklı olduğu açık. Örneğin Voleybol Bayanlar çok başarılı sonuçlarla ülkenin açık ara en başarılı branşı.

Bunun nedenlerini incelersek voleyboldaki yapının daha az bütçelerle oynanması karşımıza çıkıyor. Bir başka deyişle, futboldaki stratejinin doğru alana doğru şekilde uygulanmış şekli diye düşünüyorum. Burada oluşturduğumuz tekeller

(Eczacıbaşı, Vakıfbank Sigorta ve Fenerbahçe Acıbadem) Avrupa'daki diğer takımları da domine edebiliyor. Bunu kontrol edebiliyoruz. Basketbolda da doğruya yakın bir strateji olduğunu düşünüyorum.

Rekabetçiliği özendirici bir sistem mevcut. Bana göre Playoff sistemi bunlardan biri. Anadolu (!) Efes, Fenerbahçe Ülker, Galatasaray Medical Park, Beşiktaş, Pınar Karşıyaka, Banvit, Tofaş... Bunun da sonuçları yavaş yavaş gelmeye başladı. Beko Basketbol Ligi Avrupa'nın en iyi ligi kabul ediliyor birçok kesim tarafından.

O zaman basketbolda, voleybolda doğru stratejileri uygulanabiliyorken, futbolda yapılamamasının sebebi nedir?

Vizyon mu diye düşünüyorum ama onlar da aynı ülkede yaşayan insanlar. Belki basketbol ve voleybolda izleyici ve yöneticinin ortalama olarak profili futboldakinden farklı olabilir. Fakat başka sebepler de mutlaka vardır. Bunlardan biri futbolcuların, menajerlerin ve buna benzer birçok aracının aşırı yüksek gelirleri olabilir. Dış kuvvetler gerekli uygulamaların yapılmasına olanak sağlamıyordur belki de. Bunları oluşturulması gereken komisyonun incelemesi ve gerekli çözümleri bulması gerekir. Yaparlar mı? Sanırım dış faktörleri ortadan kaldıracak, cesur ve vizyoner bir liderin ortaya çıkması gerekiyor.

MICHAEL BAR-ZOHAR
VE
NISSIM MISHAL

İsrail Gizli Servisi'nin
ilk kez gün yüzüne çıkan büyük

"Bu kitapta
muhteşem olaylar anlatılıyor."

-Emin ÇOLAŞAN-
Sözcü Gazetesi 24/11/2012

"Elime müthiş bir kitap geçti."

-Mehmet Ali BİRAND-
Posta Gazetesi 23/11/2012

MOSSAD

"Bu kitabı okumanızı
tavsiye ederim."

-Yavuz SEMERCİ-
Habertürk Gazetesi 16/11/2012

"Masamda bir kitap.
Adı Mossad-Büyük Operasyonlar"

-Nedim ŞENER-
Posta Gazetesi 14/11/2012

İsrail Gizli Servisi'nin
ilk kez gün yüzüne çıkan büyük operasyonları...

%100
Koton
Kitap

MOSSAD kitabının tüm çarpıcı detayları için:
www.kotonkitap.com

a

TEK DAĞITIM
İKİ A YAYIN-DAĞITIM
TEL: (0212) 272 45 46
FAXS: (0212) 272 45 55

Hiç kuşkusuz kitap başarısını, yazarı **E.L. James**'in **Time Dergisi**'nin **'2012 yılı, dünyanın en etkili 100 kişisi'** listesine girmesine, Amerikalı kadınların idolü **Oprah Winfrey**'nin onayına, etkili bir reklam kampanyasına, e-kitap satışlarının inanılmaz hızına ve en önemlisi **kadınların** ağızdan ağza birbirlerine tavsiye etmelerine borçlu.

Grinin Elli Tonu... Sanırım son dönemde bu kitap üçlemesinin adını duymayan kalmamıştır. Bir süredir popülerliği arttıkça artan serinin ilk iki kitabı nihayet Türkçeye de çevrildi ve basıldığı andan itibaren çok satanlar listesinin başındaki yerini aldı.

Yayın dünyasının ufkunu açarken kendi kurallarını da belirleyen ve satış rakamlarıyla rekor üstüne rekor kıran bu seri, kolay okunan kitaplardan oluşsa da, ne edebi değeri olduğunu söyleyebilirim, ne de günümüze ait bir aşk hikâyesi olduğunu.

Satışlardan anlaşılıyor ki, hikâye dünyadaki pek çok kadının hayal dünyasını iki temel noktadan vuruyor: sonsuz aşkı bulmak ve milyon dolarlık piyangoyu kazanmak. Çeşitli eleştirilenler tarafından, 'basbayağı bir fantezi kitabı' olarak nitelendirilse de, bence konu itibarıyla sado-mazoşist içerikli bir cinsel fantezi kitabı değil, basbayağı bir modern Külkedisi masalıdır.

Hiç kuşkusuz kitap başarısını, yazarı E.L. James'in Time Dergisinin '2012 yılı, dünyanın en etkili 100 kişisi' listesine girmesine, Amerikalı kadınların idolü Oprah Winfrey'nin onayına, etkili bir reklam kampanyasına, e-kitap satışlarının inanılmaz hızına ve en önemlisi kadınların ağızdan ağza birbirlerine tavsiye etmelerine borçlu. Tabii ki bu rekor satış, yazımı ve içeriğiyle sert eleştirilere maruz kalan kitapların sayısız analizinin yapılmasına yol açtı. E.L. James "Bu benim orta yaş krizim. Kitaptakilerin hepsi benim fantezilerime ve hayatıma dayanıyor," dese gelen tepkiler sonucu, "Ben bir sapık değilim, yazdıklarımı yapmadım," diyerek okuyucusuna karışık mesajlar verdi.

Bugünlerde kitapçıların rafları ve en çok satanlar listeleri 17-18 yaşlarında hayatlarının aşkını bulan, hayatları pahasına bu aşktan vazgeçmeyen ve tanıştıktan birkaç ay sonra evlenerek 'sonsuz dek mutlu' bir yaşam hayali kuran genç kızların hikâyeleriyle dolu. (En azından Grinin Elli Tonu'ndaki ana kadın karakter üniversiteyi bitirip evlenmek için 22 yaşını bekliyor!) Genç kız hayalleri ile süslü, sonsuz dek mutlu olma konusunu işleyen kitaplar genelde fantastik bir dünyada, masalsı karakterlere yer verilerek kurgulanıyor.

PERİ Masalı'nın ELLİ TONU

Uyarı: Okuyacağınız ya da okumayacağınız yazı, Türkçeye henüz ilk ikisi çevrilmiş "Grinin Elli Tonu" üçlemesiyle ilgili bilgi vermektedir. Genel hatlarıyla içeriğini öğrenmekten rahatsız olacaksanız lütfen sayfayı çeviriniz.

James, bu tür romanlardaki popüler karakterler olan vampire, meleklerle ve trollere kıyasla, gerçeğe daha yakın bir fantezi yakaladığını düşünse

de, koyduğu kriterler, betimlemeler ve yazım tarzıyla en az uçan minik periler kadar gerçekdışı bir hikâyeye imza atıyor.

E.L. James

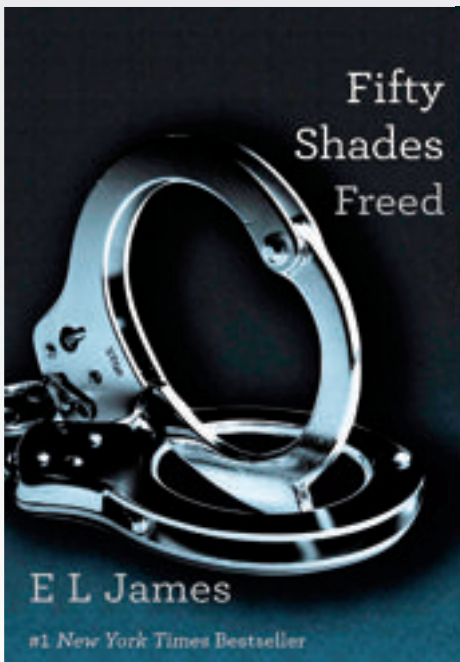
Peki, seksenli yıllarda baş göstermeye başlayan, Madonna ve Spice Girls ile altı iyice çizilen 'kız gücü'ne ya da "Sex and the City" ile başlayan "Boyun eğmem, canım ne isterse yaparım, beyaz atlı prensi bekleyeceğime, o beni beklesin," diyen kadınlara neler oldu? Ne değişti de kadınlar, tüm kontrolü erkeğe verme teması üzerine oturtulmuş Grinin Elli Tonu'na satış rekorları kırdırıldılar? Ne oldu da birden, Tommiks, Mandrake, Örümcek Adam satın alırken, bir köşeye fırlattığımız yüz sayfalık 'saçma' romantik kitaplar yeniden ilgi odağı haline geliverdi?

19. yüzyıl aşk romanlarına düşkünlüğü ve bir yayınevinde editör yardımcısı olarak çalışmasıyla azıcık karakter kazandırılmaya çalışılan, kitabın kadın kahramanı Ana Steele, kocası yayınevini satın alıp, sadece iş piyasasında olsa dahi genç kızlık soyadını kullanmasına izin vermeyince gurununu ayaklar altına almış olmuyor mu? Onca meslek sahibi, ne istediğini bilen, özgür, kendine yeten, bağımsız, eğitilmiş, kültürlü, hobi ve zevk sahibi kadın, ne yiyeceğine, giyeceğine, nerede, nasıl ve kimle çalışacağına, ne-

rede yaşayacağına ve hatta hangi arabayı kullanacağına kadar kararlarının tamamını karşı cinsin hâkimiyetine bıraktığı bu kitapları soluksuz okuyup neden bir de arkadaşlarına tavsiye eder oldular?

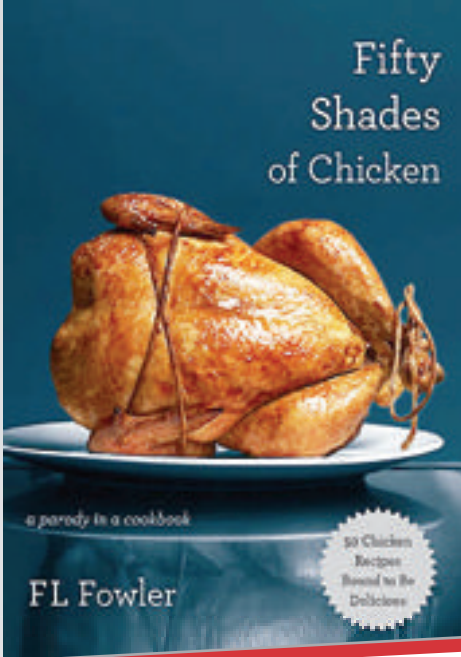
Hepsi bu da değil. Günümüzdeki çizgi filmlerdeki dişi karakterlerin değişimi de inanılmaz. Evet, uzun yıllar önce de "Güzel ve Çirkin" vardı, köyün en güzel genç kızı kitap okumayı, köyün en gözde bekârı ile evlenmeye tercih ediyordu, ama "Karmakarışık"taki Rapunzel gibi beyaz atlı prensine tava ile saldıracak kadar ileri gidiyor muydu? Sinemalara gelişiyle popülerliğini arttıran "Açlık Oyunları"nın Katniss Everdeen'i gibi fiziksel gücü, yetenekleri ve zekâsıyla herkesi alt eden kadın karakterler var mıydı eskiden? Yoksa aslında kadın karakterin sürekli bayılacakmış gibi durduğu ve olabildiğince güçsüzmüş gibi gösterildiği hikâyelerden daha mı çok hoşlanıyoruz?

Beyaz atlı bir prensin tüm giysi alışverişini yaptığı, onu mücevherlere boğduğu ve (kelepçeler ve işkence aletleriyle dolu olsa da) şatosuna aldığı bir prenses olmak günümüzün hayali değilmiş gibi geliyor. Öyleyse bu, aşktan öte sahip olma ve kontrolle ilgili bir hikâye... Dikkat ederseniz, çocukluğumuzun masallarındaki prensesler hep 'kurtarılmış' rolündeydiler. Bunun genlerimize, beynimize işlenmiş olması kaçınılmaz. Külkedisi, her ne kadar beyaz atlı prens tarafından 'kurtarılmış' olsa da, onun her dediğini koşulsuz şartsız yerine getiren bir köle miydi peki?

*** Günümüzdeki çizgi filmlerdeki dişi karakterlerin değişimi de inanılmaz. Evet, uzun yıllar önce de "Güzel ve Çirkin" vardı, köyün en güzel genç kızı kitap okumayı, köyün en gözde bekârı ile evlenmeye tercih ediyordu, ama "Karmakarışık"taki Rapunzel gibi beyaz atlı prensine tava ile saldıracak kadar ileri gidiyor muydu?**

“Tavuğun Elli Tonu” adlı, kapağında iplerle bağlanmış bir tavuk resminin olduğu yemek kitabından tutun da “Annem Grinin Elli Tonunu okudu” sloganının yer aldığı bebek tulumlarına kadar hayatımıza giren kitap yayın dünyasının taşlarını yerinden oynattı

Kitabı okurken (yeterli zamanınız ve sabrınız varsa) bir insanı değiştirebileceğinizi de öğreniyorsunuz. Romanda mümkün olsa da gerçek hayatta bunun olmayacağını ‘çoğumuz’ biliyoruz. Yine de James, bu noktada da kadınların bir diğer sonsuz hayalini yakalamış görünüyor: Sevdiği kadın için değişen erkek! “Güzel ve Çirkin” masalının cazibesi de bunda gizlidir. Güzel kız, köyün gözde bekârını reddeder ama sonra şatoda yaşayan, etrafına korku salan, duygusal açıdan sorunlu ve öfkeli Çirkin’den romantik ve yakışıklı bir prens çıkarmayı başarır. Tanıdık geliyor mu?

Formül basit aslında. Şimdiye kadar kimseye gönül vermemiş, çok başarılı, çok çok zengin, rafine zevkleri ve ilginç hobileri, helikopteri, uçağı olan, muhteşem piyano çalabilen, sanattan, müzikten, şaraptan, kısacası her şeyden anlayan ve öğretebilecek kadar bilgi sahibi olan (... nefes al...), çevreci, ailesine düşkün, yardımsever, garsonların yüzünü izlemekten servis yapmayı aksatabileceği derecede yakışıklı ve en önemlisi gözü yalnızca sizi gören bir adam ile henüz feleğin çemberinden geçmemiş, masum, edebiya-

ta meraklı, ne kadar güzel olduğunun farkında bile olmayan, öğrenmeye aç, yeteri kadar itaatkâr ve yeteri kadar isyankâr, aşkı için ölümü göze alacak derecede cesur, karşısındaki adamın derin duygusal yaralarının tek çaresi olabilecek kadar yetenekli bir genç kızın aşkı. Şimdi soruyorum size, böylesi bir tarifi sonucunda bir peri masalı değil de nedir?

Bu sorulara bu yazımda cevap bulacağınızı sanıyorsanız maalesef yanılıyorsunuz. Cevapları ben de bilmiyorum çünkü. Yine de yayıncılar bu işte koşulsuz bir başarı sezmiş olmalı ki, bugünlerde hangi kitapçıya giderseniz girin en çok satan kitapların olduğu rafta, kapağında gri bir kravat, bir çift topuklu ayakkabı ya da maske gibi detayların olduğu birbirinin aynı bir sürü kitap göreceğiniz kesin. Emin olun, henüz hayalleri bile tam olarak olgunlaşmamış bir yaşta, hayallerinin erkeğine kavuşan genç kızların başrolde olduğu bu yeni roman akımının ulaştığı satış rakamları kitapevlerini bile şaşırtıyor.

Diğer yandan internet ortamında, üçlemenin parodileri gün geçtikçe

artıyor. Bazı parodilerin yazım kalitesinin, üçlemeden çok daha iyi olduğu söyleniyor. Aralarında ‘Tavuğun Elli Tonu’ adlı, kapağında iplerle bağlanmış bir tavuk resminin olduğu yemek kitabından tutun da “Annem Grinin Elli Tonunu okudu” sloganının yer aldığı bebek tulumlarına kadar hayatımıza giren kitabın yayın dünyasının taşlarını yerinden oynattığını söylemek pek de yalan olmaz. Merak ediyorum da, maddi olanakları kısıtlı, hafif göbekli bir “ortadirek” Christian Grey de aynı etkiyi yaratır mıydı? Bütün fantezilerini eski püskü arabalarda, kenar mahalledeki evlerinde, fiçı birası ya da kalitesiz şarap içerek gerçekleştirirdi, aynı tutkulu aşktan söz edilebilir miydi? Demek istediğim, hikâyeyi sattıran, masum kıza hükmeden kahramanın çok yakışıklı ve çok zengin bir adam olması değil mi? Belki de hepsi bir bakış açısidir.

Masallara, fantastik dünyaya, büyüli ormanlara bayılan biri olarak, “Once Upon a Time” isimli çok beğendiğim bir dizi var. Okuduğumuz her masal-daki, duyduğumuz her hikâyedeki fantastik karakterlerin ve yerlerin aslında dünyamızda da var olduklarından bahsediyor. Dizi, masal kahramanlarının günümüz dünyasında bulunmalarını, kara büyüünün neden olduğu bir lanet olarak açıklıyor. Günümüze uyarlanan Pamuk Prenses bir savaşı, isyankâr ve lider olarak anlatılıyor. Fazla söze gerek var mı?

Kitapların çığgın satış rakamları en çok yayınevlerini şaşırttı. Yıllardır kadın okuyucusunun ne istediğini çok iyi bildiğini düşünen ve Jane Green, Marian Keyes, Sophie Kinsella gibi yazarların "chick-lit" (kız edebiyatı) diye adlandırdıkları akımın peşinden giden yayınevleri, uzun zamandır tanıdıklarını sandıkları okurlarının farklı bir zevkini keşfetmenin şaşkınlığı içinde kitap satışlarını izlediler. Şimdilerde kitapları tabletlerden de okuyabilmenin getirdiği özgürlüğün etkisiyle, "Grinin Elli Tonu" üçlemesi yayıncılık dünyasının en büyük başarı hikâyelerinden biri olarak görülüyor.

Artık prenseslerin, hayatlarını kolaylaştıran, çamura basmasınlar diye ayaklarının önüne ceketlerini atan prenselere ihtiyaçları yok. Kısa süre önce gösterime giren "Pamuk Prenses ve Avcı"yı izlediyseniz, orada da durum pek farklı değildi. Pamuk Prenses kırılğan, kuşlarla, böceklerle arkadaşlık eden, dünyadan bihaber bir prenses olmak yerine, içi intikam ateşi dolu bir özgürlük savaşçısı ve 'iyiliğin' güçlü sembolüydü. Bu şartlar altında, her şeye aynı anda sahip olmak, hem ev kuran, hem para kazanan, hem çocuk bakan biri olan günümüz kadınının kontrolü tamamen başka birine dev-

rettiği 'gündüz düşleri' kurmasına neden oluyor.

Gelelim tekrar Külkedisi'ne... "Külkedisi" küçük kızların favori masalıdır. Popüler kültürde "Külkedisi sendromu" diye bilinen ise, yetişkin bir kadının hayatındaki her türlü sorumluluğu, tercihen yakışıklı, zengin ve başarılı bir erkeğe yıkmak istemesi olarak özetlenebilecek ruh halidir. Külkedisi ne kariyerini planlamak, ne çalışmak, ne de kendi arabasını kullanmak ister. Yakışıklı prene kavuşmasını sağlayacak bir peri ve evdeki fareler onun için bunu hallederler. Belki de sırf bu yüzden "Külkedisi"

masalını çok sevsek de anlatmaktan vazgeçmeliyiz. Belki de bu masalları dinleyerek büyüyen kız çocuklarına ne kadar 'kız gücü' öğretilmeye çalışılsa da, bir zaman sonra içlerindeki, o yönlendirilmeyi ve hatta kontrol edilmeyi isteyen nazik prenses ortaya çıkıveriyordu. Belki de artık çocuklarımızı başka hikâyeleriyle büyütmenin zamanı gelmiştir... Yirmi yıllık kocası ve iki ergen oğluyla birlikte Londra'da yaşayan ve eski bir televizyon prodüktörü olan kırk dokuz yaşındaki E.L. James sayesinde, "ağızdan ağza satış" kitap dünyasında artık ciddi bir iş modeli olarak ele alınıyor.

Stephenie Meyer

Kapı kapı dolaşarak kitabını basacak yayınevi aramak yerine James'in yöntemini taklit eden Amanda Hocking, Maggie Stiefwater ve Addison Moore gibi pek çok genç yazar, önce kendi imkânlarıyla kitaplarını elektronik ortamda yayınlayıp onları internette yayarak belirli bir okuyucu kitlesine ulaştıktan sonra büyük yayınevleriyle bol sıfırlı anlaşmalara imza atıyorlar. Yayımlandıkları andan itibaren "best-seller" listesine giren kitaplarıyla yeni nesil yazarlara ışık tutan James, satış hızı ve rakamlarıyla yayıncılık dünyasında kendine özgü bir kategoride yarışıyor (James'in ve yukarıda bahsettiğim diğer yazarların şimdiye dek yazdıkları kitapları okuduğunda, çoğunlukla bu kitaplar elektronik ortamdaydılar ve henüz kâğıda basılmamışlardı).

Bu yönde dev bir pazar olduğu çok açık... The New York Times'ın en çok satanlar listesinde yer alan "Gri" serisinin film haklarını Universal Stüdyoları'nın yan kuruluşu Focus

Features satın aldı bile. Filmin gişe rekorları kırmasına garanti gözüyle bakılıyor. "Alacakaranlık" ve "Grinin Elli Tonu" başta olmak üzere, bu tür kitapların okuyucusunun genelde kadın olduğu biliniyor. Günlük hayatındaki sorumluluklardan biraz olsun kaçabilmek için fırsat kollayan modern şehirli kadının, onun adına tüm kararları başkasının aldığı, son derece "rahat" bir dünyaya dalması tatil hissi yaratığından olsa gerek, kitabı elektronik ortamda indirenlerin yüzde doksanının kadın olduğu saptanmış. Ayrıca bugüne dek okuyanların yüzde yetmişi kitabı elektronik ortamda tablet veya bilgisayarına indirerek okumuş. Cinsel içeriği nedeniyle, elde taşımaktansa kitabı toplum içinde tablettan okuyabilmenin rahatlığının kitabın satışlarını arttırdığı düşünülüyor.

"Alacakaranlık" serisinin yaratıcısı Stephenie Meyer'e, Grinin Elli Tonu'nun başarısı ile ilgili ne düşündüğü sorulduğunda "Onun için ne kadar güzel, harika! Hem ona ben ilham vermeseydim de, o bir yazar olurdu," diyerek eski hayranı hakkındaki düşüncelerini dile getiriyor. Alacakaranlık hayranları ise kendini sürekli aşağılayan, inanılmaz derecede yakışıklı Christian Grey'in bu özelliklerinin "Alacakaranlık" serisindeki Edward Cullen'dan; utangaç, sakar ve naif Ana Steele'in ise yine "Alacakaranlık" serisindeki Bella Swan'dan bir farkı olmadığını söylüyorlar.

Dediklerine göre Stephenie Meyer, Alacakaranlık serisini bir gece ay ışığının altında parıldayan genç bir erkek ile masum ve çok güzel bir genç kızın birbirlerine değmeden çayırda uzandıklarını gördüğü bir rüyasından esinlenerek yazmaya başlamış. Koyu Katolik olduğu için, gençleri evlilik öncesi cinsel ilişki kurmamanın cazibesine ikna etmek için yazdığına inanan büyük bir kesim olsa da bu düşünce, ardından gelen onlarca genç yazarın aynı yolu takip ettiği gerçeğini değiştirmiyor. Aslına bakarsanız yazarın ima ettiği, daha doğrusu inceden inceye satır aralarına işlediği pek çok tutucu mesaj var: ABD'de yaygın olanın tersine anne-baba evinden "koca" evine gidene dek ayrılmamak, hayatında ilk hoşlandığı erkekle bir ömür geçirmek gibi...

"Alacakaranlık" serisinin hayran-kurgusu olarak yazdığı "Evrinin Hâkimleri" adlı hikâyeden yola çıkarak romanlaştırdığı kitabıyla ABD'de altı haftada on milyondan fazla kitap satarak bir fenomen haline gelen E.L. James'in bu başarıyı asla öngörmediği söyleniyor. "Hayran-kurgusu" çoğunlukla bir kitap, dizi veya filmin hayranlarının, hikâyenin geçtiği dünyada hayranı oldukları karakterlerle ilgili yazdıkları alternatif yazılara verilen ad. Kitabın Amerikalı yayıncısı, "Evrinin Hâkimleri" ve "Grinin Elli Tonu"nun birbirinden çok farklı olduğunu iddia etse de, romanın e-kitap olarak yayınlanmasından hemen önce, hayran-kurgu sayfasından kaldırılmasını "Alacakaranlık" serisine ihanet olarak gören okurlar da var. (İşi bir adım öteye taşıyan

bir grup hayranın eser hırsızlığı uzmanlarına yaptırdığı çalıntı testinde, iki hikâyeye yüzde seksen dokuz oranında birbirlerinin aynı çıktı). "Yüzüklerin Efendisi", "Gizli Dosyalar" ve "Alacakaranlık" gibi pek çok hikâyenin binlerce hayran-kurgusu var. En büyük hayran-kurgusu arşivi ise, İngiltere'de en çok satan kitap olma unvanını Grinin Elli Tonu'na kaptıran "Harry Potter" serilerine ait.

2012'nin EN İYİLERİ

Chanel

MODADA BU AY
2012'NİN
EN ÇOK
KONUŞULAN
HABERLERİ,
TRENDLERİ
VE İPUÇLARI...

Emma Stone. En İyi Giyinen Yıldız

Kariyerinde hızlı ve emin adımlarla ilerleyip kalplerimizi çok kısa sürede kazanmayı başaran genç oyuncu Emma Stone, kırmızı halıda yaptığı seçimlerle 2012 senesinin En İyi Giyinen Yıldızı oldu. Gerek ödül törenlerine katılırken yaptığı tercihler gerekse inanılmaz Örümcek filminin galalarında birbiri ardına sergilediği kusursuz kıyafetleriyle moda eleştirmenlerinden tam not aldı. Burberry, Chanel, Lanvin, Dolce&Gabbana, Elie Saab gibi modanın dev isimleri kıyafetlerini genç yıldızın üzerinde görebilmek için kıyasıya bir rekabete girdiler. Emma Stone'un artan popülerliği ve beğenilen tarzı ona sadece Vogue kapağını garantilemedi aynı zamanda Vogue'un çıkardığı 2012 En İyi Giyinenler özel sayısının kapağına da yerleştirdi.

Lanvin

Elie Saab

Gucci

SENENİN EN ÇOK TARTIŞILAN REKLAMI

Brad Pitt ve Chanel, ikisi de kendi alanlarında iki dev isim bir araya geldi ve Chanel N°5 reklamı senenin en çok tartışılan reklam filmi oldu.

Sokak giyiminin bir numaralı ismi

Dört milyon dolarlık kazancıyla Forbes'un 2012 En Çok Kazanan Man-kenler sıralamasında 7. sırada olan Victoria's Secret meleği Miranda Kerr yaptığı seçimlerle sokak giyiminin 2012 yılında bir numaralı ismi oldu. Miranda Kerr'in tarzının beğenilmesinin en önemli sebebi tüm parçaların bir araya zahmetsizce getirilmiş havası veriyor olması. Mi-randa şıklık için, rahatlığından taviz vermeyen bayanlardan.

ÇİÇEKLİ PANTOLONLAR BAŞROLDE...

2011 renkli denimin senesiydi, 2012 ise renkli baskı pantolonların yılı oldu. Özellikle çiçek desenli pantolonlar ünlüler arasında kısa sürede çok beğenildi.

Jessica Alba

Bar Rafaeli

Minka Kelly

Olivia Palermo

FOSFORLU SARI ÇILGINLIĞI

1980'lerden beri uzak durduğumuz fosforlu renkler 2012 ile birlikte hayatımıza tekrar girdi. Fosforlu sarı bir anda kırmızı halının ve sokak modasının en gözde yeni rengi oldu. Nike'tan, Dior'a kadar birçok marka bu rengi koleksiyonuna ekledi. Fosforlu sarı rengini henüz dolaplarınıza eklememişseniz mutlaka eklemenizi tavsiye ederim çünkü bu renk 2013'te de oldukça revaçta olacak.

Solange Knowles

Jennifer Lopez
Michael Kors

Jullianne Moore
Dior

Claire Danes
Lanvin

TOP 5

Kırmızı Halı davetlerine hergün bir yenisi ekleniyor. Açılışlar, davetler, festivaller, galalar, ödül törenleri... Birçok davet birçok güzel kıyafet. Gwyneth Paltrow, Diane Kruger, Camilla Belle, Kate Middleton ve Zoe Saldana bu sene benim listemin ilk 5'ine giren isimler.

Gwyneth Paltrow
Tom Ford

Camilla Belle
Ralph Lauren

Zoe Saldana
Prabal Gurung

Diane Kruger
Vivienne
Westwood

Mankenler. Olimpiyat Stadında nefes kestiler

2012 yılının en iyilerinden bahsederken Londra Yaz Olimpiyatlarını atlamak olmaz. Olimpiyat oyunlarının kapanış töreninde dünyaca ünlü İngiliz mankenler ve İngiliz tasarımcılar da yerlerini aldı. Kate Moss ve Naomi Campbell, Alexander McQueen elbiseleriyle ışıldarken, Lily Donaldson Vivienne Westwood, Stella Tennant - Christopher Kane, Karen Elson - Burberry, ve Lily Cole Erdem tasarımı kıyafetleriyle Olimpiyat stadında nefes kestiler. İngiliz Vogue dergisi de Ağustos ayında tasarımcılarla modacıları bir araya getiren özel bir editorial hazırladı.

Kate Moss
Alexander
McQueen

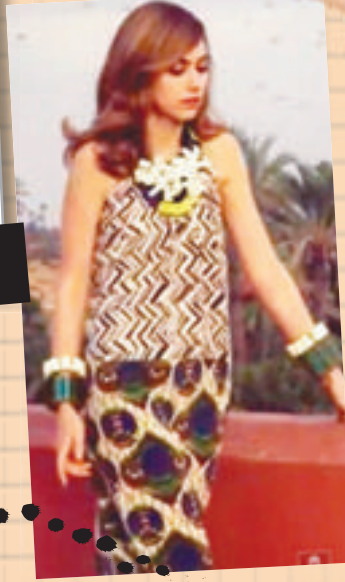

Karen Elson
Burberry

Marni for H&M

Tasarımcıların bu sene de büyük perakende zincirleriyle işbirlikleri devam etti. 2012 senesinde bu işbirliklerinden en çok ilgi çeken ise raflarda sergilendiği andan itibaren saatler içinde tükenen Marni for H&M koleksiyonu oldu.

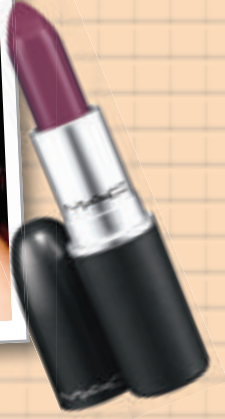
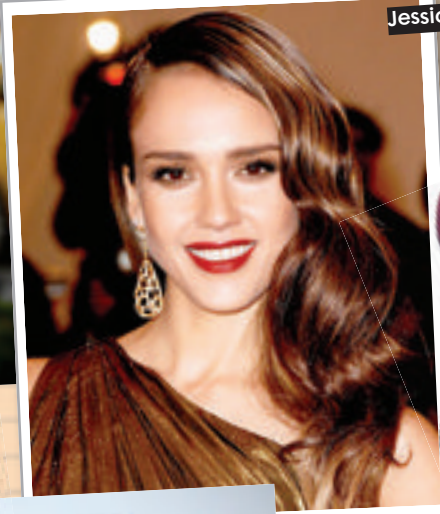
RAF SIMONS'UN İLK KOLEKSİYONU

John Galliano'nun antisemitik demeçleri sonrası Şubat 2011'den beri boş olan Dior'un Creative Direktörü pozisyonuna uzun bir aradan sonra, Jil Sander moda evinden tasarımcı Raf Simons getirildi. Simons, Dior modaevi için hazırladığı ilk koleksiyonunu Temmuz ayındaki Haute Couture haftasında tanıttı.

yine vazgeçilmeyen Kırmızı

Kırmızı ruj son yıllarda makyaj malzemelerimiz arasında yeni, klasik, vazgeçilmez renk olarak yerini almıştı. 2012 yılında ise fuşya ve koyu şarap rengi en çok tercih edilen renklerden oldu.

Kate Bosworth

DERİN YIRTMAÇ

Her dönem farklı dekolte modadır; sırt, göğüs veya karın... Geçtiğimiz yıllarda ufak ufak kırmızı halıya geri dönen kalçaya kadar uzanan derin yırtmaçlar bu sene kırmızı halının vazgeçilmeziydi. Angelina Jolie'nin Oscar törenine giydiği derin yırtmaçlı Versace elbise sadece moda dünyasının değil tüm basın gözdesi oldu.

Penelope Cruz

Jennifer Aniston

Angelina Jolie

Rihanna

TITANIC
RESORTS & HOTELS

MUTLULUK.

GÖZDEM HERBÖRLET

ANTALYA

Titanic Beach Resort Hotel Lara
Titanic Golf Resort Hotel Belek

İSTANBUL

Titanic Business Hotel Europe
Titanic Business Hotel Asia
Titanic Port Hotel Bakırköy
Titanic City Hotel Taksim
Titanic Comfort Hotel Şişli
Anadolu Titanic Comfort Hotel

BERLIN

Titanic Comfort Hotel Mitte
Titanic City Hotel Mitte
Titanic City Hotel Gendarmenmarkt

TITANIC-HOTELS.COM

HTC, Turkcell teknolojisiyle 2 kat hızlı!

Türkiye'nin ilk Windows 8 işletim sistemli akıllı telefonu Windows Phone 8X by HTC'yi Turkcell'le kullanın, Turkcell'in Çift Taşıyıcı İnternet Teknolojisi sayesinde internetin keyfini 2 kat hızlı yaşayın.

Gold Plus
Paket'e ek
24 ay boyunca
ayda sadece

55TL

Windows Phone 8X by HTC,
Turkcell'in Çift Taşıyıcı İnternet Teknolojisi'ni
desteklemeyen akıllı telefonlara göre 2 kat hızlıdır.

 Windows Phone **8X** by **htc**

turkcell.com.tr | Müşteri Hizmetleri: 532

TURKCELL

Hayat paylaşınca güzel

Turkcell Çift Taşıyıcı İnternet Teknolojisi (Dual Carrier Technology), bu teknolojiyi destekleyen cihazlara aynı anda iki farklı taşıyıcı üzerinden veri transfer imkânı sağlar. Böylece bu teknolojiyi desteklemeyen cihazlara göre iki kat daha fazla hız sağlanabilmektedir. Turkcell 3G şebekesi % 99'un üzerinde bu teknolojiyi desteklemekte ve Turkcell, Türkiye'nin 81 ilinde bu hizmeti verebilmektedir. 05.11.2012-31.03.2013 tarihleri arasında geçerlidir ve stoklarla sınırlıdır. Kampanya kapsamında aylık ek ödeme Hepsiz Tarifi ve Full Paket için 69 TL, Gold Paket için 75 TL'dir. Kampanyadan, Turkcell bireysel faturalı hat abonelik süresi 12 aydan fazla olan, son 6 ay fatura toplamı 250 TL olan ve ödenmemiş faturası bulunmayan aboneler yararlanabilir. Bu koşulları sağlamayan aboneler için "Kredi Kart" tahsilat seçeneği sunulacaktır. 24 ay boyunca cihaz taksiti kredi kartından çekilecek, servis bedeli faturaya yansıtılacaktır. Geçerli banka bilgilerine www.turkcell.com.tr'den ulaşılabilir. Banka, müşteri ekstresine ayrıca yansıtılacak şekilde faiz uygulayabilir. İlgili bedelden Turkcell sorumlu değildir. TC kimlik numarası bazında bir abone kampanyadan en fazla 2, tek hat için en fazla 1 adet cihazlı tekliften yararlanabilir ve kampanyayı en fazla 2 kez iptal edilebilir. Kampanyada belirtilen paket bedelleri için HTC Windows Phone 8X modeli aylık cihaz taksiti tüm vergiler dahil 75 TL'dir. Tüm vergiler dahil HTC Windows Phone 8X toplam bedeli 1.800 TL'dir. Paketlerdeki kullanılmayan internet, ses ve SMS bir sonraki aya devretmez. Tüm kullanımlar yurtiçinde geçerlidir. Paket tekliflerinin ayrıntıları www.turkcell.com.tr'de yer almaktadır. Tarife içeriklerinde sunulan faydalarda oluşacak değişiklikler tekliflere yansıtılacaktır. Taahhütnamede belirtilen yükümlülükler kısmen ya da tamamen uyulmaması durumunda ve/veya seçilen kampanyanın süresi sona ermeden kampanyadan ayrılmak istenmesi durumunda ve/veya taahhütnamede belirtilen her bir mobil hattın başka bir mobil operatöre taşınması durumunda söz konusu ayrıntıların gerçekleştiği aydan itibaren faturalı tahsilat seçeneği için sözleşme süresi bitimine kadar ödenmesi gereken vergiler dahil kalan cihaz taksitleri toplamı ve o güne kadar verilen indirim bedelleri Turkcell mobil hizmet faturasına söz konusu tarihi takip eden fatura döneminde bir keredeyse yansıtılır. Kampanya kapsamındaki paket/tarife paket aşım ücretleri ses aşımı için 41,5 Kr/dakika, SMS aşımı için 41,5 Kr/SMS ve internet aşımı için 0,000049 TL/KB'dir. Paket aşım ücretleri güncel internet ve tarife paket aşım ücretleriyle aynıdır. Aşım ücretlerindeki değişikliklerden kontratlı aboneler de etkilenir. Kampanyaya katılan abonelerin abonelikleri, 24 aylık kontrat bitiminde, kontratta seçtikleri tarife ve/veya internet paketleriyle devam eder ve aboneler www.turkcell.com.tr'de yer alan güncel tarife ve/veya internet fiyatlarıyla ücretlendirilir. Kontrat süresince paket değişikliği yapılamaz. Kampanya başka bir telefon hattına ya da üçüncü şahıslara devredilemez. Sözleşmeden doğan Damga Vergisi tek seferliğine faturaya yansıtılacaktır. Damga Vergisi her paket için farklılık göstermektedir. HTC Windows Phone 8X Bireysel Cihaz Kampanyası'na kaydolun abonelerin 3G üyelikleri de ücretsiz ve otomatik olarak başlatılacaktır. Aboneler istedikleri zaman 2G yazıp 2222'ye ya da 7777'ye ücretsiz kısa mesaj göndererek 3G üyeliklerini sonlandırabilirler. Fiyatlara tüm vergiler dahildir (ses, SMS ve data için % 18 KDV, ses ve SMS için % 25 ve data için % 5 ÖV). Ayrıntılı bilgi www.turkcell.com.tr'de.